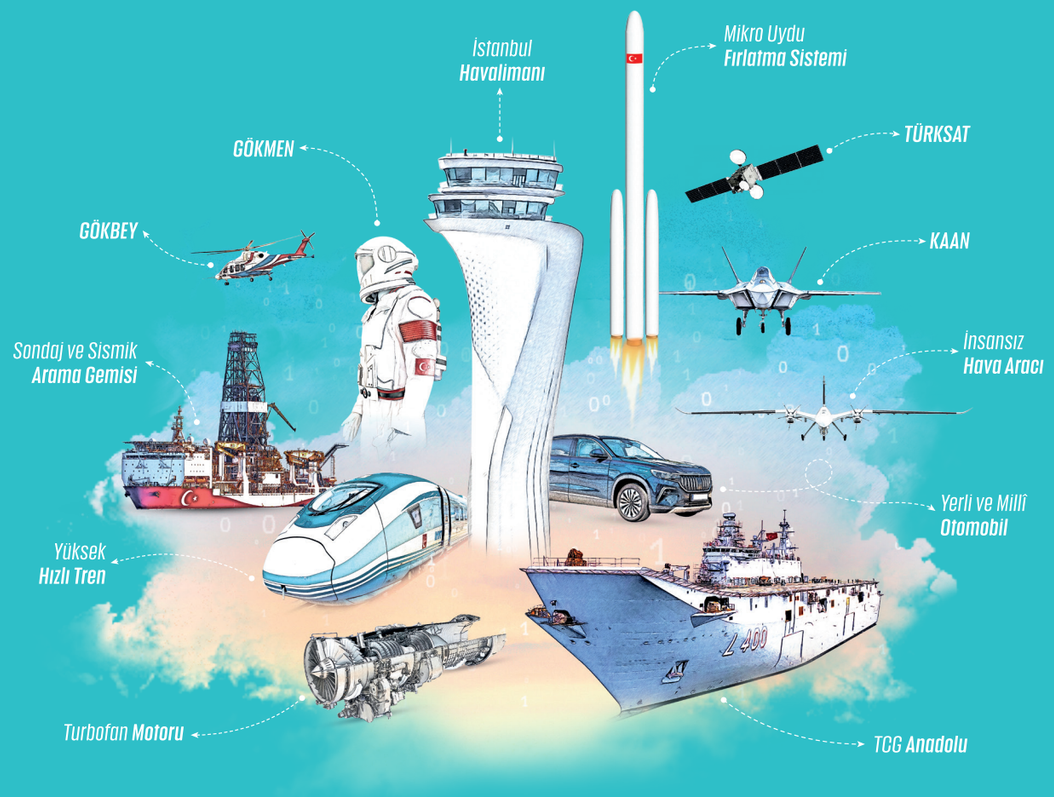
Bu kitaba sığmayan daha neler var!

eba
www.eba.gov.tr

EBA

Karekodu okut, bu kitapla ilgili EBA içeriklerine ulaş!

Teknoloji Yolculuğumuz

BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşıması Zorunlu Değildir.

ORTAÖĞRETİM
KUR'AN-I KERİM
11. Sınıf
Ders Kitabı

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI | ORTAÖĞRETİM | DERS KİTABI

KUR'AN-I KERİM

11. SINIF

ORTAÖĞRETİM

KUR'AN-I KERİM

11. SINIF
Ders Kitabı

Yazarlar
Dr. Fatih ÇELİKEL
Bekir ÇELİK
Ömer BAHADIR
Yahya DAĞ

DEVLET KİTAPLARI
Kitabın Basıldığı Matbaa Adı, 2026

Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları No ..... : 11026
Ders Kitapları Dizisi No ..... : 2563

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

HAZIRLAYANLAR

Editör
Prof. Dr. Mehmet KORKMAZ

Dil Uzmanı
Harun AYDIN

Görsel Tasarımcı
Oğuz DOĞRUTEKİN

Çoklu Ortam Tasarımcısı
Mehmet Mecnur DAĞ

Program Geliştirme Uzmanı
Elif Betül BURAN

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı
Şebnem YILMAZ ÖZTÜRK

Rehberlik Uzmanı
Abdullah ÖZGÜMÜŞ

ISBN 978-975-11-9290-5

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 06.05.2026 tarih ve 159346487 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir. Kurulca bu kitabın kabul edilmiş olması ders kitabından yayınevi ve yazarın/yazarların sorumluluğunu kaldırmaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

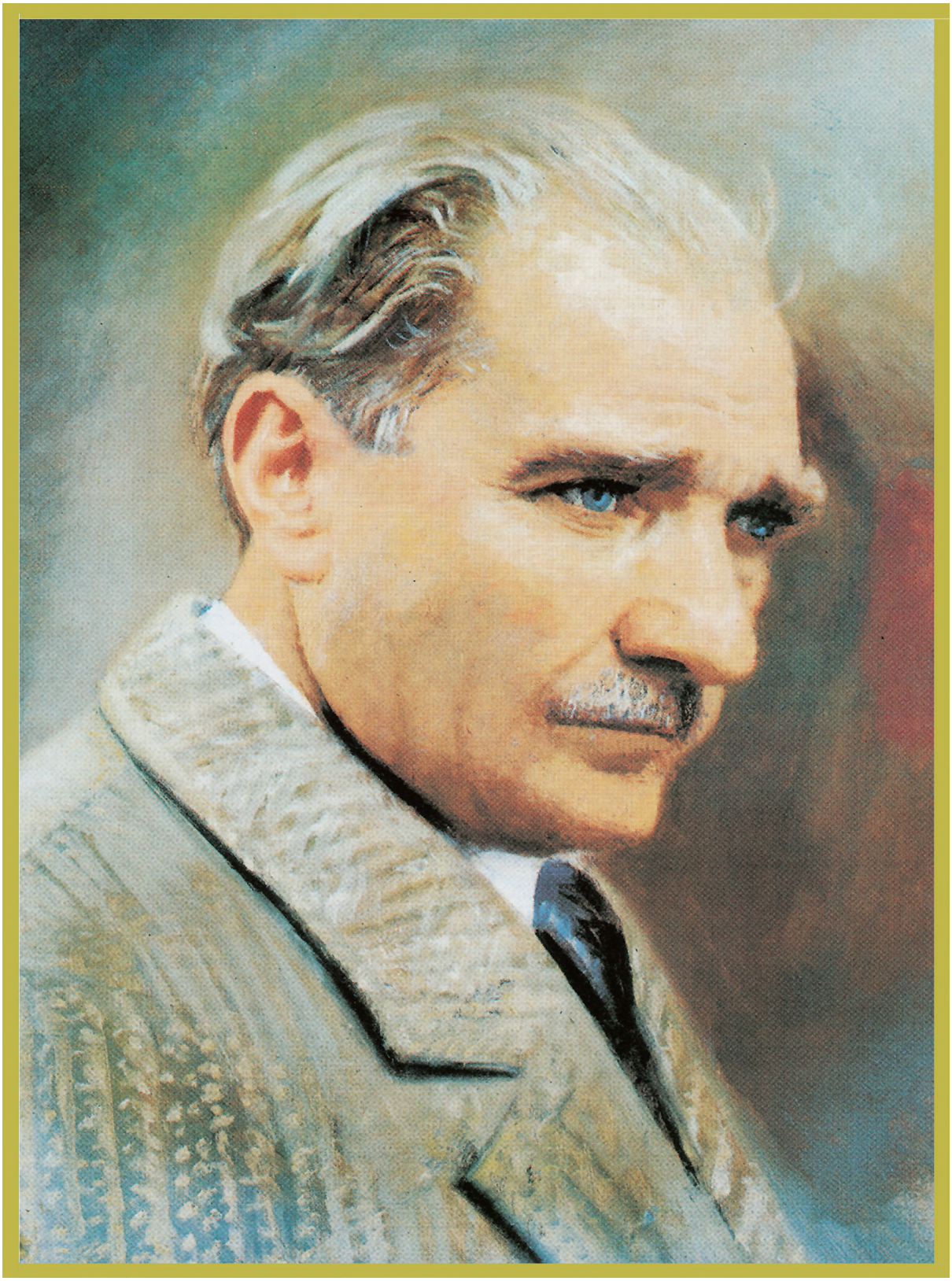
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Kitabın dijital kopyalarında "İçindekiler" sayfasında başlıklar üzerine tıklayarak ilgili sayfalara, iç sayfalarda da sayfa numaralarının üzerine tıklayarak "İçindekiler" sayfasına ulaşabilirsiniz.

İçindekiler

Kitabın Tanıtımı 9

1. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ TANIYORUM 12

1.1. KUR'AN-I KERİM'İ HZ. PEYGAMBER'İN SÜNNETİYLE AÇIKLAMAK 14

1.2. KUR'AN-I KERİM'İ AYETLERİN İNDİRİLİŞ SEBEPLERİYLE AÇIKLAMAK 19

1.3. KUR'AN-I KERİM'DEN KAVRAMLAR 27

1.4. KUR'AN-I KERİM'DEN BİR DUA: AL-İ İMRAN SURESİNİN 8-9. AYETLERİ ... 35

1. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları 39

1. Tema Sonnotlar 45

2. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA KURALLARI: TECVİT 46

2.1. ELİF LÂM TAKISI 48

2.2. SAKİN MİMİN OKUNUŞ ŞEKİLLERİ 53

2.3. KALKALE 58

2.4. RA HARFİNİN OKUNUŞUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER 64

2.5. LAFZATULLAHTAKİ LÂM HARFİNİN OKUNUŞU 69

2. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları 76

2. Tema Sonnotlar 83

3. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ OKUYORUM 84

3.1. NİSA SURESİ 1-18. SAYFALAR (1-101. AYETLER) 117

3.2. FUSSİLET SURESİ 1-6. SAYFALAR (1-54. AYETLER) 93

3. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları 86

KUR'AN-I KERİM'DEN SURELER VE AYETLER EZBERLİYORUM 118

4.1. TEBBET SURESİ VE ANLAMI 122

4.2. FELAK SURESİ VE ANLAMI 127

4.3. NÂS SURESİ VE ANLAMI 132

4.4. BAKARA SURESİNİN 285-286. AYETLERİ VE ANLAMI 137

4. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları 144

4. Tema Sonnotlar 152

Sözlük 153

Kaynakça 155

Cevap Anahtarı 156

Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası 156

Türkiye'nin Mülki İdare Bölümleri ile Kara ve Deniz Komşuları Haritası 157

Türk Dünyası Haritası 158

Kitabın Tanıtımı

Bu kitap temalardan oluşmaktadır. Her tema başında tema kapak sayfası yer almaktadır.

Tema kapaklarında o tema adı, içerik çerçevesi, anahtar kavramları, öğrenciden beklenen öğrenme çıktısı hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca tema ile ilgili olarak hazırlanan sunu ve diğer e-içeriklere ulaşmak amacıyla karekodlar yerleştirilmiştir.

Kitap genelinde kullanılan tüm karekodlar akıllı cihazlarla okutularak ya da kitabın dijital kopyalarında karekod üzerine tıklanarak kitaba ait e-içeriklere ulaşılabilmektedir.

Etkinliğin süresini belirten sembol

1. Etkinlik 20 dk.

Etkinliğin bireysel, grup hâlinde veya öğretmen rehberliğinde yapılacağını belirten sembol

Adı	*Hadis Kaynaklarına Başvuruyorum*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim'i Hz. Peygamber'in sünneti ile açıklama konusunda hadis kaynaklarına başvurabilme*

Öğrencide süreç bileşenlerini ve öğrenme çıktılarını pekiştirmek için ihtiyaç duyulan soru, söz ve metinlere yönelik ayrılan alan

Sıra Sizde

Şemayı aşağıda yer alan ifadeye göre uygun şekilde doldurunuz.

.....

Kontrol Noktası

"Kur'an-ı Kerim'i Hz. Peygamber'in Sünnetiyle Açıklamak" konusuyla ilgili aşağıdaki boş alana kısa bir metin yazınız.

Konu sonlarında "Kontrol Noktası" adı altında öğrenilenleri gözden geçirmek ve pekiştirmek amacıyla çalışma yapılabilecek alanlar ayrılmıştır.

Bir Ayet

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الٓرٰ ۚ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَىٰ صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۙ

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

"Elif-lâm-râ. Bu, Rablerinin izniyle insanları karanlıklardan aydınlığa, güçlü ve övgüye layık olan Allah'ın yoluna çıkarman için sana indirdiğimiz kitaptır."

(İbrahim suresi 1. ayet)

Konuyla ilgili ayet ve meallerinin yer aldığı bölüm

Öğrenme çıktılarının ve süreç bileşenlerinin pekiştirilmesini sağlayan "Performans Görevi" alanı

Performans Görevi 40 dk.

Amaç	*Kur'an'dan Dua Örnekleri*
Görev	*Al-i İmran suresinin 8-9. ayetlerinde yer alan duaları özetleyebilme*
Değerlendirme Ölçütleri	*Bilgi toplama, çözümleme, sınıflandırma, içerik, sunma*
Puanlama Yöntemi	*Analitik dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu*
Süre	*Ön hazırlık: 2 hafta* *Sınıf içi performans: 40 dakika*

Her ünite sonunda öğrencinin öğrendiği bilgileri hatırlayacağı şekilde kısaca not etmesi amacıyla "Kaydet" alanları bırakılmıştır.

Kaydet

Bu ünitede öğrendiğiniz bilgileri aşağıdaki alana not edebilirsiniz.

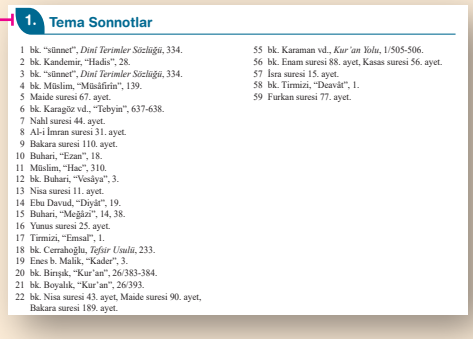
.....

1. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları

Aşağıda 1. soruda verilen ifadelerin doğruluğunu ya da yanlışlığını belirleyerek yönlendirici okları takip ediniz. Ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

Farklı soru türleri ile ünitedeki öğrenme çıktılarının ve süreç bileşenlerinin ölçüldüğü bölüm

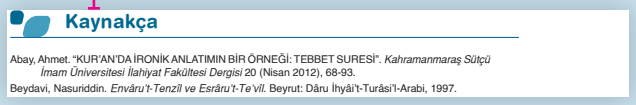
Temada yararlanılan kaynakların listelendiği bölüm

1. Tema Sonnotlar

1 bk. "sünnet", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 334.
2 bk. Kandemir, "Hadis", 28.
3 bk. "sünnet", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 334.
4 bk. Müslim, "Müsâfirîn", 139.
5 Maide suresi 67. ayet.
6 bk. Karagöz vd., "Tebyîn", 637-638.
7 Nahl suresi 44. ayet.
8 Al-i İmran suresi 31. ayet.
9 Bakara suresi 110. ayet.
10 Buhari, "Ezan", 18.
11 Müslim, "Hac", 310.
12 bk. Buhari, "Vesâya", 3.
13 Nisa suresi 11. ayet.
14 Ebu Davud, "Diyât", 19.
15 Buhari, "Meğâzi", 14, 38.
16 Yunus suresi 25. ayet.
17 Tirmizi, "Emsal", 1.
18 bk. Cerrahoğlu, *Tefsir Usulü*, 233.
19 Enes b. Malik, "Kader", 3.
20 bk. Birışık, "Kur'an", 26/383-384.
21 bk. Boyalık, "Kur'an", 26/393.
22 bk. Nisa suresi 43. ayet, Maide suresi 90. ayet, Bakara suresi 189. ayet.
55 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/505-506.
56 bk. Enam suresi 88. ayet, Kasas suresi 56. ayet.
57 İsra suresi 15. ayet.
58 bk. Tirmizi, "Deavât", 1.
59 Furkan suresi 77. ayet.

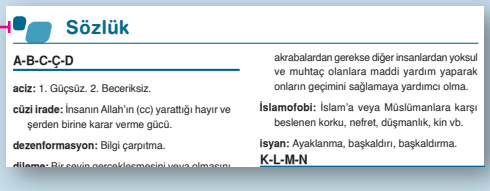
Kitap kaynakçası

Kaynakça

Abay, Ahmet. "KUR'AN'DA İRONİK ANLATIMIN BİR ÖRNEĞİ: TEBBET SURESİ". *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 20 (Nisan 2012), 68-93.
Beydavi, Nasuriddin. *Envâru't-Tenzîl ve Esrâru't-Te'vîl*. Beyrut: Dâru İhyâi't-Turâsi'l-Arabi, 1997.

Kitap sözlüğü

Sözlük

A-B-C-Ç-D

aciz: 1. Güçsüz. 2. Beceriksiz.

cüzi irade: İnsanın Allah'ın (cc) yarattığı hayır ve şerden birine karar verme gücü.

dezenformasyon: Bilgi çarpıtma.

akrabalardan gerekse diğer insanlardan yoksul ve muhtaç olanlara maddi yardım yaparak onların geçimini sağlamaya yardımcı olma.

İslamofobi: İslam'a veya Müslümanlara karşı beslenen korku, nefret, düşmanlık, kin vb.

isyan: Ayaklanma, başkaldırı, başkaldırma.

K-L-M-N

Cevap Anahtarı

Cevap Anahtarı Karekodu

Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası

Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası Karekodu

Kısaltmalar

b.	: Bin
b.y.	: Basım yeri yok
bk.	: Bakınız
C.	: Cumhuriyeti
cc	: Cellecelalüh
çev.	: Çeviren
D	: Doğru
ed.	: Editör
haz.	: Hazırlayan
Hz.	: Hazreti
MÜ	: Marmara Üniversitesi
Prof. Dr.	: Profesör Doktor
ra	: Radıyallahüanh/radıyallahüanha
sav	: Sallallahü aleyhi vesellem
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
thk.	: Tahkik eden
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve devamı, ve diğerleri
Y	: Yanlış

SEMBOLLERİN AÇIKLAMASI

" Temaya Başlarken" alanı		Biliyor musunuz?		Etkinliğin süresi	
"Konuya Başlarken" alanı		Bireysel etkinlik		Sonraki sayfada devam eden çalışma	
"Kontrol Noktası" alanı		Grup etkinliği		Önceki sayfadan devam eden çalışma	
"Kaydet" alanı		Öğretmen rehberli etkinlik		Ders öncesi hazırlık gerektiren çalışma	

Not: Kitap genelinde alıntı yapılan metinlerde eserin orijinaline sadık kalınmıştır.

1. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ TANIYORUM

1.1. KUR'AN-I KERİM'İ HZ. PEYGAMBER'İN SÜNNETİYLE AÇIKLAMAK

1.2. KUR'AN-I KERİM'İ AYETLERİN İNDİRİLİŞ SEBEPLERİYLE AÇIKLAMAK

1.3. KUR'AN-I KERİM'DEN KAVRAMLAR

1.4. KUR'AN-I KERİM'DEN BİR DUA: AL-İ İMRAN SURESİNİN 8-9. AYETLERİ

Bu temada sizlerden

- Kur'an-ı Kerim'i Hz. Peygamber'in sünneti ile açıklama konusunda hadis kaynaklarına başvurabilmeniz,
- Kur'an-ı Kerim ayetlerini anlamlandırma sürecini ayetlerin indiriliş sebepleri çerçevesinde yapılandırabilmeniz,
- Kur'an-ı Kerim'de geçen adalet ve cehalet kavramlarını ayırt edebilmeniz,
- Al-i İmran suresinin 8-9. ayetlerinde yer alan duaları anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilmeniz

beklenmektedir.

Anahtar kavramlar

- adalet
- cehalet
- esbabınüzul
- sünnet

Temaya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'in daha iyi anlaşılmasında Hz. Peygamber'in açıklamalarının ve uygulamalarının önemli bir yeri vardır. Hz. Muhammed (sav) Kur'an-ı Kerim'de yer alan bazı ayetleri açıklayarak onların anlaşılmasını kolaylaştırmıştır. Örneğin Kur'an-ı Kerim'de namazın nasıl kılınacağı ile ilgili ayrıntılara yer verilmemiş, Müslümanlar bu ibadetin yapılış şeklini Sevgili Peygamberimizin sünneti sayesinde öğrenmiştir.

Tema sunusu

Tema karekodu

1.1. KUR'AN-I KERİM'İ HZ. PEYGAMBER'İN SÜNNETİYLE AÇIKLAMAK

Konuya Başlarken

- Sünnet kavramı hakkında neler biliyorsunuz? Görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız?
- Kur'an-ı Kerim'in anlaşılması ve hükümlerinin hayata geçirilmesinde Hz. Peygamber'in yaşamı etkili olmuş mudur? Düşüncelerinizi örnek vererek paylaşınız.

Biliyor musunuz?

Kur'an-ı Kerim Hz. Peygamber'e vahiy yoluyla gelen, mushaflarda yazılı olan, değiştirilmeden nesilden nesle nakledilen, okunması ve yaşanması ibadet olan, başkalarının benzerini getirmekten âciz kaldığı, Allah'ın (cc) mucize kelamıdır.

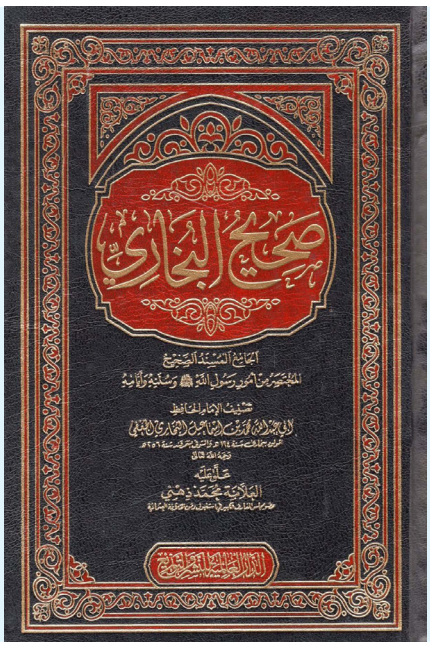
(bk. "Kur'an-ı Kerim", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 209-210)

İslam'ın temel kaynakları Kur'an-ı Kerim ve sünnettir. Sözlükte "yol, âdet, gidişat, huy, karakter, mizaç, hâl, tavır" anlamlarına gelen **sünnet**; terim olarak Hz. Muhammed'in (sav) söz ve davranışları, sahabenin davranışlarını onaylamasıdır.[1] Sünnet ile hadisin kapsamları konusunda farklı görüşler olsa da bu iki kavram birbirinin yerine kullanılmaktadır[2] *(Görsel 1.1)*. Sünnet; kavlî, fiilî ve takrirî olmak üzere üç kısma ayrılır.

Sünnet

Kavlî	Fiilî	Takrirî
Hz. Peygamber'in sözlerine kavlî sünnet denir.	Hz. Peygamber'in davranışlarına fiilî sünnet denir.	Hz. Peygamber'in, sahabenin dinî konulardaki olumlu davranışlarını onaylamasına takrirî sünnet denir.

Bilgi Görseli 1.1: Sünnetin kısımları[3]

Görsel 1.1: *Buhari'nin el-Camiü's-Sahih isimli eseri Efendimiz'in (sav) hadislerine ulaşmada temel kaynaklardan biridir.*

Kur'an-ı Kerim'in anlaşılması ve hayata aktarılmasında Hz. Muhammed'in (sav) sünnetinin önemli bir yeri vardır. Çünkü sünnet, Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında ve hayata yansıtılması konusunda başvurulacak birinci kaynaktır. Hz. Aişe'nin "*… Onun ahlakı Kur'an'dır.*"[4] sözüyle Peygamber Efendimiz'in ahlakını tarif etmesi bunun göstergesidir.

Sevgili Peygamberimizin görevlerinin başında Kur'an-ı Kerim ayetlerini tebliğ etmek yer alır. Sözlükte "bir şeyi veya bir haberi ulaştırmak" anlamına gelen tebliğ, peygamberlerin vahiy yoluyla aldıkları bilgiyi insanlara ulaştırmasıdır. Peygamber Efendimiz'in bu görevine dikkat çekilen bir ayette **"Ey peygamber! Rabbinden sana indirileni tebliğ et! Eğer bunu yapmazsan O'nun mesajını iletmemiş olursun…"**[5] buyrulur.

Peygamberimizin (sav) bir diğer görevi ise Kur'an-ı Kerim'i açıklamaktır *(Görsel 1.2)*. Onun bu görevine tebyin adı verilir. Sözlükte "beyan etmek, açıklamak, gerçeği ortaya koymak" anlamlarına gelen tebyin, terim olarak Hz. Muhammed'in (sav) Kur'an-ı Kerim'i ve İslam'ın ilkelerini açıklaması demektir.[6] Kur'an-ı Kerim'de Hz. Peygamber'in tebyin görevi ile ilgili şöyle buyrulur: "**O peygamberleri apaçık delillerle ve kutsal metinlerle gönderdik. İnsanlara indirileni kendilerine açıklaman için ve (ola ki üzerinde) düşünürler diye sana da uyarıcı kitabı indirdik.**"[7] Peygamber Efendimiz Kur'an-ı Kerim'de yer alan ayetleri insanlara tebliğ etmiştir. Yeri geldiğinde bu ayetler hakkında açıklamalarda bulunmuş ve bunların hayata nasıl geçirileceğini yaşantısıyla göstermiştir. Bu nedenle her Müslüman'ın, Peygamber Efendimiz'in tavsiye ve uyarılarına uyması gerekir. Bu durum bir ayette şu şekilde vurgulanmıştır: **"De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah çok bağışlayıcı, çok esirgeyicidir."**[8]

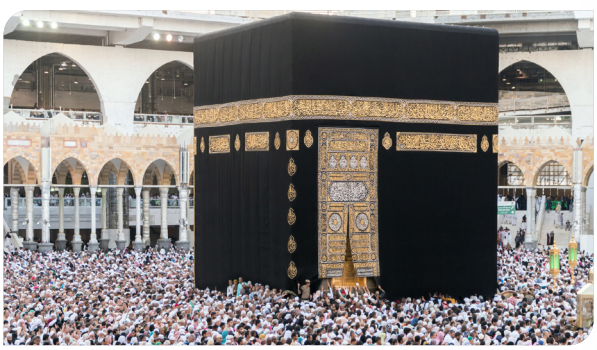
Görsel 1.2
Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında sünnetin önemli bir yeri vardır.

Kur'an-ı açıklarken farklı yöntemler kullanan Peygamber Efendimiz bazen bir ayeti açıklarken başka bir ayetten yararlanmıştır. Peygamber Efendimiz **"De ki (Allah şöyle buyuruyor): Ey kendi aleyhlerine olarak günahta haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah (dilerse) bütün günahları bağışlar; doğrusu O çok bağışlayıcı, çok merhametlidir."** mealindeki Zümer suresinin 53. ayetini okuyunca sahabeden biri şu soruyu sordu: "Ey Allah'ın Resulü! Allah tüm günahlarımı bağışlar mı?" Efendimiz "Evet." dedi. Sahabi: "Şirki de bağışlar mı ey Allah'ın Resulü!" diye sorunca Peygamber Efendimiz **"Allah kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz; bundan başkasını dilediği kimse hakkında bağışlar. Allah'a şirk koşan kimse büyük bir günah işleyerek iftira etmiş olur."** mealindeki Nisa suresinin 48. ayetini okuyarak cevap verdi. Böylece Hz. Peygamber sahabinin sorusu üzerine bir ayeti başka bir ayet ile açıklamıştır.

Kur'an'ın anlaşılmasında sünnetin önemi ile ilgili e-içeriğe ulaşmak için karekoddan yararlanınız.

Hz. Muhammed (sav) Kur'an-ı Kerim'de yer alan bazı konuları ayrıntılı şekilde açıklamıştır. Örneğin "**Namazı kılın...**"[9] ayeti ile namaz ibadeti emredilmiş ancak namazın rekâtları, vakitleri, kılınış şekli vb. ayrıntılara Kur'an-ı Kerim'de yer verilmemiştir. Sevgili Peygamberimiz namazın nasıl kılınacağını ashabına öğretmiş ve bu konuda şöyle buyurmuştur: "*... Namazı benden gördüğünüz gibi kılın...*"[10] Yine "*Hac ibadetinin gereklerini benden öğrenin.*"[11] buyurarak haccın yapılışını ashabına Hz. Muhammed (sav) öğretmiştir *(Görsel 1.3)*.

Hz. Muhammed (sav), Kur'an-ı Kerim'de yer alan bazı hükümlerin sınırlarını belirlemiştir. Yüce Allah, Nisa suresinin 12. ayetinde "**Kadınlarınızın çocukları yoksa bıraktıklarının yarısı sizindir, çocukları varsa, bıraktıklarının ettikleri vasiyetten veya borçtan arta kalanın dörtte biri sizindir...**" buyurarak mal sahibinin ailesi dışındakilere vasiyette bulunabileceğinden bahsetmiş ancak vasiyetin ölçüsünü belirlememiştir. Hz. Peygamber, malının yarısını vasiyet etmek isteyen bir sahabiye üçte birini vasiyet etmesini söyleyerek vasiyetin üst sınırını belirlemiştir.[12]

Görsel 1.3: *Hac ibadeti günümüzde Hz. Peygamber'in öğrettiği şekilde ifa edilmektedir.*

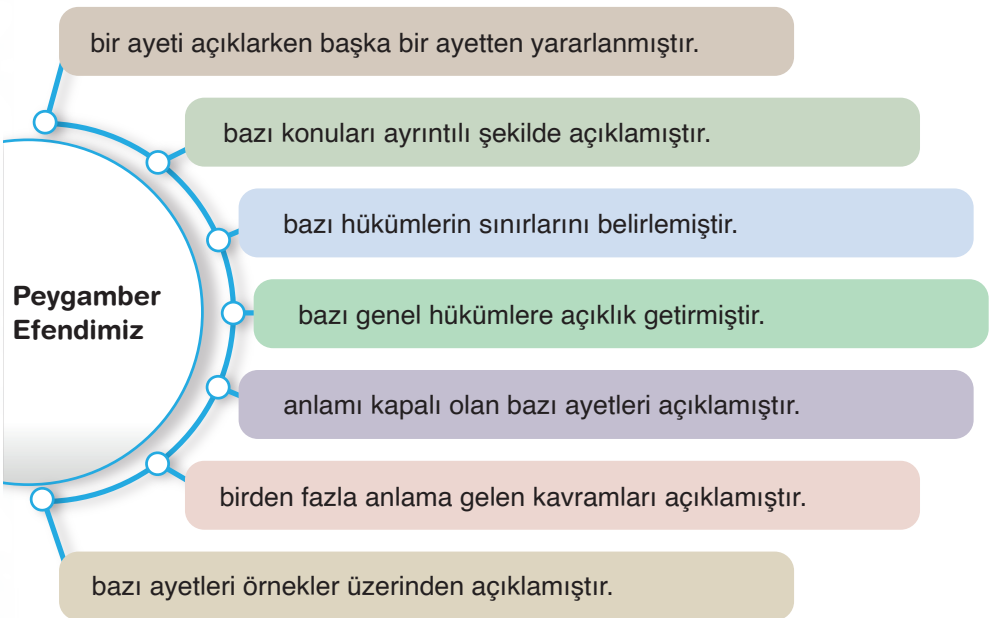
Hz. Peygamber Kur'an'da yer alan bazı genel hükümlere açıklık getirmiştir. Yüce Allah "**Allah size, çocuklarınız hakkında, erkeğe iki kadın payı kadar (vermenizi) emreder...**"[13] ayetiyle çocuklara verilmesi gereken mirasın oranını genel bir hükümle belirlemiştir. Hz. Muhammed (sav) ise "*Katil, mirasçı olamaz.*"[14] buyurarak murisini (miras bırakanı) öldüren evladın mirastan pay alamayacağını ifade etmiştir. Yine "*Biz peygamberler miras bırakmayız, bizim bıraktıklarımız sadakadır.*"[15] buyurarak peygamberlerin sahip olduğu malların miras niteliğinde olmadığını belirtmiştir.

Uygulayalım

Kur'an-ı Kerim'in sünnetle açıklanması konusunda yaptığınız çıkarımlardan hareketle öğretmen rehberliğinde duvar gazetesi hazırlayarak okul panosunda sergileyiniz.

Hz. Muhammed (sav) bazı ayetleri örnekler vererek açıklamıştır. Bir gün Peygamber Efendimiz, ashabına "**Allah esenlik yurduna çağırıyor ve dilediğini doğru yola iletiyor.**"[16] ayetini okumuş ve ardından: "*Ben rüyamda gördüm ki Cebrail başucumda, Mikail de ayaklarımın yanında idi. Onlardan biri diğerine diyor ki: 'Sen buna o misali anlat.' O da diyordu ki: 'Dinle, kulağın dinlemiş olsun. Düşün, kalbin düşünmüş olsun. Senin ve ümmetinin misali, büyük bir yurtta bir mesken yaptıran hükümdara benzer. Hükümdar o görkemli meskeni yaptırır. Sonra orada bir sofra kurdurur. Daha sonra elçisini gönderip insanları yemeğe davet eder. Onlardan bazıları davete icabet eder, bazıları da etmezler. Bu misalde, davet eden hükümdar Allah'tır. O güzel yurt İslam'dır. Orada yapılan mesken cennettir. Ey Muhammed! Sen de davet eden o elçisin. Senin davetini kim kabul ederse İslam'a girer, kim de İslam'a girerse cennete girer ve kim de cennete girerse oradaki nimetlerden nasiplenmiş olur.*' "[17] diyerek ayeti açıklamıştır.

Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında sünnetin önemli bir yeri vardır. Kur'an-ı Kerim'de yer alan bazı ayetler Hz. Muhammed (sav) tarafından açıklanmıştır. Onun sünneti sayesinde bazı ayetlerin amacının ne olduğu tespit edilmiş, anlaşılması zor olan ifadeler açıklanmış, genel hükümler sınırlandırılmış, özlü anlatımlar detaylandırılmıştır.[18] Böylece sünnet, Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasını kolaylaştırmış ve Müslümanlara rehberlik etmiştir. Bununla ilgili olarak Sevgili Peygamberimiz şöyle buyurmuştur: "*Size iki şey bırakıyorum. Onlara sımsıkı sarıldığınız sürece yolunuzu asla şaşırmazsınız: Bunlar, Allah'ın kitabı ve Peygamberi'nin sünnetidir.*"[19]

Bilgi Görseli 1.2: *Hz. Peygamber'in Kur'an-ı Kerim'i Açıklama Şekilleri*

1. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Hadis Kaynaklarına Başvuruyorum*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim'i Hz. Peygamber'in sünneti ile açıklama konusunda hadis kaynaklarına başvurabilme*

Yönerge

- Aşağıdaki anlam çözümleme tablosunda Peygamber Efendimiz tarafından açıklanan bazı ayetlere yer verilmiştir.
- Öğretmen rehberliğinde kaynağı verilen hadisleri dijital ve matbu kaynaklardan tespit ederek tablodaki ilgili alana yazınız.
- Hadislerde geçen konuları sınıflandırarak tablodaki ilgili alana yazınız.

Ayetler	Ayetleri Açıklayan Hadisler	Hadislerde Geçen Konular
"… Tan yerinde, beyaz iplik siyah iplikten sizce ayırt edilinceye kadar yiyin için, sonra orucu geceye kadar tamamlayın…" (Bakara suresi 187. ayet)	.... (Buhari, "Savm", 16)	....
"Namazları ve orta namazı aksatmadan kılın, huşu içinde Allah'ın huzurunda durun." (Bakara suresi 238. ayet)	.... (Tirmizi, "Tefsiru'l-Kur'an", 3)	....
"İnanıp da imanlarına herhangi bir haksızlık bulaştırmayanlar var ya, işte güven onlarındır ve onlar doğru yolu bulanlardır." (Enam suresi 82. ayet)	.... (Tirmizi, "Tefsiru'l-Kur'an", 7)	....

Değerlendirme

Etkinlikten hareketle Kur'an-ı Kerim'in Hz. Peygamber'in sünneti ile açıklanması konusuna ilişkin çıkarımlarınızı bir paragraf hâlinde aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

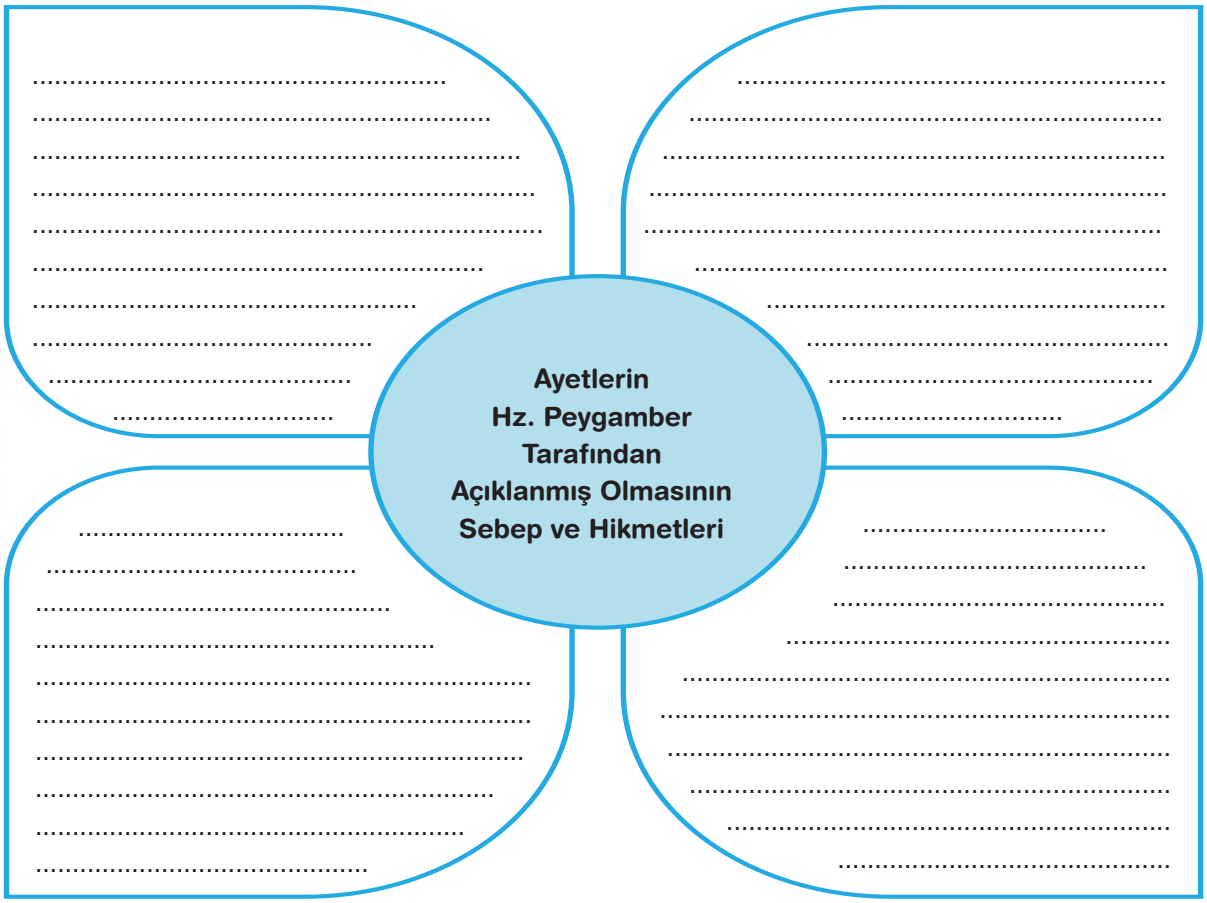
.....

.....

.....

Sıra Sizde

Şemayı aşağıda yer alan ifadeye göre uygun şekilde doldurunuz.

Kontrol Noktası

"Kur'an-ı Kerim'i Hz. Peygamber'in Sünnetiyle Açıklamak" konusuyla ilgili aşağıdaki boş alana kısa bir metin yazınız.

1.2. KUR'AN-I KERİM'İ AYETLERİN İNDİRİLİŞ SEBEPLERİYLE AÇIKLAMAK

Konuya Başlarken

Toplumsal hayatta olaylar sebep sonuç ilişkisi içinde gerçekleşir. Bir olayın arka planını bilmek onun daha iyi anlaşılmasını sağlar. Örneğin sosyal medya kullanımının artması mahremiyet ilkelerinin zedelenmesine zemin hazırlamıştır. Bu durum "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu" (KVKK), "Siber Güvenlik Kanunu" gibi düzenlemelerin yapılmasına sebep olmuştur.

Verilen paragraf ayetlerin nüzul sebepleri ile nasıl ilişkilendirilebilir? Açıklayınız.

2. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Ayetlerin İndiriliş Sebeplerini Öğreniyorum*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim ayetlerinin indiriliş sebepleri ile ilgili nedensel ilişkiler ortaya koyabilme*

Yönerge

- Aşağıdaki ayet mealini okuyunuz.

  "Doğu da Allah'ındır batı da. Nereye dönerseniz Allah'ın zatı oradadır. Şüphesiz Allah (zat ve sıfatlarında) sınırsızdır, her şeyi bilmektedir."

  (Bakara suresi 115. ayet)

- Bu ayetten anladıklarınızı aşağıdaki boş alana yazınız.

  .....
  .....
  .....
  .....
  .....

- Aşağıdaki metni okuyarak soruları cevaplayınız.

  Abdullah bin Âmir bin Rebia (ra) babasından şöyle bir olayı nakleder: "Bir yolculukta Hz. Peygamber'le birlikteydik. Gece vaktinde konaklamak için bir yerde durduk, hiçbir şekilde yön tayin etme imkânı bulamıyorduk. Sabah olduğunda namazı kıbleye doğru değil de başka bir yöne doğru kıldığımızı anladık. Hz. Peygamber'e gidip geceleyin yönümüzü tayin etme imkânı olmadığı için kıbleye doğru değil de farklı bir yöne doğru namaz kıldığımızı ve bunu sabah olunca fark ettiğimizi söyledik. Bunun üzerine Bakara suresinin 115. ayeti nazil oldu."

  (bk. Taberi, *Camiul-Beyan fi Tefsiri'l-Kuran*, 2/454)

  1. Sahabenin yaşadığı sorun nedir? Yazınız.

     .....
     .....
     .....

  2. Sahabe soruna nasıl çözüm bulmuştur? Yazınız.

     .....
     .....

3. Verilen metinde anlatılan nüzul sebebini öğrendikten sonra Bakara suresinin 115. ayetini anlama konusunda ne gibi farklılıklar oluştu? Yazınız.

.....

.....

4. Verilen metinde anlatılan olay ile Bakara suresinin 115. ayetinin inişi arasında nasıl bir ilişki vardır?

.....

.....

Değerlendirme

Etkinlikten hareketle ayetlerle nüzul sebepleri arasındaki ilişki hakkında ulaştığınız sonuçları aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tüm insanlığa hitap eden Kur'an-ı Kerim'in indirilmesi yaklaşık yirmi üç sene sürmüştür.[20] Kur'an-ı Kerim Hicaz Bölgesi'nde indirildiği için ilk muhatapları bu bölgede yaşayan Araplar olmuştur. Araplar o dönemde kabileciliğin, dünyevi isteklerin ve putperestliğin yaygın olduğu bir hayat sürdürmekteydi.[21] O dönemde insanlık vahyin rehberliğinden habersiz kalmış, doğru yoldan uzaklaşmıştı. Allah, insanlara muhtaç oldukları hidayete ulaşmaları maksadıyla Son Peygamber Hz. Muhammed'i (sav) ve son ilahi mesaj Kur'an-ı Kerim'i gönderdi.

Bir Ayet

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الٓرٰ ۜ كِتَابٌ اَنْزَلْنَاهُ اِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ بِاِذْنِ رَبِّهِمْ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۙ ﴿١﴾

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

"Elif-lâm-râ. Bu, Rablerinin izniyle insanları karanlıklardan aydınlığa, güçlü ve övgüye layık olan Allah'ın yoluna çıkarman için sana indirdiğimiz kitaptır."

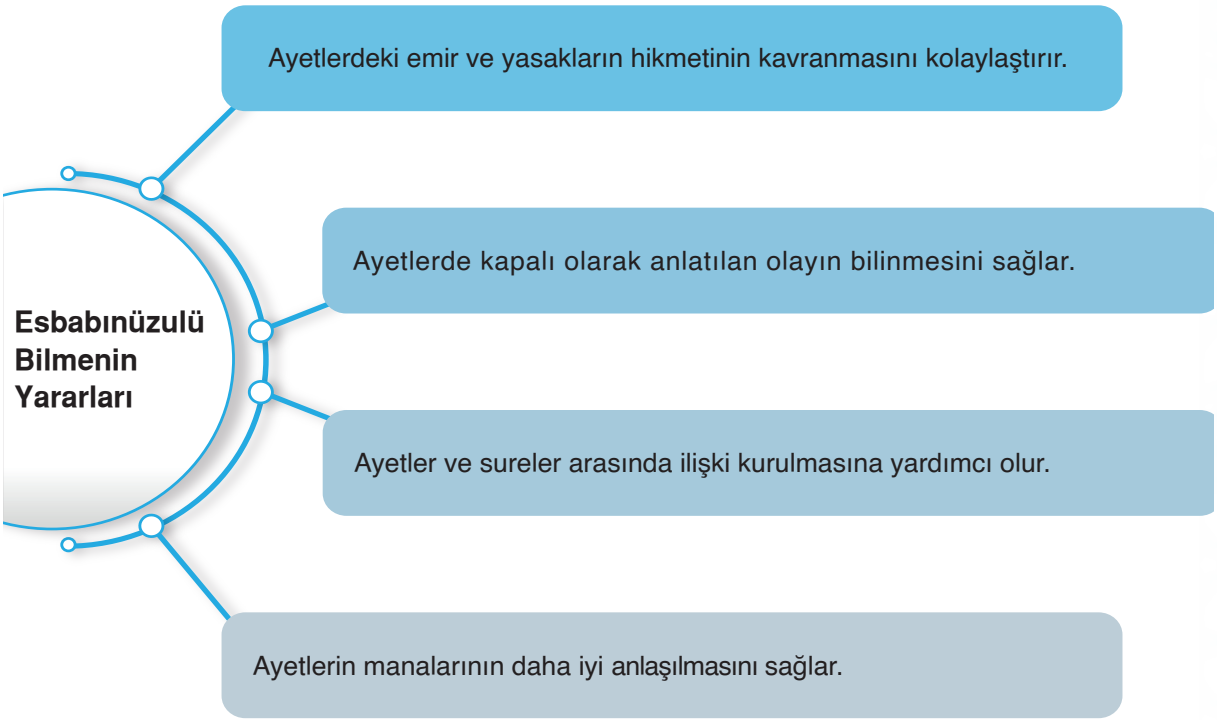
(İbrahim suresi 1. ayet)

Kur'an-ı Kerim'de insanların hayat anlayışlarına yönelik ilke, emir ve açıklamalar yer almaktadır. Bazı ayetler yaşanan problemleri çözüme kavuşturmak veya Hz. Peygamber'e yöneltilen bir soruya cevap vermek maksadıyla indirilmiştir.[22] Bu tür ayetler esbabınüzul ilminin konusudur. **Esbabınüzul** kavramı, "esbab" ve "nüzul" kelimelerinden oluşan bir tamlamadır. Esbab sözcüğü, sebep kelimesinin çoğulu olup "sebepler" anlamına gelirken nüzul kelimesi ise "iniş, yukarıdan aşağıya inmek" anlamlarına gelir.[23] Kısaca "iniş sebepleri" anlamına gelen esbabınüzul terim olarak "Hz. Peygamber'in risalet döneminde gerçekleşen; Kur'an-ı Kerim'in bir veya birkaç ayetinin yahut bir suresinin inmesine yol açan olay, durum ya da soru" demektir.[24]

Biliyor musunuz?

İslam ilim geleneğinde esbabınüzule önem verilmiş, zamanla bu alanda müstakil eserler telif edilmiştir. Bu eserlerden bazıları şunlardır: Esbabü'n-Nüzul, Lübabu'n-Nukul fi Esbabi'n-Nüzul.

(bk. Cerrahoğlu, *Tefsir Usulü*, 121)

△ **Bilgi Görseli 1.3**
Esbabınüzulü Bilmenin Yararları

Kaynaklarda nüzul sebebi aktarılan birçok ayet bulunmaktadır. Tevbe suresinin 79. ayeti bunlardan biridir. Bu ayetin nüzul sebebi şöyledir: Hz. Peygamber Medine'de ashabını sadaka vermeye teşvik etmişti. Bunun üzerine zengin sahabilerden biri olan Abdurrahman bin Avf (ra) malının yarısını Hz. Peygamber'e sundu ve ona "Ey Allah'ın Resulü! Bu malımın yarısıdır. Onu Allah için veriyorum. Diğer yarısını da aileme ayırıyorum." dedi. Hz. Peygamber bu davranışı sebebiyle ona dua etti. Ardından ihtiyaç sahibi bir sahabi avuç dolusu hurmayla geldi ve Hz. Peygamber'e şöyle dedi: "Ey Allah'ın Resulü! Bütün gece çalıştım ve iki avuç dolusu hurma kazandım. Birini aileme bıraktım. Diğerini Allah rızası için sadaka olarak ayırdım ve size getirdim." Her iki olaya şahit olan münafıklar malının yarısını veren Abdurrahman bin Avf (ra) için "Gösteriş yapıyor.", diğer sahabi için ise "Allah'ın bunun bir avuç hurmasına ihtiyacı mı var?" diyerek onlarla alay ettiler. Bunun üzerine "**Sadakalar hususunda gönüllü bağışta bulunan müminlerle, güçlerinin yettiğinden başkasını bulamayanları çekiştirip onlarla alay edenler var ya; işte Allah asıl onları maskaraya çevirmiştir. Onlar için elem dolu bir azap vardır.**"[25] mealindeki ayet nazil oldu.[26]

Karekoddan yararlanarak esbabınüzul konusunu inceleyiniz ve edindiğiniz bilgileri defterinize özetleyiniz.

3. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Nüzul Sebeplerini Buluyorum*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim ayetlerinin indiriliş sebeplerini inceleyerek elde ettiği bilgilerden uyumlu bir bütün oluşturabilme*

Yönerge

- Aşağıdaki ayet meallerini okuyunuz.

"De ki: İster Allah diyerek ister Rahman diyerek yakarın; hangisiyle yakarsanız olur, çünkü bütün güzel isimler O'na mahsustur. Namazında niyazında sesini fazla yükseltme, fazla da kısma, ikisinin arasında bir yol tut."

(İsra suresi 110. ayet)

"Sana, hilalleri soruyorlar. De ki: Onlar, insanlar ve hac için vakit ölçüleridir. İyilik, evlere arkalarından girmeniz değildir. Ama iyi davranış, takva sahibi (Allah'a karşı gelmekten sakınan) insanın davranışıdır. Evlere kapılarından girin. Allah'a karşı gelmekten sakının ki kurtuluşa eresiniz."

(Bakara suresi 189. ayet)

"Rablerinin rızasını isteyerek sabah akşam O'na yalvaranları kovma! Onların hesaplarından sana sorumluluk yoktur, senin hesabından da onlara sorumluluk yoktur ki onları yanından uzaklaştırıp da zalimlerden olasın."

(Enam suresi 52. ayet)

"Safa ile Merve Allah'ın nişanelerindendir; dolayısıyla hac veya umre yaparak Beytullah'ı ziyaret eden bir kimsenin bu yerleri tavaf etmesinde kendisi için bir günah yoktur. Kim gönüllü bir iyilik yaparsa bilsin ki Allah, iyiliği mükâfatıyla karşılayan ve çok iyi bilendir."

(Bakara suresi 158. ayet)

- İlgili ayetlerden çıkardığınız anlamları aşağıdaki boş bırakılan alanlara yazınız.

İsra suresi 110. ayet

.....

.....

.....

.....

Bakara suresi 189. ayet

.....

.....

.....

.....

Enam suresi 52. ayet

.....

.....

.....

.....

Bakara suresi 158. ayet

.....

.....

.....

.....

- Verilen ayetlerin nüzul sebeplerini https://kuran.diyanet.gov.tr/Tefsir/ genel ağ adresinden araştırınız.
- Nüzul sebebini araştırdığınız ayetlerde verilmek istenen mesajları aşağıdaki boş bırakılan alanlara yazınız.

İsra suresi 110. ayet

.....

.....

.....

.....

.....

Bakara suresi 189. ayet

.....

.....

.....

.....

.....

Enam suresi 52. ayet

.....

.....

.....

.....

.....

Bakara suresi 158. ayet

.....

.....

.....

.....

.....

Değerlendirme

Ayetlerin anlamları ile nüzul sebepleri arasındaki ilişkileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

4. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Tekâsür Suresini Tanıyorum*
Amaç	*Ayetleri indiriliş sebepleri çerçevesinde anlamlandırabilme*

Ön Hazırlık

Tekâsür suresinin mealini ve surenin indiriliş sebebini öğretmen rehberliğinde belirlediğiniz güvenilir tefsir kaynaklarından araştırınız.

Yönerge

- Tekâsür suresine ait yaptığınız araştırmadan yola çıkarak aşağıdaki kartları üzerinde yer alan ifadelere göre doldurunuz.

Surenin indiği sosyal çevre	Surenin inmesine neden olan kişi veya olaylar	Yaşanan olayın sonuçları
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

- Surenin indiriliş sebebiyle ilgili ulaştığınız yargılar nelerdir? Gerekçeleriyle yazınız.

.....

.....

.....

.....

Değerlendirme

Ayetlerin nüzul sebeplerini bilmenin Kur'an-ı Kerim'i anlamaya katkısı nedir? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

Nüzul sebeplerini bilmeden ayetleri yorumlamak yanlış veya eksik anlamalara neden olabilmektedir. Nitekim bazı müfessirler bir ayetin indiriliş sebebini bilmeden o ayeti açıklamanın mümkün olmadığını söyleyerek bu gerçeğe dikkat çekmiştir.[27]

Sıra Sizde

• Verilen metni okuyarak aşağıdaki boş bırakılan alanları tablodaki başlıklara göre doldurunuz.

Maide suresinin 93. ayetinde **"İman edip dünya ve ahiret için yararlı işler yapanlara, günahlardan sakındıkları ve imanlarını koruyup iyi işler yapmayı sürdürdükleri, sakınmaya devam edip imanlarına bağlı kaldıkları, hem günahlardan sakınıp hem en iyiyi yapmaya çalıştıkları takdirde daha önce yiyip içtiklerinden ötürü bir günah yoktur. Allah, iyi ve güzel davrananları sever."** buyrulmaktadır. Kaynaklarda aktarıldığına göre bazı insanlar ayeti yanlış yorumlayarak içkinin helal olduğunu zannetmiştir.[28] Bu kimselerin ayeti yanlış yorumlamalarının nedeni ayetin indiriliş sebebini bilmemeleridir. Bu ayetin indiriliş sebebi rivayetlerde şöyle aktarılır: İçkiyi haram kılan ayet[29] nazil olduktan sonra ashaptan bazısı bu yasak öncesinde vefat eden arkadaşları hakkında endişelenir. Bu kimseler, Hz. Peygamber'e giderek yasak öncesinde içki içen arkadaşlarının durumunu sorar. Bunun üzerine bu kişilerin yasak öncesindeki yediklerinden ve içtiklerinden sorumlu olmadıklarını ifade eden bu ayet indirilir.[30]

Ayet	Nasıl anlaşılmış?	Nüzul sebebi	Ayetin gerçek anlamı
Maide suresinin 93. ayeti	.....	.....	.....

Esbabınüzulu bilmemenin ayetlerin yanlış yorumlanmasına yol açtığını gösteren bir olay kaynaklarda şöyle aktarılır: Sahabeden Ebu Eyyüb Ensari'nin (ra) de içinde bulunduğu İslam ordusu İstanbul'u fethetmek amacıyla Rumlarla savaşıyordu. Müslümanlardan biri tek başına aniden düşman kuvvetlerinin arasına atıldı. Olaya şahit olanlardan bazıları "**... Kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın...**"[31] mealindeki ayete dayanarak bu kişinin yaptığının yanlış olduğunu çünkü hayatını tehlikeye attığını söylediler. Bu sözü işiten Ebu Eyyüb Ensari (ra) şöyle dedi: "Siz ayeti böyle yorumluyorsunuz ancak bu ayetin indiği dönemde İslam'ın hâkimiyet sahası genişlemişti. Biz de işlerimizi çok ihmal ettiğimizi düşünerek artık işimize gücümüze dönebiliriz diye konuşmaya başlamıştık. İşte tam bu dönemde bu ayet nazil oldu ve Yüce Allah bize 'Maddi kaygılar nedeniyle infak etmekten geri durmayın. Böyle yaparsanız kendinizi tehlikeye atmış olursunuz.' uyarısında bulundu."[32] *(Görsel 1.4).*

Görsel 1.4: *Ebu Eyyüb Ensari'nin (ra) kabri İstanbul'daki Eyüp Sultan Camii'nde bulunmaktadır.*

Ayetlerin anlamları ile nüzul sebebi arasındaki ilişkiyi bilmenin önemine dair Enam suresinin 145. ayeti de örnek olarak verilebilir. Bu ayetin ilgili bölümü şöyledir: **"De ki: Bana vahyolunan Kur'an'da bir kimsenin yiyecekleri arasında leş, akıtılmış kan, domuz eti -ki o şüphesiz necistir- ya da Allah'tan başkası adına kesilmiş bir (murdar) hayvandan başka, haram kılınmış bir şey bulamıyorum..."** Ayetin nüzul sebebi göz ardı edildiğinde murdar et, akıtılmış kan, domuz eti ve Allah'tan (cc) başkası adına kesilmiş hayvan dışındaki yiyeceklerin tamamının helal olduğu zannedilebilir. Oysa kaynaklarda bu ayetin o dönemde müşriklerin dayanaksız bir şekilde Allah'ın (cc) haram kıldıklarını helal, helal kıldıklarını haram saymaları üzerine nazil olduğu aktarılmaktadır.[33] İmam Şafii'ye göre bu ayet, müşriklerin haram ve helal yiyecekler konusunda temelsiz söylemleri sebebiyle indirilmiştir.[34]

5. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Kur'an-ı Kerim'i Daha İyi Anlamak*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim ayetlerini anlamlandırma sürecini ayetlerin indiriliş sebepleri çerçevesinde yapılandırabilme*

Yönerge

- Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında Hz. Peygamber'in sünnetinin ve ayetlerin nüzul sebepleriyle açıklanmasının önemi hakkında blog yazısı (Blog yazısı; bireyin internet ortamında kendi düşüncelerini, duygularını veya bilgilerini paylaştığı bir iletişim aracıdır.) hazırlayınız.
- Hazırladığınız blog yazısını arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Blog yazısı oluştururken aşağıdaki ölçütleri göz önünde bulundurunuz.

- Konuya uygun bir içerik oluşturunuz.
- İçeriğe uygun bir başlık belirleyiniz.
- Paylaşacağınız bilgilerin özgün olmasına dikkat ediniz.
- Yazıyı okuyacak hedef kitlenin özelliklerini dikkate alınız.
- Konunun anlam bütünlüğüne dikkat ediniz.
- Yazım ve imla kurallarına dikkat ediniz.

Değerlendirme

Yaptığınız çalışma karekodda yer alan kontrol listesiyle değerlendirilecektir.

Kontrol Noktası

"Kur'an-ı Kerim'i Ayetlerin İndiriliş Sebepleriyle Açıklamak" konusuyla ilgili aşağıdaki çıkış kartını üzerinde yazan ifadelere göre doldurunuz.

Çıkardığım üç mesaj

3

1. .....
2. .....
3. .....

Esbabınüzulü bilmenin yararlarından ikisi

2

1. .....
2. .....

Öğretmenime sormam gereken bir soru

1

1. .....

1.3. KUR'AN-I KERİM'DEN KAVRAMLAR

Konuya Başlarken

Adalet ve cehalet kavramları hakkında neler biliyorsunuz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

Bir nesnenin veya düşüncenin zihindeki soyut ve genel tasarımına kavram denir.[35] Kelimenin zihindeki hâli olan kavram, insanın düşünce dünyasını ifade etmesine yardımcı olur. İnsanın kelime/kavram hazinesi ne kadar zenginse düşünce dünyası o oranda geniştir. Kur'an-ı Kerim'i anlayıp hayata aktarmak için de onun kavramlarını bilmek gerekir. Adalet ve cehalet, Kur'an-ı Kerim'in üzerinde çokça durduğu temel kavramlar arasında yer alır.

Adalet; "doğruluk, eşitlik, denklik, aşırılıktan uzak ve dengeli olmak" demektir. Aynı zamanda her şeye hakkını verme, işleri yerli yerine koyma, hak ve hukuka uygun davranma anlamlarına gelir.[36] *(Görsel 1.5)*.

Cehalet; "bilgisizlik, bilmezlik, habersizlik, bir şeye olduğundan farklı inanmak, bir şeyi olması gerekenden farklı uygulamak"[37] anlamlarına gelmektedir. Kur'an-ı Kerim'de adalet ve cehaletten bahseden birçok ayet bulunmaktadır. Bu ayetlerle toplumsal düzenin ve barışın korunmasında insanlara rehberlik edilir.

Görsel 1.5: *Adalet, her şeye hakkını verip dengeyi gözetmektir.*

Kur'an-ı Kerim'in temel kavramlarından olan adalet, toplumda önemli bir yere sahiptir. Yüce Allah "**Allah size ... insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder...**"[38] buyurarak adaletin uygulanmasını kesin bir şekilde emretmiştir.

Biliyor musunuz?

Adalet, haklıya hakkını verip suçluyu da işlediği suça denk bir ceza ile cezalandırmayı gerektirir.

(bk. "adalet", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 4)

Adalet, insanların eşit ve hakkaniyetli bir şekilde muamele görmesini sağlayan temel bir ilkedir. Bu ilke herkese eşit davranmayı ve adil olmayı gerektirir. Örneğin trafikte her sürücü kurallara uymak zorunda olduğundan sosyal statüsüne bakılmaksızın kural ihlali yapan her vatandaş ceza alır. Bu durum kanun önünde herkesin eşit olduğunu gösterir. Bunun yanında adalet; herkese hak ettiğini vermeyi, kişilerin yeteneklerini veya ihtiyaçlarını dikkate alarak adil bir dağıtım yapmayı ifade eder.[39] Bir spor müsabakasında birinci olan sporcu altın madalya alırken ikinci olanın gümüş, üçüncü olanın ise bronz madalya alması bu duruma örnek gösterilebilir.

İslam'a göre her durumda adil olunmalıdır. Yüce Allah "**Ey iman edenler! Allah için hakkı ayakta tutun, adaletle şahitlik eden kimseler olun. Herhangi bir topluluğa duyduğunuz kin, sizi adaletsiz davranmaya itmesin. Adaletli olun; bu, takvaya daha uygundur...**"[40] buyurarak bu gerçeği bildirmiştir. Müslümanların görevi, hakkı ve adaleti yeryüzüne hâkim kılmaktır. Bu durum, sadece dosta karşı değil, düşmana karşı da adil olmayı gerektirir. Kur'an-ı Kerim'e göre bir kişinin Allah (cc) katında üstün bir değere ulaşabilmesi için her şartta adil olması gerekir.[41]

Kur'an-ı Kerim'de yer alan adalet kavramı ve ilgili ayet meallerinin yer aldığı videoyu izlemek için karekoddan yararlanınız.

Adalet konusunda Nisa suresinin 135. ayetinde Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: "**Ey iman edenler! Kendinizin, anne babanızın ve akrabanızın aleyhine bile olsa adaleti ayakta tutun, Allah için şahitlik eden kimseler olun. (İnsanlar) zengin olsunlar, yoksul olsunlar Allah onlara sizden daha yakındır. Öyleyse siz hislerinize uyup adaletten ayrılmayın...**" Ayete göre adaletin sağlanmasında hukuk kuralları kadar adaleti tesis etmekle görevli kişilerin de büyük bir önemi vardır. Bu kişiler; zengin ya da fakir, güçlü ya da zayıf ayırt etmeksizin herkese eşit davranmalıdır.[42] Peygamber Efendimiz'in "*… Kızım Fatıma bile hırsızlık yapsa onu da cezalandırırdım.*"[43] sözü, adaletin herkes için aynı şekilde uygulanması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Görsel 1.6: *Kur'an'ın okunması ve anlaşılması insanı cehaletin tehlikelerine karşı korur.*

İslam'da adaletin tesisi sürecinde, hâkimin tarafsızlığını yitirmesi, yargılamanın gereksiz yere uzatılması ve tanıkların yalan beyanlarda bulunmaları açıkça yasaklanmıştır. Bu konuda Hz. Muhammed (sav) Müslümanları şu şekilde uyarmıştır: "*Ben sadece bir insanım. Sizler bana davalarınızı getiriyorsunuz. Belki bazılarınız delillerini daha iyi sunar, daha güzel konuşur. Ben de duyduğuma göre hüküm veririm. Eğer birinin lehine, aslında kardeşinin hakkı olan bir şeyi verirsem, ona cehennemden bir parça vermiş olurum.*"[44]

Kur'an-ı Kerim'in üzerinde çokça durduğu bir başka kavram cehalettir. Kur'an-ı Kerim'de cehaletten bahsedilirken çoğunlukla cehaletin verdiği zararlar ve cahillerin yanılgıları üzerinde durulmuş ve cahillerden olunmaması emredilmiştir.[45] Kur'an-ı Kerim'in ilk inen ayetlerinde şöyle buyrulmaktadır: "**Yaratan rabbinin adıyla oku! O, insanı alaktan yaratmıştır. Oku! Kalemle (yazmayı) öğreten, (böylece) insana bilmediğini bildiren rabbin sonsuz kerem sahibidir.**"[46] Bu ayetlerde; ilme, kalem kullanmaya ve Allah'ın (cc) insana bilmediği şeyleri öğrettiğine vurgu yapılması, dolaylı olarak insanı cehaletin tehlikelerinden kurtarmaya yöneliktir[47] *(Görsel 1.6)*.

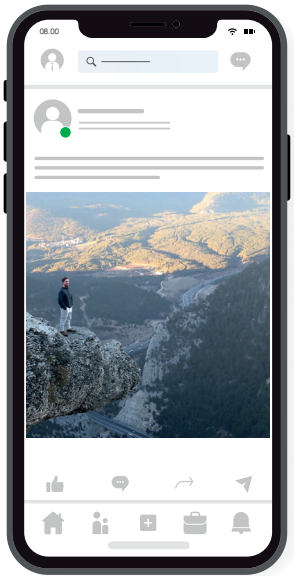
Cehalet kavramının Kur'an-ı Kerim'de kullanılan anlamlarından biri bilgisizlik diğeri de yanlış bilgiye sahip olmaktır. Bu durum sosyal ve hukuki hayatın düzenli yürümesini engeller, haksızlık ve huzursuzlukların ortaya çıkmasına neden olur. Böyle bir sorunun ortaya çıkmasını önlemek için Yüce Allah inananları şu şekilde uyarmaktadır: "**Ey iman edenler! Bilmeden (cehaletle) birilerine zarar verip de sonra yaptığınıza pişman olmamanız için bir fasık size haber getirdiğinde doğruluğunu araştırın.**"[48]

Yüce Allah, müminlere kendilerine gelen bir haberi doğrulamadan hareket etmemelerini öğütler. Özellikle güvenilirliği şüpheli olan kaynaklardan gelen bilgilerin doğruluğunu teyit etmek gerekir. Günümüzde yazılı ve sosyal medyada yalan yanlış bilgiler, kötü niyetli kişiler tarafından paylaşılmakta; bu paylaşımlar insanların birbirine düşman olmasına, kul hakkına girmeye sebep olmaktadır. Duyduğumuz veya gördüğümüz bilgilerin doğruluğunu iyice araştırmadan karar vermek yanlıştır *(Görsel 1.7)*.

Biliyor musunuz?

Sosyal medyada yer alan yanıltıcı veya şüpheli bilgileri https://www.turkiye.gov.tr/c-dezenformasyon-bildirim-sistemi adresi üzerinden bildirebilirsiniz.

Görsel 1.7: *Sosyal medyada yer alan paylaşımlar her zaman gerçeği yansıtmayabilir.*

Yüce Allah insanlardan İslam'ın getirdiği prensiplere uygun yaşamalarını ve İslam öncesi döneme ait yanlış uygulamalardan uzak durmalarını ister. Bu durum Maide suresinin 50. ayetinde "**Yoksa Cahiliye devrinin hükmünü mü istiyorlar? Gerçeği kesin olarak bilip kabul eden kimseler için Allah'tan daha güzel hüküm sahibi kim olabilir?**" şeklinde ifade edilir. Bu ayette cehalet kavramı "cahiliye" olarak adlandırılmıştır. Cahiliye kavramı gerek Kur'an-ı Kerim'de gerekse hadislerde putperest Arapların İslam'dan önceki inanç, tutum ve davranışlarını İslami dönemdekilerden ayırt etmek için kullanılmıştır.[49]

Cahiliye, putperestlik gibi çok tanrılı inançları; kibir, bencillik, kendini beğenme, öfke gibi olumsuz duyguları ve zorbalık, saldırganlık gibi tutum ve davranışları ifade eder. Bu içeriğiyle "cahiliye" gerek inançta gerekse ahlakta "İslam" kavramının karşıtı olarak yer alır. Cahiliye, belirli bir dönemi ifade etmekle birlikte zulüm, haksızlık ve çıkarcılık üzerine kurulu bir düşünce yapısını da temsil eder. Bu düşünce yapısı her zaman ortaya çıkabileceği için Hz. Muhammed (sav), Cahiliye Dönemi'ni geçmişte kalmış bir zaman dilimi olarak görmemiştir. Sevgili Peygamberimiz bu konuda şöyle buyurmuştur: "*Ümmetimin içinde Cahiliye Dönemi'nden kalma, tamamen terk edemeyecekleri dört âdet vardır: Asaletleriyle övünmek, başkalarının soyuna dil uzatmak, yıldızları vesile edinerek yağmur beklemek, ölünün arkasından yüksek sesle ağlamak.*"[50]

Uygulayalım

Adalet ve cehalet kavramlarının dinî ilimlerdeki yerini ve önemini araştırınız. Elde ettiğiniz bilgileri defterinize kaydediniz.

Kur'an-ı Kerim'de cehalet kavramı; ahlaki zafiyetleri, davranışsal yanlışları ve İslami değerlerden uzaklaşmayı ifade etmek için de kullanılmıştır. Araf suresinin 199. ayetinde "**Kolaylığı seç, iyi olanı emret, cahillere aldırma!**" ifadeleriyle cehaletin bu yönüne dikkat çekilmiştir. Ayetin yorumuna göre cahillik; insanların yanlış bilgiye dayanarak hareket etmeleri, öfkeli ve kontrolsüz davranışlar sergilemeleri, inatçı ve anlayışsız olmaları gibi özellikleri kapsar.[51] Bu özelliklere sahip kişilerden uzak durulması, onların olumsuz etkilerinden korunmak ve İslami ahlakı muhafaza etmek için önemlidir. Allah (cc) müminlerin böyle kimseler karşısında nasıl bir duruş sergilemeleri gerektiğini "**Rahman'ın has kulları yeryüzünde vakarla yürüyen, cahiller onlara laf attığı zaman, "selam" deyip geçen kullardır.**"[52] ayetiyle açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

İslam, Cahiliye Dönemi'nin sebep olduğu zulüm, yanlış inançlar ve toplumsal bozulmalara karşı kapsamlı bir dönüşüm hareketi başlatmıştır. Bu bağlamda, kibir, asabiyet, kan davası ve putperestlik gibi cahiliye ürünü olgulara karşı; adalet, merhamet, eşitlik ve tevhit ilkelerini topluma hâkim kılmayı hedeflemiştir. İslam; insanları bilgiye ve adalete davet etmiştir. Böylece cehaletin yerine ilmi, zulmün yerine adaleti, kin ve düşmanlığın yerine kardeşliği getirerek hem bireysel hem de toplumsal anlamda huzurlu bir ortamın oluşmasını sağlamıştır.

6. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Kur'an-ı Kerim'den Kavramlar Öğreniyorum*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim'de geçen adalet ve cehalet kavramlarını tespit edebilme*

Yönerge

- Tabloda bilgisi verilen ayetlerin, meallerini matbu ve dijital meallerden bularak boş bırakılan alanlara yazınız.

- Ayetlerde yer alan adalet ve cehalet kavramlarının hangi anlamlarda kullanıldığını tespit ediniz.

Adalet ile İlgili Ayetler
.... (Şûra suresi 15. ayet)
.... (Maide suresi 42. ayet)
.... (Hucurat suresi 85. ayet)
.... (Hadid suresi 25. ayet)

Cehalet ile İlgili Ayetler
.... (Al-i İmran suresi 154. ayet)
.... (Ahzab suresi 33. ayet)
.... (Fetih suresi 26. ayet)
.... (Kasas suresi 55. ayet)

Değerlendirme

İncelediğiniz ayetlerde yer alan adalet ve cehalet kavramlarının anlamlarını kendi cümlelerinizle aşağıdaki boş bırakılan alana yazınız.

.....

.....

.....

İslam, insan ilişkilerinde adaletli davranmayı öğütler. İnsanların birbirleriyle olan ilişkilerinde yakınlık, menfaat veya duygusal bağlardan bağımsız olarak hakkaniyetli davranmalarını ister. Bir konuda karar verilirken öfke, kin ve intikam gibi duygularla hareket etmek yerine hak ve adaletin gözetilmesini emreder. İş dağılımı yapılırken kişilerin yeterliliklerinin dikkate alınması gerektiğini vurgular. Bu durum, her bireyin yeteneklerine uygun görevler üstlenmesini ve toplumda adil bir iş bölümü oluşmasını sağlar. Adalet, toplumda güvenin tesis edilmesi, ilişkilerin sağlam temeller üzerine kurulması ve haksızlıkların önlenmesi için vazgeçilmez bir değerdir.

7. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Adalet mi, Cehalet mi?*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim'de geçen adalet ve cehalet kavramlarını ilişkili olduğu alana göre etiketleyebilme*

Yönerge

- Tabloda verilen örnekleri okuyunuz.
- Bu örneklerin adalet ve cehalet kavramlarının hangi alanı ile ilgili olduğunu belirleyerek tik (✓) işareti ile etiketleyiniz.

	Adalet			Cehalet		
Örnekler	**Liyakat**	**Hukuk**	**Eşitlik**	**Bilgisizlik**	**Zulüm**	**Şirk**
Anne baba, çocuklarına görev veya sorumluluk verirken onların ilgi ve yeteneklerini dikkate alır.						
Bir genç, sosyal medyada arkadaşı hakkında kötü bir paylaşım görür. Doğruluğunu araştırmadan onunla arkadaşlık ilişkilerini keser.						
Bir belediye başkanı, seçimde kendisine oy veren herkese hizmet götürmeye gayret eder.						
Bir öğrenci, arkadaşını sınıf içinde küçük düşürmeye çalışır.						
Bir öğrenci sınavdan önce cebine bir uğur taşı koyar ve "Başarımı sadece buna borçluyum." der.						
Bir şirkette yapılan denetimde çalışanlardan biri kendi kardeşinin usulsüzlük yaptığını fark eder. Bu durumu denetim raporuna yazar.						

Değerlendirme

Etkinliğe verdiğiniz cevapların gerekçelerini arkadaşlarınızla paylaşınız.

8. Etkinlik

30 dk.

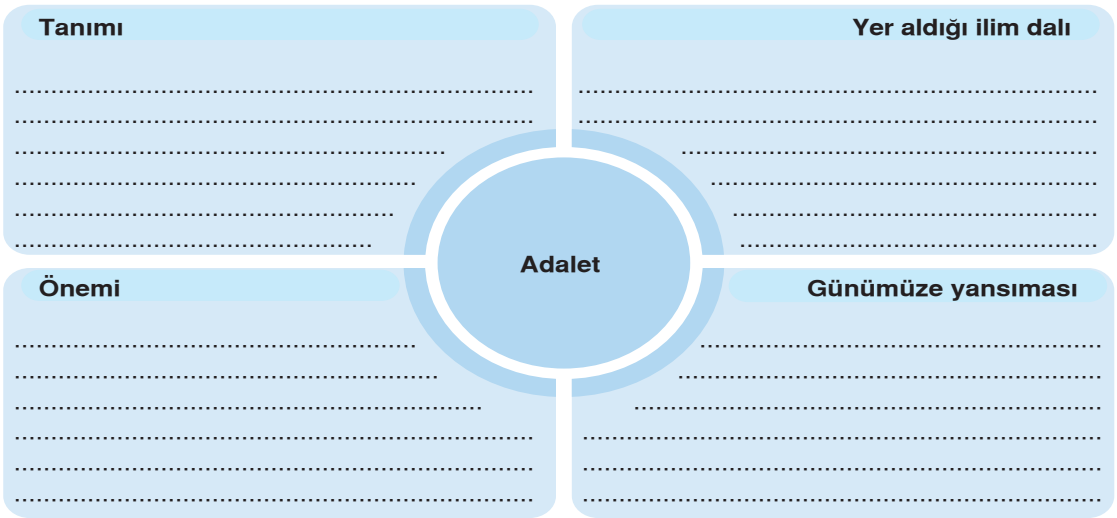
Adı	*Kur'an'daki Kavramları Anlamlandırıyorum*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim'de geçen adalet ve cehalet kavramlarını ayırt edebilme*

Ön Hazırlık

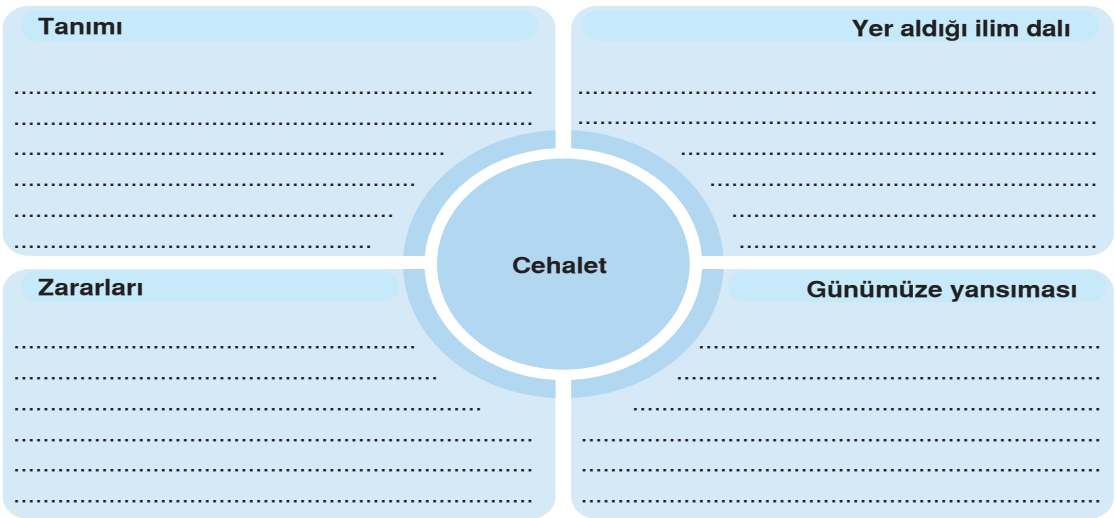
- Bir hafta içerisinde adalet ve cehalet kavramlarının dinî ilimlerdeki yerini ve önemini araştırınız.

Yönerge

- Dörder kişilik gruplar oluşturunuz.
- Grup üyeleri arasından çalışmayı sunması için bir sözcü belirleyiniz.
- Adalet kavramına yönelik hazırlanan aşağıdaki Frayer diyagramındaki boş alanları doldurunuz.

- Yaptığınız çalışmayı sınıf arkadaşlarınıza sununuz.
- Tüm grupların sunumu bittikten sonra hazırladığınız diyagramda eksiklik veya yanlışlık varsa bunları öğretmen rehberliğinde kontrol ediniz.
- Cehalet kavramına yönelik hazırlanan aşağıdaki Frayer diyagramındaki boş alanları doldurunuz.

- Yaptığınız çalışmayı sınıf arkadaşlarınıza sununuz.
- Tüm grupların sunumu bittikten sonra hazırladığınız diyagramda eksiklik veya yanlışlık varsa bunları öğretmen rehberliğinde kontrol ediniz.

Değerlendirme

Aşağıdaki karekodda verilen grup değerlendirme formunu doldurunuz.

Kontrol Noktası

Adalet ve cehalet kavramlarını konu alan bir kompozisyon yazınız.

1.4. KUR'AN-I KERİM'DEN BİR DUA: AL-İ İMRAN SURESİNİN 8-9. AYETLERİ

Konuya Başlarken

- Al-i İmran suresinin 8-9. ayetlerinin meallerini, yandaki karekoddan veya Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yayımlanan matbu meallerden bularak okuyunuz.
- Günlük hayatta yaptığınız duaları arkadaşlarınızla paylaşınız.

Sözlükte; "çağırma, seslenme, yalvarma, yakarma ve dileme" anlamlarına gelen dua; Allah'ın (cc) büyüklüğü karşısında insanın kendi acizliğini anlayıp O'na yalvarması, şükretmesi ve hamdetmesidir. Dua, kişinin Allah'la (cc) her an beraber olduğunun göstergesidir.[53] İnsanın kalbiyle Allah'a (cc) yönelmesi ve isteklerini O'na iletmesidir. Ayrıca dua; şükretmeyi, tövbe etmeyi ve umut etmeyi de içerir.

Kur'an-ı Kerim'de dua niteliği taşıyan birçok ayet vardır. Al-i İmran suresinin 8-9. ayetleri buna örnek gösterilebilir. Ayetlerde müminlerin yaptıkları dualar yer almaktadır *(Görsel 1.8)*.

Görsel 1.8: *Dua, Allah (cc) ile iletişim kurmaktır.*

Al-i İmran suresinin 8-9. ayetlerinden kalbin farklı şeylere meyletme özelliğinin olduğu anlaşılmaktadır. İmana veya küfre yönelebilme özelliği olan kalbin bunlardan birine meyledişi iradeye bağlıdır. Dünya hayatında her an imtihan hâlinde olan insanın, cüzi iradesini hangi yönde kullandığı kendi sorumluluğundadır. Bununla birlikte sonuçları yaratan külli iradenin Yüce Allah'a ait olduğu unutulmamalıdır. Al-i İmran suresinin 8-9. ayetlerinde hidayetin Allah'tan (cc) geldiğine dikkat çekilmektedir. Nitekim Hz. Peygamber'in, *"Ey kalplere yön veren Allah'ım! Kalbimi senin dinin üzere sabit kıl!"*[54] şeklinde dua ettiği ve ardından bu ayetleri okuduğu rivayet edilmiştir.[55] Kur'an-ı Kerim'de kullarına hidayet verenin Allah (cc) olduğu bildirilmekle[56] birlikte kulların tercihlerinin de etkili olduğu şu ayette belirtilmiştir: **"Kim hidayet yolunu seçerse bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur; kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapmış olur…"**[57]

9. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Kur'an'dan Dua Örnekleri*
Amaç	*Al-i İmran suresinin 8-9. ayetlerinde yer alan duaları anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme*

Yönerge

- Al-i İmran suresinin 8-9. ayetlerinin mealini aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

- Aşağıdaki kartlarda yer alan soruların cevaplarını boş bırakılan alanlara yazınız.

Ayetlerde yer alan dualar hangi amaçla yapılır?

.....
.....
.....
.....

Ayetlerde hangi konular yer almaktadır?

.....
.....
.....
.....

Ayetlerde verilmek istenen mesajlar nelerdir?

.....
.....
.....
.....

- Ayetlerin kapsamından hareketle bir dua metni oluşturarak boş bırakılan alana yazınız.

.....

.....

Değerlendirme

Al-i İmran suresinin 8-9. ayetleri ile ilgili çıkarımlar yapınız. Yaptığınız çıkarımları kısa bir metin şeklinde boş bırakılan alana yazınız.

.....

.....

.....

10. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Dua Ediyorum*
Amaç	*Al-i İmran suresinin 8-9. ayetleri ile ilgili yaptığı çıkarımlara konu/durumlarda yer verebilme*

Yönerge

- Öğretmen rehberliğinde gruplara ayrılınız.
- Çember şeklinde oturma düzeni oluşturunuz.
- Al-i İmran suresinin 8-9. ayetlerinden hareketle aşağıdaki sorular hakkında düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
  - Hangi durumlarda dua edersiniz?
  - Kimler için dua edersiniz?

Değerlendirme

Al-i İmran suresinin 8-9. ayetlerindeki çıkarımlarınıza hayatınızda nasıl yer verebilirsiniz? Örneklerle açıklayınız.

.....

.....

.....

İnsan; bir iyiliğin veya nimetin kendisine verilmesi ya da bir kötülüğün giderilmesi amacıyla Yüce Allah'a dua eder. İbadetlerin özü olan dua,[58] Allah (cc) ile kul arasında bir iletişim biçimidir ve O'nun katında insanın değerini artırır. Kur'an-ı Kerim'de "**De ki: Duanız olmasa Rabbim size ne diye değer versin!..**"[59] ayeti bu gerçeği ifade eder.

Kontrol Noktası

Aşağıdaki öğrenme günlüğünü üzerinde yazan ifadelere göre doldurunuz.

Konu: Kur'an-ı Kerim'den Bir Dua: Al-i İmran Suresi 8-9. Ayetler	Tarih: ...../...../.....
Konuyla ilgili önceden bildiklerim	
Benim için yeni olan bilgiler	
Merak ettiğim ya da araştırmak istediğim konular	
Dua etmenin yeri ve önemi ile ilgili çıkarımlarım	
Duanın kişisel hayata etkileri ile ilgili çıkarımlarım	

Performans Görevi

40 dk.

Amaç	*Kur'an'dan Dua Örnekleri*
Görev	*Al-i İmran suresinin 8-9. ayetlerinde yer alan duaları özetleyebilme*
Değerlendirme Ölçütleri	*Bilgi toplama, çözümleme, sınıflandırma, içerik, sunma*
Puanlama Yöntemi	*Analitik dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu*
Süre	*Ön hazırlık: 2 hafta* *Sınıf içi performans: 40 dakika*

Ön Hazırlık

- Çalışma planı hazırlayınız.
- Diyanet İşleri Başkanlığının basılı ve dijital kaynakları aracılığıyla Al-i İmran suresinin 8-9. ayetlerini inceleyiniz.
- Ayetlerin içeriği hakkında araştırma yapınız.
- Konuyu ele alırken sınırları belirleyiniz, konu dışına çıkmayınız.
- Konuyu inceleme, araştırma ve yorumlama yaparak ele alınız.
- Ulaştığınız bilgilerden yararlanarak yazılı veya görsel bir sunu hazırlayınız.

Yönerge

- Hazırladığınız sunuyu sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Değerlendirme

Yapılan çalışma karekodda yer alan analitik dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formuna göre değerlendirilecektir.

Kaydet

Bu ünitede öğrendiğiniz bilgileri aşağıdaki alana not edebilirsiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

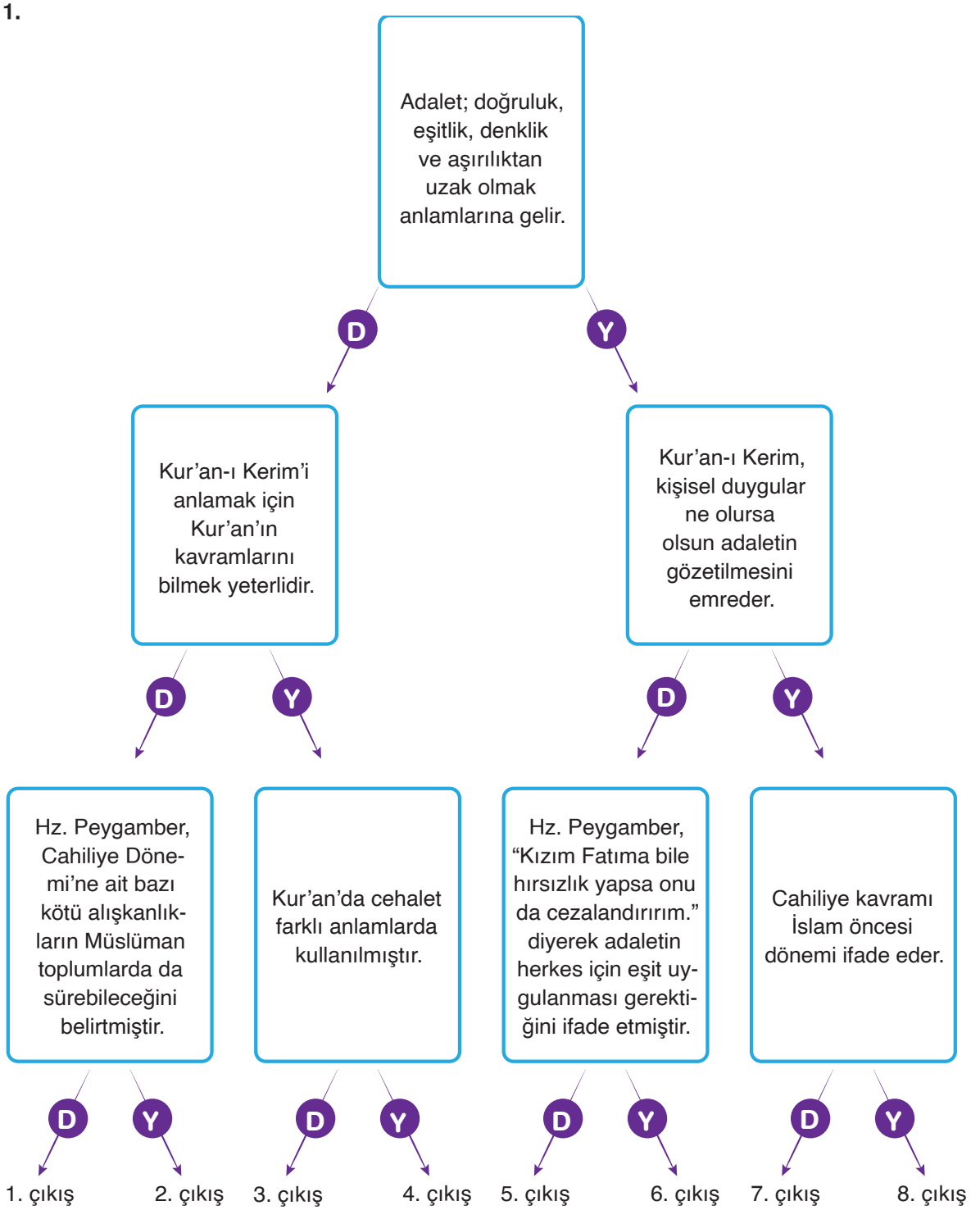
.....

.....

1. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları

Aşağıda 1. soruda verilen ifadelerin doğruluğunu ya da yanlışlığını belirleyerek yönlendirici okları takip ediniz. Ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

1.

Aşağıda 2-4. sorularda yer alan önermeler doğruysa ilgili kutucuğa "D", yanlışsa "Y" yazınız ve gerekçesini belirtiniz.

2. (....) Bir ayetin nüzul sebebini bilmeden o ayeti anlamak mümkün değildir.

Çünkü .....

.....

.....

3. (....) Ayetlerin nüzul sebeplerini bilmek, ayetlerin doğru bir şekilde yorumlanmasına yardımcı olur.

Çünkü .....

.....

.....

4. (....) Esbabınüzul ilmi Kur'an-ı Kerim'in edebî yönünü inceler.

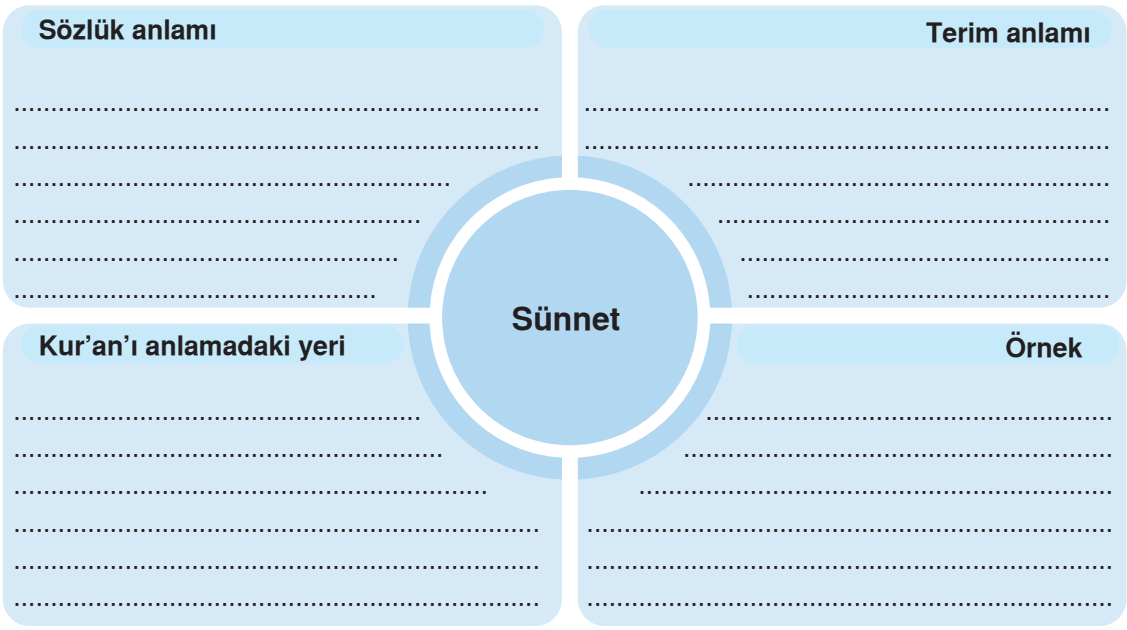
Çünkü .....

.....

.....

Aşağıdaki 5. soruda yer alan Frayer diyagramını doldurunuz.

5.

Aşağıdaki 6. soruda yer alan kelime ilişkilendirme testini tamamlayınız.

6.

1. Bölüm: Cehalet kavramı ile ilgili zihninizde çağrışım yapan kelimeleri aşağıdaki boş bırakılan alanlara yazınız.

Cehalet .....

Cehalet .....

Cehalet .....

Cehalet .....

2. Bölüm: 1. bölüme yazdığınız kelimelerle cehalet kelimesinin birlikte kullanıldığı anlamlı birer cümle yazınız.

1. cümle: .....

2. cümle: .....

3. cümle: .....

4. cümle: .....

Aşağıdaki kutucuklarda bazı kavramlar verilmiştir. 7-11. soruları kutucuklardaki harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı harfleri birden fazla soru için kullanabilirsiniz.

a adalet	b cehalet	c dua	ç emanet
d esbabınüzul	e hadis	f hidayet	

7. Hangi kavram Kur'an-ı Kerim'de İslam'ın zıt anlamlısı olarak kullanılır?

.....

8. Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasına yardımcı olan ilimler hangileridir?

.....

9. Verilen kavramlardan hangileri Kur'an-ı Kerim'de geçmektedir?

.....

10. Toplumsal huzurun sağlanmasında doğrudan etkili olan kavramlar hangileridir?

.....

11. "(Rabbimiz!) Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz. Bizi dosdoğru yola ilet." (Fatiha suresi 5-6. ayetler) ayetleri hangi kavramlarla ilişkilidir?

.....

Aşağıdaki 12-18. soruların cevaplarını boş bırakılan alanlara yazınız.

12. "Allah kimi doğru yola iletmek isterse onun kalbini İslam'a açar..." (Enam suresi 125. ayet) ayeti nazil olunca Hz. Peygamber şöyle buyurdu: "Nur kalbe girince kalp genişler ve açılır." Sahabe "Ya Resulallah! Bu hâlin dışarıdan görülen bir alameti var mıdır?" deyince Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu: "Ebediyet yurduna hazırlanmak, aldanma diyarından uzaklaşmak, ölüm gelmeden önce ölüme hazırlanmaktır."

(bk. İbni Kesir, *Tefsiru'l-Kur'âni'l-Azîm*, 3/300)

Bu metni Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasında sünnetin önemi açısından yorumlayınız.

.....

.....

.....

.....

13. Ayetlerin indiriliş sebebini bilmek niçin önemlidir? Bir örnekle açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

14. Olay: Sanayileşme ve hızlı kentleşme sonucu hava, su ve toprak kirliliğinin artması.

Sonuç: Toplumda çevre bilinci artar ve çevre sorunlarına karşı tepkiler yükselir.

Kanun: Çevre kirliliğini önlemek amacıyla Çevre Kanunu çıkarılır. Örneğin Türkiye'de 1983 yılında yürürlüğe giren Çevre Kanunu, bu tür sorunlara yönelik düzenlemeler getirmiştir.

Bu metin ile esbabınüzul arasında nasıl bir ilişki kurulabilir? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

15. Günlük hayatta adalet çoğunlukla eşitlik olarak algılansa da aslında adalet eşitliği de kapsayan daha geniş bir kavramdır. Asıl doğru olan, adaletin eşitliğe değil liyakate dayanmasıdır. Adaletin "herkese hak ettiğini vermek" şeklindeki tanımı da bu durumu vurgulamaktadır.

Bu metne uygun bir örnek yazınız.

.....

.....

.....

.....

16. İnsan niçin dua eder? Düşüncelerinizi aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

17. "De ki: Duanız olmasa Rabbim size ne diye değer versin!.."

(Furkan suresi 77. ayet)

Verilen ayeti açıklayınız.

.....
.....
.....
.....

18. Kur'an-ı Kerim'de dua niteliği taşıyan üç ayet bulunuz. Bu ayetleri aşağıdaki boş bırakılan alana yazınız.

- .....
  .....
- .....
  .....
- .....
  .....

Aşağıdaki 19-23. soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

19. "… Altın ve gümüşü biriktirip Allah yolunda sarf etmeyenlere can yakıcı bir azabı müjdele." (Tevbe suresi 34. ayet) mealindeki ayet nazil olunca sahabe dehşete kapılmış, meşru yollardan mal biriktirmenin bile azaba yol açacağını zannetmişlerdi. Ancak Peygamber Efendimiz zekât verdikten sonra mal biriktirmenin sorun olmadığını beyan ederek şöyle buyurmuştu: "Allah zekâtı sadece mallarınızın geriye kalan kısmını temizlemek için farz kılmıştır…"

(bk. Hâkim, "Müstedrek", 11/333)

Bu metne göre aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılabilir?

A) Zekât, dinen zengin sayılan Müslümanlara farz kılınmıştır.

B) Hz. Muhammed (sav) anlaşılması zor olan bazı ayetleri açıklamıştır.

C) Peygamber Efendimiz ayetlerde yer alan bütün hükümleri özelleştirmiştir.

D) Peygamber Efendimiz bazı ayetleri uygulamalı olarak açıklamıştır.

E) Zengin ile fakir arasında dengenin sağlanmasında zekâtın önemli bir yeri vardır.

20. Esababınüzul ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Ayetlerin tecvit kurallarına uygun okunuşunu açıklar.

B) Ayetlerin evrensel mesajını sınırlandırır.

C) Bütün ayetlerin özel bir nüzul sebebi vardır.

D) Ayetlerin doğru yorumlanmasına katkıda bulunur.

E) Ayetlerde yer alan edebî sanatları açıklar.

21. Bir ayetin ne zaman, nerede, hangi şartlarda ve hangi olay üzerine indirildiğini bilmek önemlidir. Çünkü bu bilgi, ayetin doğru bir şekilde anlaşılmasını, ayetteki hükümlerin doğru yorumlanmasını, ayetin hikmetinin kavranmasını, kapalı ifadelerin açıklığa kavuşmasını sağlar.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) Esbabınüzul ilmini bilmenin yararları

B) Esbabınüzul ilminin bağlantılı olduğu diğer ilimler

C) Ayetlerin her birinin ayrı bir indiriliş sebebinin olduğu

D) Ayetlerin indiriliş sebebini bilmenin mümkün olmadığı

E) Ayetlerde yer alan hükümlerin hikmetini kavramanın önemi

22. Bir gün Kureyş Kabilesi'nden asil bir kadın hırsızlık yapmıştı. Bazı kimseler bu kadının cezalandırılmaması için ashaptan Üsame'yi (ra) Peygamber Efendimiz'e gönderdiler. Bu duruma kızan ve üzülen Hz. Peygamber şöyle buyurdu: "Nasıl oluyor da bazı insanlar Allah'ın kanunu karşısında aracı olmaya kalkışıyorlar? Sizden öncekilerin helak olmasının sebebi şudur: İçlerinden asil birisi hırsızlık yapınca onu serbest bırakıyorlar; zayıf ve fakir bir kimse hırsızlık yapınca, onu cezalandırıyorlardı. Allah'a yemin ederim ki Muhammed'in kızı Fatıma hırsızlık yapsaydı, onun da cezasını verirdim."

(Buhari, "Hudud", 11)

Bu metinden

I. Adalet; hukuki, toplumsal ve ahlaki alanların hepsini kapsar.

II. İslam'a göre kanunlar karşısında herkes eşittir.

III. Adaletin olmadığı toplumlarda cehalet ortaya çıkar.

IV. Hüküm verilirken toplumsal statü ve duygular kararı etkilememelidir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV

D) I, II ve IV E) II, III ve IV

23. "Rabbimiz! Bizi doğru yola eriştirdikten sonra kalplerimizi saptırma, bize tarafından bir rahmet bağışla. Hiç kuşku yok, lütfu bol olan yalnız sensin. Rabbimiz! Muhakkak sen insanları geleceğinde asla şüphe olmayan bir günde toplayacaksın. Şüphesiz Allah sözünden dönmez."

(Al-i İmran suresi 8-9. ayetler)

Bu ayetler

I. Hesap günü haktır.

II. Allah (cc) rahmet sahibidir.

III. Allah (cc) sadece müminlerin dualarını kabul eder.

çıkarımlarından hangileriyle ilişkilendirilebilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

Tema ile ilgili daha fazla soru çözmek için karekoddan yararlanınız.

1. Tema Sonnotlar

1 bk. "sünnet", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 334.
2 bk. Kandemir, "Hadis", 28.
3 bk. "sünnet", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 334.
4 bk. Müslim, "Müsâfirîn", 139.
5 Maide suresi 67. ayet.
6 bk. Karagöz vd., "Tebyin", 637-638.
7 Nahl suresi 44. ayet.
8 Al-i İmran suresi 31. ayet.
9 Bakara suresi 110. ayet.
10 Buhari, "Ezan", 18.
11 Müslim, "Hac", 310.
12 bk. Buhari, "Vesâya", 3.
13 Nisa suresi 11. ayet.
14 Ebu Davud, "Diyât", 19.
15 Buhari, "Meğâzi", 14, 38.
16 Yunus suresi 25. ayet.
17 Tirmizi, "Emsal", 1.
18 bk. Cerrahoğlu, *Tefsir Usulü*, 233.
19 Enes b. Malik, "Kader", 3.
20 bk. Birışık, "Kur'an", 26/383-384.
21 bk. Boyalık, "Kur'an", 26/393.
22 bk. Nisa suresi 43. ayet, Maide suresi 90. ayet, Bakara suresi 189. ayet.
23 İbn Manzur, *Lisanu'l-Arab*, 1/458, 11/656.
24 bk. Demirci, *Tefsir Usûlü*, 221.
25 Tevbe suresi 79. ayet.
26 bk. Vahidi, *Esbabü'n-Nüzul*, 260.
27 bk. Suyuti, *el-İtkan fi Ulumi'l-Kur'an*, 1/108.
28 bk. Suyuti, *el-İtkan fi Ulumi'l-Kur'an*, 1/28.
29 bk. Maide suresi 90. ayet.
30 bk. Taberi, *Camiu'l-Beyan fi Tevili'l-Kur'an*, 8/664-668.
31 Bakara suresi 195. ayet.
32 bk. Taberi, *Camiu'l-Beyan fi Tevili'l-Kur'an*, 3/366; Vahidi, *Esbabü'n-Nüzul*, 58, 60.
33 bk. Taberi, *Camiu'l-Beyan fi Tevili'l-Kur'an*, 9/632; bk. Zerkeşi, *el-Burhan fi Ulumi'l-Kur'an*, 1/23.
34 bk. Zerkeşi, *el-Burhan fi Ulumi'l-Kur'an*, 1/23.
35 bk. *Güncel Türkçe Sözlük*, "Kavram".
36 bk. "adalet", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 4.
37 bk. *Kubbealtı Lugatı*, "cehâlet"; İsfehânî, "chl", 209.
38 Nisa suresi 58. ayet.
39 bk. Aslan, "ADALET (İslâm'da)".
40 Maide suresi 8. ayet.
41 bk. Maide suresi 42. ayet.
42 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 2/159-160.
43 bk. Müslim, "Hudûd", 9.
44 Buhari, "Şehâdât", 27; Müslim, "Akdiye", 4.
45 bk. Hud suresi 46. ayet.
46 Alak suresi 1-5. ayetler.
47 bk. Çağrıcı, "Cehâlet".
48 Hucurat suresi 6. ayet.
49 bk. Çağrıcı, "Cehâlet".
50 Müslim, "Cenâiz", 29.
51 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 2/648-650.
52 Furkan suresi 63. ayet.
53 "dua", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 61-62.
54 Müslim, "Kader", 17.
55 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/505-506.
56 bk. Enam suresi 88. ayet, Kasas suresi 56. ayet.
57 İsra suresi 15. ayet.
58 bk. Tirmizi, "Deavât", 1.
59 Furkan suresi 77. ayet.

2. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA KURALLARI: TECVİT

2.1. ELİF LÂM TAKISI
2.2. SAKİN MİMİN OKUNUŞ ŞEKİLLERİ
2.3. KALKALE
2.4. RA HARFİNİN OKUNUŞUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER
2.5. LAFZATULLAHTAKİ LÂM HARFİNİN OKUNUŞU

Bu temada sizlerden

- elif lâm takısıyla ilgili örnekleri telaffuz edebilmeniz,
- sakin mimin okunuşu ile ilgili örnekleri telaffuz edebilmeniz,
- kalkale ile ilgili örnekleri telaffuz edebilmeniz,
- ra harfinin okunuşuyla ilgili hükümleri sınıflandırabilmeniz,
- lafzatullahtaki lâm harfini telaffuz edebilmeniz

beklenmektedir.

Anahtar kavramlar

- kalkale
- lafzatullah
- kamerî harf
- şemsî harf

Temaya Başlarken

Karekoddan yararlanarak videoyu izleyiniz ve soruyu cevaplayınız.
Kur'an-ı Kerim'in okunuşunu güzelleştiren unsurlar nelerdir? Açıklayınız.

Tema sunusu

Tema karekodu

2.1. ELİF LÂM TAKISI

Konuya Başlarken

ÇALIŞMA YAPRAĞI

- Nisa suresinin 1- 5. ayetlerini okuyunuz.
- Ayetlerde yer alan bildiğiniz tecvit kurallarını tespit ediniz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يَآ اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِى خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ
وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَآءً ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ
الَّذِى تَسَآءَلُونَ بِهٖ وَالْاَرْحَامَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾ وَاٰتُوا
الْيَتَامٰٓى اَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ ۪ وَلَا تَاْكُلُوٓا اَمْوَالَهُمْ
اِلٰٓى اَمْوَالِكُمْ ۭ اِنَّهٗ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٢﴾ وَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تُقْسِطُوا فِى الْيَتَامٰى
فَانْكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَآءِ مَثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ۚ فَاِنْ خِفْتُمْ
اَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ۭ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَلَّا تَعُوْلُوا ۭ ﴿٣﴾
وَاٰتُوا النِّسَآءَ صَدُقٰتِهِنَّ نِحْلَةً ۭ فَاِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا
فَكُلُوْهُ هَنِيْٓـًٔا مَّرِيْٓـًٔا ﴿٤﴾ وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَآءَ اَمْوَالَكُمُ الَّتِى جَعَلَ اللّٰهُ
لَكُمْ قِيٰمًا وَّارْزُقُوْهُمْ فِيْهَا وَاكْسُوْهُمْ وَقُوْلُوْا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ﴿٥﴾

Değerlendirme

Çalışmanız karekodda yer alan kontrol listesine göre değerlendirilecektir.

Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma; tecvit kurallarına riayet edilmekle birlikte ses güzelliği, vurgu ve tonlamaya dikkat etmeyi de gerektirir. Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel okumak tecvit kurallarını öğrenmek ve uygulamakla mümkündür. İsimlerin başına "elif lâm takısı" (ال) gelmesiyle ortaya çıkan idgam şemsîyye ve izhar kamerîyye bu kurallar arasında yer alır.

Elif lâm takısı Arapçada isimleri "belirli" (marife) yapmak için kullanılır. Bu takıya "lâm-ı tarif" de denir.[1] Elif lâm takısından sonra gelen harfe göre idgam şemsîyye veya izhar kamerîyye kuralı oluşur.

a) İdgam Şemsîyye: Arap alfabesinde yer alan harflerden on dört tanesi şemsîdir. Bu harfler şunlardır:

ت – ث – د – ذ – ر – ز – س – ش – ص – ض – ط – ظ – ل – ن

Elif lâm takısından sonra **şemsî harf**lerden herhangi biri geldiği zaman lâm harfi okunmaz. Şemsî harf şeddeli okunur. Bu kurala idgam şemsîyye denir.[2]

Örnekler

وَالشَّمْسُ	اَلثَّوَابُ	اِنَّ الدِّينَ
بِالطَّيِّبِ	اَيُّهَا النَّاسُ	فِي الصَّفِّ
اَلسُّفَهَآءُ	اَلرَّحْمٰنُ	اِنَّمَا التَّوْبَةُ
وَهُوَ اللَّطِيفُ	بَعْضَ الظَّنِّ	وَالضُّحٰى

Açıklama

- Verilen örneklerde elif lâm takısı yer almaktadır.
- Elif lâm takısından sonra şemsî harf gelmiştir.
- Böylece idgam şemsîyye kuralı oluşmuştur.
- Bu durumda elif lâm takısının lâmı okunmaz. Şemsî harfler şeddeli olarak okunur.

Biliyor musunuz?

Arapçada isimler başında elif lâm takısı olup olmamasına göre gruplandırılır. Başında elif lâm takısı olmayan isme "nekra/belirsiz"; başında elif lâm takısı olan isme de "marife/belirli, bilinen" denir.

Örnek:

صَفٌّ : *Herhangi bir sınıf*

اَلصَّفُّ : *Sınıf*

(Genel ağdan alınmıştır.)

İdgam şemsîyye ile ilgili e-içeriğe ulaşmak için karekoddan yararlanınız.

Biliyor musunuz?

(ن) harfi ile başlayan bir isim, başına elif lâm takısı (ال) alarak idgam şemsîyye kuralı oluştuğunda (ن) harfinin gunne sıfatına sahip olması nedeniyle idgam şemsîyye bir buçuk elif miktarı tutularak okunur.

Örnek:

اَلنَّاسُ – اَلنُّورُ – اَلنَّوْمُ

(bk. Çetin, *Kur'ân Okuma Esasları*, 244)

b) İzhar Kamerîyye: Arap alfabesinde şemsî harflerin dışındaki on dört harf **kamerî harf**ler olarak isimlendirilir. Bu harfler şunlardır:

ا - ب - ج - ح - خ - ع - غ - ف - ق - ك - م - و - ه - ى

Elif lâm takısından sonra kamerî harflerden biri geldiği zaman lâm harfi cezimli olarak okunur. Bu kurala izhar kamerîyye denir.[3]

İzhar kamerîyye ile ilgili e-içeriğe ulaşmak için karekoddan yararlanınız.

Örnekler

اَلْحَجُّ	رَبِّ الْعَالَمِينَ	وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ
اَلْقَمَرُ	فِي الْكِتَابِ	مِنَ الْمُسْلِمِينَ
وَالْوَالِدَاتُ	بِالْهُدٰى	ذٰلِكَ الْيَوْمُ

Açıklama

- Örnek kelimelerin başında elif lâm takısı yer almaktadır.
- Elif lâm takısından sonra kamerî harf gelmiştir.
- Böylece izhar kamerîyye kuralı oluşmuştur.
- Bu durumda elif lâm takısının lâmı cezimli olarak okunur.

1. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Elif Lâm Takısı*
Amaç	*Elif lâm takısının okunuşunu doğru bir şekilde telaffuz edebilme*

Yönerge

- Aşağıdaki ifadeleri öğretmeninizden dinleyiniz.
- Öğretmeninizden dinlediğiniz ifadeleri önce koro hâlinde ardından bireysel olarak telaffuz ediniz.

وَالزَّيْتُونِ	وَالْوَتْرِ	مِنَ الثَّمَرَاتِ	فِي الدُّنْيَا
اَلشَّهَوَاتِ	وَالصَّادِقِينَ	اَلْغَفَّارُ	بِالرُّسُلِ
وَالْقُرْاٰنِ	وَالطَّارِقِ	وَالظَّاهِرُ	وَالْفَجْرِ

فِي الْبِلَادِ	وَاِذَا الْجِبَالُ	وَالَّيْلِ	وَالنَّازِعَاتِ
اَلْحَقُّ	عَنِ الْخَلْقِ	وَالْعَصْرِ	وَالْاَرْضُ

- Aşağıdaki soruların cevaplarını arkadaşlarınızla paylaşınız.

  İdgam şemsîyyede lâm harfi nasıl telaffuz edilir?

  İzhar kamerîyyede lâm harfi nasıl telaffuz edilir?

Değerlendirme

Etkinlikte yer alan örnekleri doğru telaffuz edip etmediğinizi öğretmen rehberliğinde değerlendiriniz.

İdgam şemsîyye ve izhar kamerîyye kuralının bulunduğu kelime, önüne ek aldığında elif lâm takısında yer alan ا harfinin harekesi ortadan kalkar.[4]

Örnekler

	Önüne ek aldığında	Önünde ek yokken
İdgam şemsîyye	وَالتِّيْنِ فِي الصُّحُفِ وَ اِذَا النُّجُومُ	اَلتِّيْنُ اَلصُّحُفُ اَلنُّجُومُ
İzhar kamerîyye	عَلَى الْاَعْمٰى وَ اِذَا الْجَنَّةُ مِنَ الْوَقْتِ	اَلْاَعْمٰى اَلْجَنَّةُ اَلْوَقْتُ

Açıklama

- Örnek kelimelerin başında elif lâm takısı yer almaktadır.
- Elif lâm takısından sonra şemsî veya kamerî harflerden biri gelmiştir.
- Böylece idgam şemsîyye veya izhar kamerîyye kuralı oluşmuştur.
- Kelimelerin önünde ek yokken elif lâm takısında yer alan ا harfi harekeli olarak okunur.
- Kelimelerin önüne ek geldiğinde elif lâm takısında yer alan ا harfinin harekesi ortadan kalkar.

Örneklerin seslendirilmesiyle ilgili e-içeriğe ulaşmak için karekoddan yararlanınız.

Kontrol Noktası

- Fussilet suresinin 1-9. ayetlerinde idgam şemsîyye ve izhar kamerîyye kuralı olan kelimeleri tespit ediniz.
- Tespit ettiğiniz kelimeleri idgam şemsîyye ve izhar kamerîyye kuralına uygun olarak okuyunuz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

حٰمٓ ۝١ تَنْزِيلٌ مِنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۝٢ كِتَابٌ فُصِّلَتْ اٰيَاتُهُ قُرْاٰنًا
عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝٣ بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَاَعْرَضَ اَكْثَرُهُمْ فَهُمْ
لَا يَسْمَعُونَ ۝٤ وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِٓي اَكِنَّةٍ مِمَّا تَدْعُونَآ اِلَيْهِ وَفِٓي
اٰذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ اِنَّنَا عَامِلُونَ ۝٥ قُلْ
اِنَّمَآ اَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحٰٓى اِلَيَّ اَنَّمَآ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا
اِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ وَوَيْلٌ لِلْمُشْرِكِينَ ۝٦ اَلَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ
وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ۝٧ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝٨ قُلْ اَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ
الْاَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُٓ اَنْدَادًا ذٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝٩

Değerlendirme

Çalışmanız karekodda yer alan kontrol listesine göre değerlendirilecektir.

2.2. SAKİN MİMİN OKUNUŞ ŞEKİLLERİ

Konuya Başlarken

ÇALIŞMA YAPRAĞI

- Bakara suresinin 49-53. ayetlerini okuyunuz.
- Ayetlerde yer alan sakin mimleri ve sonrasında gelen harfleri tespit ediniz.
- Sakin mimin okunuşu ile ilgili bildiklerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَاِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُٓوءَ الْعَذَابِ
يُذَبِّحُونَ اَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ۭ وَفِي ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ
مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَاِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَاَنْجَيْنَاكُمْ
وَاَغْرَقْنَآ اٰلَ فِرْعَوْنَ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَاِذْ وٰعَدْنَا مُوسٰٓى
اَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهٖ وَاَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٥١﴾
ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾
وَاِذْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾

1. Verilen ayetlerde kaç tane sakin mim yer almaktadır? Yazınız.

.....

.....

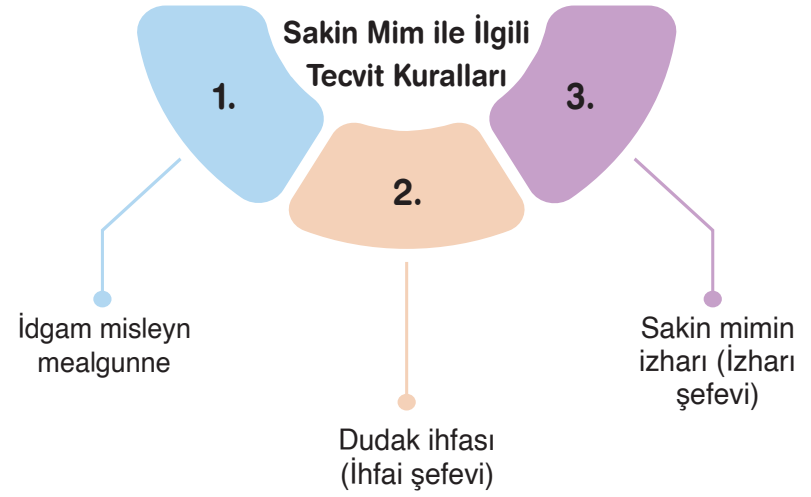
2. Sakin mimden sonra hangi harfler gelmiştir? Yazınız.

.....

.....

.....

Tecvit ilminde cezimli harflere sakin harf denir. Cezimli mim (مْ) harfine de "sakin mim" denir. Sakin mim kelimenin ortasında veya sonunda bulunabilir (اَلْحَمْدُ - اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِيْنَ). Sakin mimin okunuşuyla ilgili üç tecvit kuralı vardır:

Biliyor musunuz?

Şeddeli olan mim harfinde de idgam misleyn mealgunne kuralı bulunur.

Örnek:

أُمَّةً – هَلُمَّ

1. İdgam Misleyn Mealgunne

Sakin mimden (مْ) sonra harekeli bir mim harfi (مَ - مِ - مُ) gelirse idgam misleyn mealgunne kuralı oluşur.[5]

Bu durumda

- iki mim harfi birbirine katılarak okunur.
- birbirine katılan mim harfleri gunneli okunur.
- gunneli okuyuş, bir buçuk elif miktarı tutularak yapılır.

İdgam misleyn mealgunne ile ilgili e-içeriğe ulaşmak için karekoddan yararlanınız.

Örnekler

فِى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ	وَاَنْتُمْ مُعْرِضُونَ	عَلَيْهِمْ مُؤْصَدَةٌ
اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ	كَمْ مِنْ فِئَةٍ	اَنْفُسِهِمْ مِنْ

Açıklama

- Sakin mimden sonra harekeli mim harfi gelmiştir.
- Bu durumda idgam misleyn mealgunne oluşur.
- Mim harfleri birbirine katılarak şeddeliymiş gibi gunneli okunur.
- Gunneli okuyuş, bir buçuk elif miktarı tutularak yapılır.

2. Dudak İhfası (İhfai Şefevi)

Sakin mimden sonra be (ب) harfi geldiğinde ihfai şefevi olur.[6] Bu durumda

• sakin mim gunneli okunur.

• gunneli okuyuş; dudakları fazla bastırmadan, bir buçuk elif miktarı tutularak yapılır.

Örnekler

هُمْ بَارِزُونَ	يَعِظُكُمْ بِهِۦ	كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ
تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً	أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ	حَكَمْتُمْ بَيْنَ

Dudak ihfası ile ilgili e-içeriğe ulaşmak için karekoddan yararlanınız.

Açıklama

• Örneklerde birinci kelimelerin sonunda sakin mim vardır.

• İkinci kelimelerin başına be harfi gelmiştir.

• Bu durumda ihfai şefevi oluşur.

• Sakin mim sesi dudakları fazla bastırmadan genizden getirilir ve mim harfi bir buçuk elif miktarı tutularak okunur.

3. Sakin Mimin İzharı (İzharı Şefevi)

Sakin mimden sonra mim ve be harfinin dışındaki harflerden biri gelirse izharı şefevi kuralı oluşur.[7] Bu durumda

• sakin mimde idgam ve gunne yapılmaz.

• mim harfi, cezimli ve gunne yapılmadan okunur.

Örnekler

مَمْنُونٍ	عُمْىٌ	رَمْزًا
سَمْعِهِمْ	أَلَمْ تَرَ	جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا

Sakin mimin izharı ile ilgili e-içeriğe ulaşmak için karekoddan yararlanınız.

Açıklama

• Örneklerde sakin mimden sonra mim ve be harflerinin dışındaki harflerden biri gelmiştir.

• Bu durumda izharı şefevi oluşur.

• Sakin mimde idgam ve gunne yapılmaz.

• Mim harfi cezimli ve tutulmadan okunur.

2. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Sakin Mim*
Amaç	*Sakin mimin okunuşu ile ilgili örnekleri telaffuz edebilme*

Yönerge

- Aşağıdaki ifadeleri öğretmeninizden dinleyiniz.
- Öğretmeninizden dinlediğiniz ifadeleri önce koro hâlinde ardından bireysel olarak telaffuz ediniz.

خَمْطٍ	ثُمَّ	عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا	فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا
اَمْضِىَ	فَاَمَّا	بَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ	لَهُمْ مَكْرٌ
قَدَّمْتُ	فَلِاُمِّهٖ	نُعَمِّرْهُ	كَاَنَّهُمْ بُنْيَانٌ
وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ	اَمْ مَنْ	بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ	اَنْتُمْ مُنْتَهُونَ
فَلْيَصُمْهُ	لَكُمْ مِنْ	لَمَّا	خَلَقَكُمْ مِنْ
اَنْتُمْ بَشَرٌ	وَهُمْ مُعْرِضُونَ	وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا	اٰتَيْنَاهُمْ مُلْكًا
سَمْعُكُمْ	نِعِمَّا	يَمْكُرُونَ	اَمْرُنَا
مُتَعَمِّدًا	عَرَّضْتُمْ بِهٖ	بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ	دَخَلْتُمْ بُيُوتًا
كَاَمْثَالِ	لَهُمْ غُرَفٌ	جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ	رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ
تُدَمِّرُ	ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ	مِمَّنْ	صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً

- Aşağıdaki sınıflandırma çizelgesinde yer alan soruları cevaplayınız.

İdgam misleyn mealgunne kuralında mim harfi nasıl telaffuz edilir? Örneklerle açıklayınız.	İhfai şefevi kuralında mim harfi nasıl telaffuz edilir? Örneklerle açıklayınız.	İzharı şefevi kuralında mim harfi nasıl telaffuz edilir? Örneklerle açıklayınız.
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Değerlendirme

Etkinlikte yer alan örnekleri doğru telaffuz edip etmediğinizi öğretmen rehberliğinde değerlendiriniz.

Kontrol Noktası

Enam suresinin 64- 66. ayetlerini okuyunuz.
Ayetlerde yer alan sakin mim ile ilgili tecvit kurallarını uygulayınız.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلِ اللّٰهُ يُنَجِّيكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ اَنْتُمْ تُشْرِكُونَ ٦٤
قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلٰٓى اَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ
اَوْ مِنْ تَحْتِ اَرْجُلِكُمْ اَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ
بَاْسَ بَعْضٍ ۗ اُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ٦٥
وَكَذَّبَ بِهٖ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ۗ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ۙ ٦٦

Değerlendirme

Yapılan çalışma karekodda yer alan kontrol listesine göre değerlendirilecektir.

2.3. KALKALE

Konuya Başlarken

ÇALIŞMA YAPRAĞI

• Beled suresinin 8-20. ayetlerini okuyarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ۙ ﴿٨﴾ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ۙ ﴿٩﴾ وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ۚ ﴿١٠﴾

فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ۖ ﴿١١﴾ وَمَآ اَدْرٰيكَ مَا الْعَقَبَةُ ۖ ﴿١٢﴾ فَكُّ رَقَبَةٍ ۙ ﴿١٣﴾

اَوْ اِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ۙ ﴿١٤﴾ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ۙ ﴿١٥﴾ اَوْ مِسْكِينًا

ذَا مَتْرَبَةٍ ۖ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا

بِالْمَرْحَمَةِ ۖ ﴿١٧﴾ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۖ ﴿١٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا

بِاٰيَاتِنَا هُمْ اَصْحَابُ الْمَشْئَمَةِ ۖ ﴿١٩﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤْصَدَةٌ ﴿٢٠﴾

1. İlgili ayetlerde yer alan cezimli kalkale harflerinden bildiklerinizi belirleyerek aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

.....

.....

2. Belirlediğiniz harflerin nasıl okunması gerektiği hakkındaki düşüncelerinizi aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

Kalkale "sarsmak, seslenmek, kımıldatmak" anlamlarına gelir.[8] Kalkale harfleri şunlardır:

ب - ج - د - ط - ق

Kalkale harflerinden biri kelime içinde cezimli olarak gelirse veya bu harfler üzerinde vakıf yapılırsa harflerin mahrecinin kuvvetli bir şekilde sarsılmasına ve vurgulu bir tonla okunmasına **kalkale** denir.[9] Kur'an-ı Kerim'i okurken kalkale kuralını uygulamak vaciptir.[10] Kalkale yapılırken çıkarılan ses, bir önceki harfin harekesine uygun olmalıdır. Kalkale harfine hareke verilmez.[11]

Örnekler

يَدْخُلُونَ　　فَاخْرُجْ　　اَبْصَارِهِمْ

يَقْتُلُونَ　　يَطْلُبُ

Biliyor musunuz?

Sözlükte "durmak, kelimeyi kendinden sonraki kelimeden ayırmak, kelimeyi harekeden kesmek" anlamlarına gelen vakıf, okumaya tekrar başlamak niyetiyle nefes alacak kadar sesi kesmeyi ifade eder. (Çetin, "Vakf ve İbtidâ", 42/461)

Harekeli olan kalkale harfleri üzerinde vakıf yapıldığında kalkale kuralı oluşur.

Örnekler

Vakıf yapıldığında (Durulduğunda)	Vakıf yapılmadığında (Geçildiğinde)
اِذَا وَقَبْ	اِذَا وَقَبَ
مِنْ فُرُوجْ	مِنْ فُرُوجٍ
فِي الْعُقَدْ	فِي الْعُقَدِ
بِالْقِسْطْ	بِالْقِسْطِ
بِرَبِّ الْفَلَقْ	بِرَبِّ الْفَلَقِ

Kalkale ile ilgili e-içeriğe ulaşmak için karekoddan yararlanınız.

Açıklama

- Örneklerin sonunda kalkale harfleri harekeli olarak yer almaktadır.
- Kelime sonunda vakıf yapılmadığında kalkale kuralı oluşmaz.
- Kelime sonunda vakıf yapıldığında kalkale kuralı uygulanır.

Şeddeli olan kalkale harfi üzerinde vakıf yapıldığında ikinci harfte vurgu yapılır. Kalkale harfinin ikisi de belirtilir. Birincisi sakin olarak okunur, ikincisinde kalkale yapılır. Harf üzerinde vakıf yapılmadığında kalkale yapılmaz.[12]

Örnekler

Vakıf yapıldığında	Vakıf yapılmadığında
وَتَبْ بْ	وَتَبَّ
اَلْحَجْ جْ	اَلْحَجُّ
جَدْدْ	جَدُّ
بِالْحَقْ قْ	بِالْحَقِّ

Açıklama

- Örnek kelimelerin sonunda kalkale harfleri yer almaktadır.
- Kalkale harfleri şeddeli olarak bulunmaktadır.
- Kalkale harflerinin üzerinde vakıf yapıldığında her iki harf de belirtilmelidir.
- İlk harf sakin okunmalı, kalkale kuralı ikinci harfte uygulanmalıdır.
- Harfler üzerinde durulmazsa kalkale kuralı uygulanmaz.

Kalkale ile ilgili e-içeriğe ulaşmak için karekoddan yararlanınız.

Birincisi cezimli olan iki farklı kalkale harfi yan yana gelince vakıf hâlinde her iki harfte de kalkale kuralı uygulanır.[13]

Örnekler

Vakıf yapıldığında	Vakıf yapılmadığında
نِعْمَ الْعَبْدْ	نِعْمَ الْعَبْدُ
اَلصِّدْقْ	اَلصِّدْقُ

Açıklama

- Örnek kelimelerde iki farklı kalkale harfi yan yana gelmiştir.
- Kalkale harflerinden birincisi cezimli, ikincisi harekelidir.
- Kelime sonunda vakıf yapıldığında her iki harfte de kalkale kuralı uygulanır.
- Kelime sonunda vakıf yapılmazsa sadece cezimli olan harfte kalkale kuralı uygulanır.

Cezimli olarak gelen kalkale harfinden sonra idgam yapılması gerekiyorsa kalkale yapılmaz.[14]

Örnekler

Okunuşu	Yazılışı
▸ اِرْكَمَّعَنَا	▸ اِرْكَبْ مَعَنَا
▸ مَا عَبَتُّمْ	▸ مَا عَبَدْتُمْ
▸ اَلَمْ نَخْلُكُّمْ	▸ اَلَمْ نَخْلُقْكُمْ

Kalkale ile ilgili e-içeriğe ulaşmak için karekoddan yararlanınız.

Açıklama

- Örnek kelimelerde cezimli kalkale harflerinden sonra idgam yapılması gereklidir.
- Bu durumda kalkale kuralı uygulanmaz.
- Kalkale harfi kendinden sonraki harfe katılır.
- Kalkale harfinden sonra gelen harf şeddeliymiş gibi okunur.

Kalkale Yapılırken Dikkat Edilecek Hususlar

1.

Kalkalenin sesi, yanımızdaki kişinin duyacağı kadar kuvvetli olmalıdır.[15]

2.

Kalkale harfini şeddeliymiş gibi okumaktan kaçınmalıdır. Örneğin (خَلَقْ) kelimesi (خَلَقَّ) gibi okunmamalıdır.[16]

3.

Kalkaleyi çok zayıf yaparak kalkale harfine hareke vermekten kaçınmalıdır. Örneğin (لَآ اُقْسِمُ) ifadesi (لَآ اُقُسِمُ) gibi okunmamalıdır.[17]

4.

Kalkaleyi şiddetli yaparak kalkale harfinden sonra cezimli hemze okurmuş gibi bir uygulamaya düşülmemelidir. Örneğin (خَلَقْ) kelimesi (خَلَقَاْ) gibi okunmamalıdır.[18]

3. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Kalkale*
Amaç	*Kalkale ile ilgili örnekleri telaffuz edebilme*

Yönerge

- Aşağıdaki ifadeleri öğretmeninizden dinleyiniz.
- Öğretmeninizden dinlediğiniz ifadeleri önce koro hâlinde ardından bireysel olarak telaffuz ediniz.

سُبْحَانَكَ	تَجْرِي	فَلْيَدْعُ	اَفَتَطْمَعُونَ
رُزِقْنَا	تُبْدُونَ	اَتَجْعَلُ	لَمْ يَلِدْ
وَلَا تَقْرَبَا	بِالصَّبْرِ	نَجْزِي	وَاَ طْهَرُ

- Aşağıdaki sınıflandırma çizelgesini ✓ veya ✗ işaretini kullanarak doldurunuz.

Örnek	Örnekte kalkale harfi bulunuyor mu?	Vakıf yapıldığında kalkale kuralı oluşur mu?	Vakıf yapılmadığında kalkale kuralı oluşur mu?
فَلَقْ			
قَدْ اَفْلَحَ			
تَبَّ			
اَعْنَابًا			

Değerlendirme

Etkinlikte yer alan örnekleri doğru telaffuz edip etmediğinizi öğretmen rehberliğinde değerlendiriniz.

Kontrol Noktası

- Nisa suresinin 17-19. ayetlerini okuyunuz.
- Ayetlerde yer alan kalkale ile ilgili tecvit kurallarını uygulayınız.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللّٰهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوٓءَ بِجَهَالَةٍ
ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَاُولٰٓئِكَ يَتُوبُ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ط
قصر
وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾ وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ
يَعْمَلُونَ السَّيِّـَٔاتِ ج حَتّٰٓى اِذَا حَضَرَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ
اِنِّى تُبْتُ الْـٰٔنَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ ط اُولٰٓئِكَ
قصر
اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلِيمًا ﴿١٨﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا يَحِلُّ
لَكُمْ اَنْ تَرِثُوا النِّسَٓاءَ كَرْهًا ط وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا
بِبَعْضِ مَٓا اٰتَيْتُمُوهُنَّ اِلَّٓا اَنْ يَاْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ ج
وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ج فَاِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسٰٓى
اَنْ تَكْرَهُوا شَيْـًٔا وَيَجْعَلَ اللّٰهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٩﴾

Değerlendirme

Çalışmanız karekodda yer alan kontrol listesine göre değerlendirilecektir.

2.4. RA HARFİNİN OKUNUŞUYLA İLGİLİ HÜKÜMLER

Konuya Başlarken

ÇALIŞMA YAPRAĞI

- Hud suresinin 1-5. ayetlerini okuyunuz.
- Ayetlerde yer alan ra (ر) harflerini tespit ediniz.
- Ra harfinin okunuş kuralları hakkındaki bilgilerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الٓرٰ ۜ كِتَابٌ اُحْكِمَتْ اٰيَاتُهٗ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَّدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ۙ ١ اَلَّا
تَعْبُدُوٓا اِلَّا اللّٰهَ ۭ اِنَّنِيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ وَّ بَشِيْرٌ ۙ ٢ وَّاَنِ اسْتَغْفِرُوْا
رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَّتَاعًا حَسَنًا اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى
وَّيُؤْتِ كُلَّ ذِيْ فَضْلٍ فَضْلَهٗ ۭ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيْرٍ ۝ ٣ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ ۚ وَهُوَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ ٤
اَلَآ اِنَّهُمْ يَثْنُوْنَ صُدُوْرَهُمْ لِيَسْتَخْفُوْا مِنْهُ ۭ اَلَا حِيْنَ يَسْتَغْشُوْنَ
ثِيَابَهُمْ ۙ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۚ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝ ٥

1. Verilen ayetlerde kaç tane ra harfi yer almaktadır? Aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

2. Ra harfinin kalın okunduğu kelimeler hangileri olabilir? Yazınız.

.....

.....

.....

Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun okuma konusunda ra harfi ayrı bir öneme sahiptir. Ra harfi kendi harekesine göre veya kendinden önceki ya da sonraki harfin durumuna göre bazen ince, bazen kalın, bazen hem ince hem kalın olmak üzere üç şekilde okunur.[19]

Ra harfinin okunuşu ile ilgili e-içeriğe ulaşmak için karekoddan yararlanınız.

Ra Harfinin Kalın Okunduğu Yerler	
▶ Ra harfinin harekesi üstün veya ötre olduğunda	رَفَعَ – اَرَاَيْتَ – صَدْرُكَ – مَعْرُوفٌ
▶ Ra harfi sakin, kendinden önceki harfin harekesi üstün veya ötre olduğunda	مَرْيَمُ – اُنْظُرْ – كُرْسِيُّ – وَالْاَرْضِ
▶ Ra harfi ve önceki harf sakin, daha önceki harfin harekesi üstün veya ötre olduğunda	وَالْعَصْرْ – فَجْرْ – شَكُورْ – اَلصُّدُورْ
▶ Ra harfi sakin ve ra harfinden önceki harf esreli olduğunda, ra harfinden sonra istila harflerinden yani kalın okunan harflerden (خ-ص-ض-ط-ظ-غ-ق) biri gelirse	قِرْطَاسٍ – مِرْصَادٍ
▶ Ra harfi sakin olup ra harfinden önce esreli vasıl hemzesi gelirse	لِمَنِ ارْتَضٰى – اِرْجِعِى

Ra Harfinin İnce Okunduğu Yerler	
▶ Ra harfinin harekesi esre olduğunda	رِحْلَةَ – يُرِيدُ – قَرِينًا – رِجَالٌ
▶ Ra harfi sakin, önceki harfin harekesi esre olduğunda	وَاسْتَغْفِرْهُ – فَذَكِّرْ – وَاَنْذِرْ – نَغْفِرْ
▶ Ra harfi ve önceki harf sakin, daha önceki harfin harekesi esre olduğunda	حِجْرْ – سِحْرْ – كَثِيرْ – بَصِيرْ
▶ Ra harfi sakin olup öncesinde lin harflerinden ya (ي) harfi olursa	خَيْرْ – عُزَيْرْ – طَيْرْ – سَيْرْ

Ra Harfinin Kalın veya İnce Okunabildiği Yerler	
▶ Ra harfi sakin, kendinden önceki harf esreli olursa ve ra harfinden sonra istila harflerinden (خ-ص-ض-ط-ظ-غ-ق) birisi gelir ve bu harfin harekesi de esre olursa	كُلُّ فِرْقٍ
▶ Ra harfi sakin, kendinden önceki harf sakin ta veya sakin sad olup bu harflerden önceki harfin harekesi esre ise	عَيْنَ الْقِطْرْ
▶ Kur'an-ı Kerim'de geçen bazı özel kelimelerde	اَنْ اَسْرِ – اِذَا يَسْرِ

4. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Ra Harfinin Okunuşu*
Amaç	*Ra harfinin okunuşuyla ilgili hükümleri sınıflandırabilme*

Yönerge

- Aşağıda verilen örnekleri ra harfinin okunuş kurallarına göre sonunda vakıf yapmadan seslendiriniz.
- Ra harifinin kalın okunduğu kelimenin altındaki parantez içerisini "K", ince okunduğu kelimenin altındaki parantez içerisini "İ", kalın veya ince okunabileceği kelimenin altındaki parantez içerisini ise "Kİ" harfleri ile etiketleyiniz.

طَيْرًا	رَحِيمٌ	مَعْرُوفًا	صُدُورِ	خَيْرٌ
( )	( )	( )	( )	( )
رَجُلٌ	يُرِيدُ	رَاَيْتَ	رُشْدًا	اَرْضُ
( )	( )	( )	( )	( )
يُهَاجِرْ	وَالْوَتْرِ	خُسْرٍ	مِنْ مِصْرْ	ذَرَّةٍ
( )	( )	( )	( )	( )
يَسْرْ	كَبِيرًا	بَشَرٌ	وَاضْرِبُوا	اُنْظُرْ
( )	( )	( )	( )	( )
رِجَالًا	غَيْرِ	رِحْلَةَ	رِيحٌ	نُكَفِّرْ
( )	( )	( )	( )	( )
عَارِضٌ	تَرَكَ	فَاَسْرْ	مَرْضٰى	حُرِّمَتْ
( )	( )	( )	( )	( )

Değerlendirme

Yaptığınız etiketlemelerin doğruluğunu öğretmen rehberliğinde kontrol ediniz.

5. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Ra Harfi*
Amaç	*Ra harfinin okunuşu ile ilgili hükümleri uygulayabilme*

Yönerge

- Yusuf suresinin 15-20. ayetlerinde ra harfinin geçtiği yerleri tespit ediniz.
- Tespit ettiğiniz yerleri ra harfinin okunuş kurallarına göre sınıflandırınız.
- İlgili ayetleri ra harfinin okunuş kurallarına dikkat ederek okuyunuz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهٖ وَاَجْمَعُوٓا اَنْ يَّجْعَلُوهُ فِي غَيَابَتِ الْجُبِّ ۚ
وَاَوْحَيْنَآ اِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِاَمْرِهِمْ هٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ
١٥ وَجَآءُٓو اَبَاهُمْ عِشَآءً يَّبْكُونَ ۜ ١٦ قَالُوا يٰٓاَبَانَآ اِنَّا ذَهَبْنَا
نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَاَكَلَهُ الذِّئْبُ ۚ
وَمَآ اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ١٧ وَجَآءُو عَلٰى قَمِيصِهٖ
بِدَمٍ كَذِبٍ ۜ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا ۜ فَصَبْرٌ
جَمِيلٌ ۜ وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُونَ ١٨ وَجَآءَتْ سَيَّارَةٌ
فَاَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَاَدْلٰى دَلْوَهٗ ۜ قَالَ يٰبُشْرٰى هٰذَا غُلَامٌ ۜ
وَاَسَرُّوهُ بِضَاعَةً ۜ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ١٩ وَشَرَوْهُ
بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ ۚ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ۚ ٢٠

Değerlendirme

Çalışmanız karekodda yer alan kontrol listesine göre değerlendirilecektir.

Kontrol Noktası

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Ra harfi hangi durumlarda kalın okunur? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

2. Ra harfi hangi durumlarda ince okunur? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

3. Aşağıdaki tabloya uygun örnekler yazınız.

Ra harfinin kalın okunduğu örnekler	Ra harfinin ince okunduğu örnekler	Ra harfinin kalın veya ince okunabildiği örnekler

2.5. LAFZATULLAHTAKİ LÂM HARFİNİN OKUNUŞU

Konuya Başlarken

ÇALIŞMA YAPRAĞI

• Nisa suresinin 38-40. ayetlerini okuyunuz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ رِئَآءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَلَا
بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۭ وَمَنْ يَّكُنِ الشَّيْطٰنُ لَهٗ قَرِينًا فَسَاۗءَ قَرِينًا ﴿٣٨﴾
وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَنْفَقُوْا مِمَّا رَزَقَهُمُ
اللّٰهُ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۚ
وَاِنْ تَكُ حَسَنَةً يُّضٰعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَّدُنْهُ اَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾

1. Verilen ayetlerde geçen lafzatullahları (Allah lafızlarını) belirleyiniz.
2. Lafzatullahları ve öncesinde gelen kelimeleri tespit ederek aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

3. Lafzatullah ifadelerinde yer alan lâm harfinin okunuşuyla ilgili bildiklerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

Biliyor musunuz?

Allah (cc) lafzına, lafza-i celal (yüce kelime) de denilir.

(Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma (Tecvid)*, 24)

Lafzatullahtaki lâm harfinin okunuşu ile ilgili e-içeriğe ulaşmak için karekoddan yararlanınız.

Lafzatullah, "Allah lafzı" (اللّٰه) demektir.[20] Lafzatullahtaki lâm (ل) harfinin okunuşunda Allah (cc) lafzından önce gelen harfin harekesine dikkat edilir. Lâm harfi ince harflerdendir. Bazı durumlarda bu harf kalın okunur. Allah (cc) lafzından önceki harfin harekesi üstün veya ötreyse lafzatullahtaki lâm harfi kalın okunur.[21]

Örnekler

فَتَحَ اللّٰهُ	ذَهَبَ اللّٰهُ	اِنَّ اللّٰهَ
خَتَمَ اللّٰهُ	اَمَرَ اللّٰهُ	حُدُودُ اللّٰهِ
فَضْلُ اللّٰهِ	يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ	نَصْرُ اللّٰهِ

Açıklama

- Örnek ifadelerde lafzatullah yer almaktadır.
- Allah (cc) lafzından önceki harfin harekesi üstün veya ötredir.
- Bu durumda Allah (cc) lafzındaki lâm harfi kalın okunur.

Allah (cc) lafzından önceki harfin harekesi esreyse lafzatullahtaki lâm harfi ince okunur.[22]

Örnekler

بِعَهْدِ اللّٰهِ	اَعُوذُ بِاللّٰهِ	مِنْ رِزْقِ اللّٰهِ
بِاِذْنِ اللّٰهِ	فِي سَبِيلِ اللّٰهِ	

Açıklama

- Örnek ifadelerde lafzatullah yer almaktadır.
- Allah (cc) lafzından önceki harfin harekesi esredir.
- Bu durumda Allah (cc) lafzındaki lâm harfi ince okunmalıdır.

Allahümme (اَللّٰهُمَّ) lafzındaki lâm harfinin okunuşunda da lafzatullahın okunuşundaki kurallar geçerlidir. Örneğin سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ ifadesinde lâm harfi kalın, قُلِ اللّٰهُمَّ ifadesinde yer alan lafzatullahtaki lâm harfi ince okunur.[23]

6. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Lafzatullah*
Amaç	*Lafzatullahtaki lâm harfini telaffuz edebilme*

Yönerge

- Aşağıdaki ifadeleri öğretmeninizden dinleyiniz.
- Öğretmeninizden dinlediğiniz ifadeleri önce koro hâlinde ardından bireysel olarak telaffuz ediniz.

وَاللّٰهُ	مِنَ اللّٰهِ	عَلَى اللّٰهِ	اِلَى اللّٰهِ
رَبُّنَا اللّٰهُ	كِتَابَ اللّٰهِ	حَفِظَ اللّٰهُ	عَسَى اللّٰهُ
وَعَدَ اللّٰهُ	اِنَّ اللّٰهَ	بِاللّٰهِ	لِوَجْهِ اللّٰهِ
بِسْمِ اللّٰهِ	عِنْدِ اللّٰهِ	سَبِيلِ اللّٰهِ	اٰتِيهُمُ اللّٰهُ
وَاعْبُدُوا اللّٰهَ	اَطِيعُوا اللّٰهَ	يُرِيدُ اللّٰهُ	يَعْلَمُ اللّٰهُ

- Aşağıdaki sınıflandırma çizelgesinde yer alan soruları cevaplayınız

Lafzatullahtaki lâm harfi hangi durumlarda kalın okunur? Örneklerle açıklayınız.	Lafzatullahtaki lâm harfi hangi durumlarda ince okunur? Örneklerle açıklayınız.

Değerlendirme

Etkinlikte yer alan örnekleri doğru telaffuz edip etmediğinizi öğretmen rehberliğinde değerlendiriniz.

7. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Lafzatullahtaki Lâm Harfini Seslendiriyorum*
Amaç	*Lafzatullahtaki lâm harfini telaffuz edebilme*

Yönerge

- Nisa suresinin 38-42. ayetlerini inceleyerek bu ayetlerde lafzatullahın geçtiği yerleri tespit ediniz.
- Ayetlerde yer alan lafzatullahtaki lâm harflerini ilgili tecvit kuralına uygun olarak seslendiriniz.
- Ayetlerde yer alan lafzatullah ile ilgili tecvit kuralını açıklayınız.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ رِئَآءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ
وَلَا بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۭ وَمَنْ يَّكُنِ الشَّيْطٰنُ لَهٗ قَرِينًا فَسَآءَ
قَرِينًا ﴿٣٨﴾ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَنْفَقُوا
مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۚ وَاِنْ تَكُ حَسَنَةً يُّضٰعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَّدُنْهُ اَجْرًا
عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ فَكَيْفَ اِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَّجِئْنَا بِكَ
عَلٰي هٰٓؤُلَآءِ شَهِيدًا ۭ ﴿٤١﴾ يَوْمَئِذٍ يَّوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا
الرَّسُولَ لَوْ تُسَوّٰى بِهِمُ الْاَرْضُ ۭ وَلَا يَكْتُمُونَ اللّٰهَ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾

Değerlendirme

Çalışmanız karekodda yer alan kontrol listesine göre değerlendirilecektir.

Görsel 2.2: Başarının anahtarı tüm engellere rağmen azim ve sabırla çalışmaktır.

Kur'an-ı Kerim'i doğru bir şekilde okumak için tecvit kurallarını öğrenmek ve uygulamak bir süreçtir. Bu süreçte bazı zorluklarla karşılaşılabilir. Örneğin harflerin mahreçlerini doğru telaffuz etmek veya kuralları uygulamak başlangıçta kişiye zor gelebilir. Bu gibi durumlarda ümitsizliğe kapılarak çalışmaktan vazgeçmek yerine, sabırlı ve azimli olmak büyük önem taşır. Kur'an-ı Kerim tilavetini en güzel şekilde icra eden okuyucuların tamamı bunun gibi zorluklarla karşılaşmıştır. Bunun yanında bu kimselerin önlerine çıkan zorluklar karşısında pes etmedikleri için başarıya ulaştıklarını unutmamak gerekir. Bu konudaki bir diğer husus, Kur'an-ı Kerim'i güzel okumak isteyen kimsenin kendisine verilen geri bildirimleri dikkate alarak hatalarını düzeltmesidir. Ayrıca düzenli olarak Kur'an-ı Kerim okumak, tecvit konularını öğrenme ve uygulama konusunda hedef belirlemek ve bu hedeflere ulaşmak için kişisel çalışma planı yapmak, tecvit kurallarını tekrar etmek, akran çalışması gibi etkinliklere katılmak bu süreci kolaylaştıracaktır. Tecvit kurallarının öğrenilmesi ve uygulanması, karşılaşılan zorluklara rağmen azimli ve disiplinli bir çalışmayla, başarıyla tamamlanabilecek bir süreçtir. (*Görsel 2.1*). Bu sürecin sonunda Kur'an-ı Kerim'i tecvit kurallarına uygun şekilde okuyabilmek bireye huzur verir.

Kontrol Noktası

Lafzatullahtaki lâm harfinin okunuşuyla ilgili önermeler doğruysa ilgili kutucuğa "D", yanlışsa "Y" yazınız ve gerekçesini belirtiniz.

فَاذْكُرُوا اللّٰهَ – Lâm harfi ince okunur. ( )

Çünkü .....

.....

.....

مَرْضَاتِ اللّٰهِ – Lâm harfi ince okunur. ( )

Çünkü .....

.....

.....

فَبَعَثَ اللّٰهُ – Lâm harfi kalın okunur. ( )

Çünkü .....

.....

.....

نَصْرُ اللّٰهِ – Lâm harfi kalın okunur. ( )

Çünkü .....

.....

.....

يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ – Lâm harfi kalın okunur. ( )

Çünkü .....

.....

.....

Performans Görevi

40 dk.

Amaç	*Nisa suresinin 1-6. sayfalarındaki elif lâm takısı, sakin mimin okunuş şekilleri, kalkale, ra harfinin okunuşu ve lafzatullahtaki lâm harfinin okunuşuyla ilgili tecvit kurallarını tespit edebilme*
Görev	*Nisa suresinin 1-6. sayfalarındaki elif lâm takısı, sakin mimin okunuş şekilleri, kalkale, ra harfinin okunuşu ve lafzatullahtaki lâm harfinin okunuşuyla ilgili tecvit kurallarıyla ilgili sunu hazırlama*
Değerlendirme Ölçütleri	*Düzen, Kapsam, Sunum*
Puanlama Yöntemi	*Analitik dereceli puanlama anahtarı* *Öz değerlendirme formu*
Süre	*2 hafta*

Ön Hazırlık

- Çalışma planı hazırlayınız.
- Nisa suresinin 1-6. sayfalarında yer alan elif lâm takısı, sakin mimin okunuş şekilleri, kalkale, ra harfinin okunuşu ve lafzatullahtaki lâm harfinin okunuşuyla ilgili tecvit kurallarını tespit ediniz.
- Tespit ettiğiniz kuralları sınıflandırınız.
- Ulaştığınız bilgilerden yararlanarak bir sunu hazırlayınız.

Yönerge

- Hazırladığınız sunuyu sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Değerlendirme

Yapılan çalışma karekodda yer alan analitik dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formuna göre değerlendirilecektir.

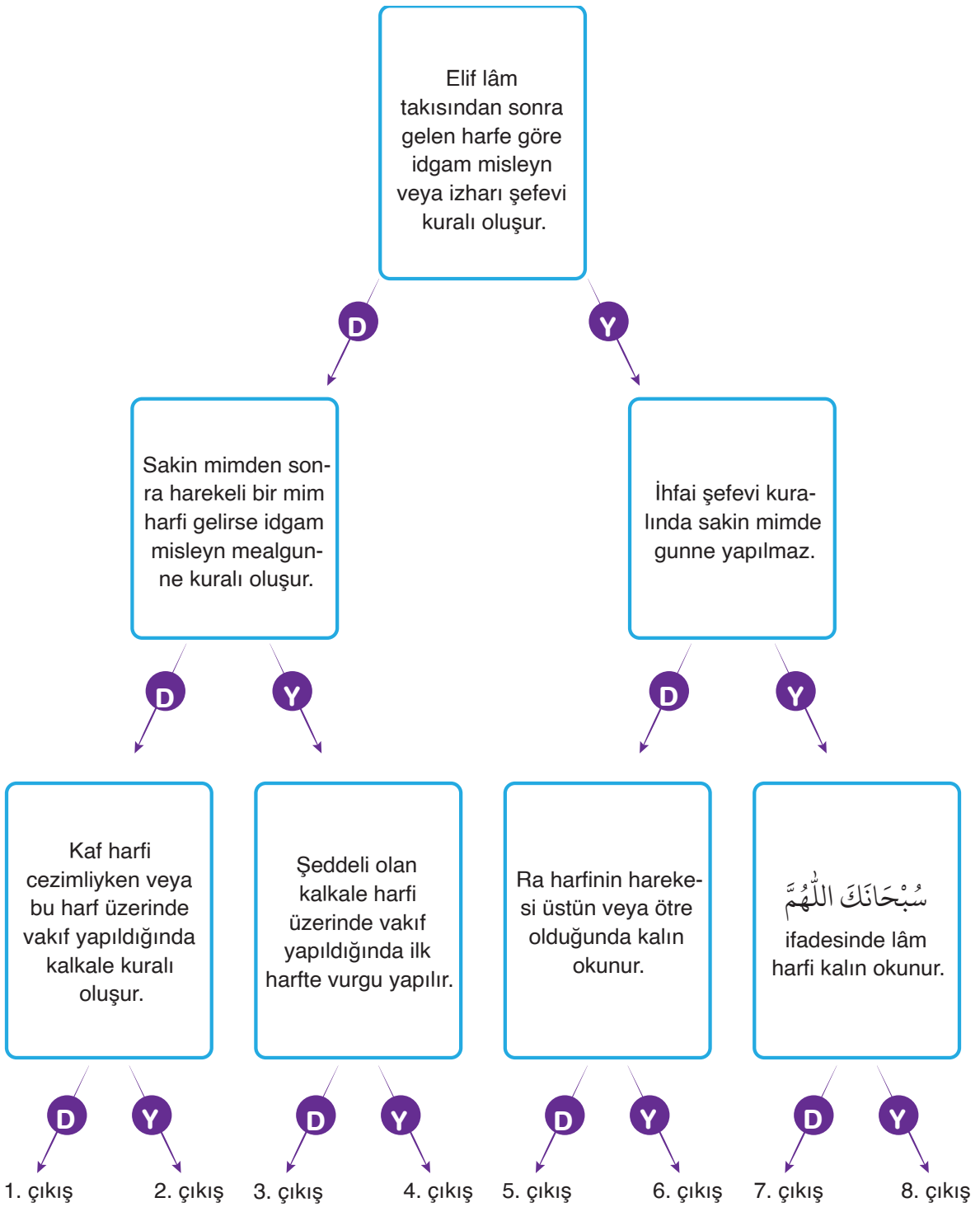
Kaydet

Bu ünitede öğrendiğiniz bilgileri aşağıdaki alana not edebilirsiniz.

2. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları

Aşağıda 1. soruda verilen ifadelerin doğruluğunu ya da yanlışlığını belirleyerek yönlendirici okları takip ediniz. Ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

1.

Aşağıda 2-6. sorularda yer alan önermeler doğruysa yay ayraç içerisine "D", yanlışsa "Y" yazınız ve gerekçesini belirtiniz.

2. (....) Kalkale yaparken kalkale harfine şedde verirmiş gibi bir uygulamadan kaçınılmalıdır.

Çünkü .....

.....

3. (....) Cezimli olarak gelen kalkale harfinden sonra idgam yapılması gerekiyorsa önce kalkale yapılmalı ardından idgam yapılmalıdır.

Çünkü .....

.....

4. (....) Üstün harekeli olan kalkale harfleri üzerinde vakıf yapıldığında kalkale kuralı oluşur.

Çünkü .....

.....

5. (....) Kalkaleyi çok şiddetli yaparak kalkale harfinden sonra, cezimli bir hemze okurmuş gibi bir uygulama yapılmalıdır.

Çünkü .....

.....

6. (....) Ötre harekeli iki farklı kalkale harfi yan yana gelince vakıf hâlinde sadece ikinci harfte kalkale kuralı uygulanır.

Çünkü .....

.....

Aşağıda verilen 7-10. ifadelerin başına ilgili olduğu tecvit kuralına ait harfi yazarak eşleştiriniz.

فِي الدُّنْيَا	**7.**	.....
سَمْعُكُمْ	**8.**	.....
فَوَسَطْنَ	**9.**	.....
مِنَ اللهِ	**10.**	.....

a)	Kalkale
b)	İdgam şemsîyye
c)	Lafzatullah
ç)	İzharı şefevî
d)	Hükmü ra

Aşağıdaki 11-14. soruları Frayer diyagramına göre cevaplayınız.

Aşağıda izharı şefevî ile ilgili ifadelerin yer aldığı bir tablo verilmiştir.

İzharı şefevî

Tanım

Sakin mimden sonra mim ve be harfinin dışında diğer harflerden herhangi birinin gelmesiyle oluşur.

Uygulanışı

1. Sakin mimde idgam yapılmaz.
2. Gunne yapılarak okunur.

Örnekler

1. اَنْعَمْتَ
2. اَمْ بِظَاهِرٍ
3. اَمْثَالُكُمْ

Örnek olmayanlar

1. فَلَمَّا
2. اَمْ مَنْ
3. اَلَمْ يَعْلَمْ

Buna göre aşağıdaki cümlelerde verilen ifadeler doğru ise yay ayraç içerisine "D", yanlış ise "Y" yazınız.

11. (....) Tanım başlığı altında yer alan cümlenin doğru olması için "harfinin dışında diğer harflerden herhangi birinin" ifadesinin yerine "harflerinin" yazılması gerekir.

12. (....) Uygulanışı başlığı altında yer alan 2. cümle "Gunne yapılmadan okunur." şeklinde düzeltilmelidir.

13. (....) Örnekler başlığı altında yer alan 2. ifade yanlış alana yazılmıştır.

14. (....) Örnek olmayanlar başlığı altında yer alan 3. ifade yanlış alana yazılmıştır.

Aşağıdaki kutucuklarda bazı tecvit kurallarına örnekler verilmiştir. 15-22. soruları kutucuklardaki harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı harfleri birden fazla soru için kullanabilirsiniz.

a يَاْتِيكُمْ مِنِّى	**b** بِاِذْنِ اللّٰهِ	**c** كُلُّ فِرْقٍ	**ç** بِسْمِ اللّٰهِ
d دِينُكُمْ وَلِىَ دِينِ	**e** بِالْعَدْلِ	**f** عَيْنَ الْقِطْرْ	**g** سُبْحَانَكَ
ğ خَيْرْ	**h** عَلَى الْهُدٰى	**ı** اَلَمْ يَعْلَمْ بِاَنَّ اللّٰهَ	**i** مِنَ الْجِنِّ

15. Sakin mimin okunuş şekilleri arasında yer alan idgam misleyn mealgunne kuralı hangi örneklerde vardır?

.....

16. İzharı şefevî kuralı hangi örneklerde vardır?

.....

17. Hangi örneklerde sakin mimin okunuş şekilleri ile ilgili kural vardır?

.....

18. Hangi örneklerde ra harfi hem kalın hem de ince okunabilir?

.....

19. Hangi örneklerde ra harfi sadece ince okunur?

.....

20. Kalkale kuralı hangi örneklerde vardır?

.....

21. İzhar kamerîyye kuralı hangi örneklerde vardır?

.....

22. Hangi örneklerde lafzatullahtaki lâm harfi ince okunur?

.....

Aşağıdaki 23-27. soruların cevaplarını boş bırakılan alanlara yazınız.

23. Elif lâm takısıyla ilgili tecvit kuralları hangileridir? Aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

.....

.....

24. لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ

Verilen örnek, sakin mimin okunuş kurallarından hangisi ile ilgilidir? Aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

.....

.....

25. Lafzatullahtaki lâm harfinin kalın okunduğu durumlar hangileridir? Kısaca yazınız.

.....

.....

.....

26. Aşağıdaki ayette yer alan lafzatullahları tespit ederek numaralandırınız. Numaralandırdığınız lafzatullahların nasıl okunması gerektiğini aşağıdaki boş alana yazınız.

وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَاَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ١١٥

(Bakara suresi 115. ayet)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

27. Kalkale yaparken dikkat edilecek hususlardan dört tanesini yazınız.

a) .....
.....
.....

b) .....
.....
.....

c) .....
.....
.....

ç) .....
.....
.....

28. soruda yer alan Karia suresinde ra harfinin kalın ve ince okunduğu kelimeleri tespit edip aşağıdaki boş bırakılan alanlara yazınız.

28.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلْقَارِعَةُ ۙ ١ مَا الْقَارِعَةُ ۚ ٢ وَمَآ اَدْرٰيكَ مَا الْقَارِعَةُ ۘ ٣ يَوْمَ يَكُونُ
النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ۙ ٤ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ۘ ٥
فَاَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۙ ٦ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ۘ ٧ وَاَمَّا مَنْ خَفَّتْ
مَوَازِينُهُ ۙ ٨ فَاُمُّهُ هَاوِيَةٌ ۘ ٩ وَمَآ اَدْرٰيكَ مَا هِيَهْ ۘ ١٠ نَارٌ حَامِيَةٌ ١١

Ra harfinin kalın okunduğu kelimeler	Ra harfinin ince okunduğu kelimeler
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Aşağıdaki 29-33. soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

29.

لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُونَ ۪ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ
الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ اَوْ كَثُرَ ۘ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ٧

(Nisa suresi 7. ayet)

Bu ayette aşağıdaki tecvit kurallarından hangisi <u>yer almamaktadır</u>?

A) Kalkale

B) İhfai şefevî

C) İzharı kamerîyye

D) İdgam şemsîyye

E) İdgam misleyn mealgunne

30. Aşağıda verilen örneklerden hangisinde bulunan elif lâm takısı ile ilgili tecvit kuralı diğerlerinden farklıdır?

A) بِالْجَنَّةِ B) وَالطَّارِقِ C) وَالْقَمَرُ

D) اَلْهٰيكُمُ E) لِلْبَشَرِ

31. يَعْتَصِمْ بِاللّٰهِ

Bu ifadede aşağıdaki tecvit kurallarından hangisi yer almaktadır?

A) Kalkale

B) İzharı şefevî

C) İhfai şefevî

D) İdgam şemsîyye

E) İdgam misleyn mealgunne

32. Lafzatullah ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Allah (cc) lafzı, lafzatullah olarak adlandırılır.

B) Lafzatullahtan önceki harf esreli ise lâm harfi ince okunur.

C) Lafzatullahtan önceki harf ötre harekeli ise lâm harfi ince okunur.

D) Lafzatullahtan önceki harfin harekesi üstün ise lâm harfi kalın okunur.

E) Lafzatullahtaki lâm harfi, kendisinden önce gelen harfin harekesine göre kalın veya ince okunabilir.

33. I. مِرْصَادٍ

II. مَعْرُوفٌ

III. وَاضْرِبُوا

IV. وَاسْتَغْفِرْهُ

Verilen kelimelerin hangilerinde ra harfi ince okunur?

A) Yalnız III

B) I ve II

C) II ve III

D) III ve IV

E) I, III ve IV

Tema ile ilgili daha fazla soru çözmek için karekoddan yararlanınız.

2. Tema Sonnotlar

1 bk. Çetin, *Kur'ân Okuma Esasları*, 243.
2 bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 193; bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 103.
3 bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 194-195; bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 104.
4 bk. Kaya, *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi*, 85.
5 bk. Çetin, *Kur'ân Okuma Esasları*, 181; Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma (Tecvid)*, 21; bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 188; bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 100.
6 bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 188; bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 101; bk. Çetin, *Kur'ân Okuma Esasları*, 181; Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma (Tecvid)*, 21.
7 bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 188; bk. Karakılıç, *Tecvid İlmi*, 101; bk. Çetin, *Kur'ân Okuma Esasları*, 181; Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma (Tecvid)*, 21.
8 bk. Çetin, *Kur'ân Okuma Esasları*, 191; bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 198.
9 bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 198.
10 bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 201.
11 Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma (Tecvid)*, 22.
12 bk. Çetin, *Kur'ân Okuma Esasları*, 192.
13 bk. Çetin, *Kur'ân Okuma Esasları*, 192.
14 bk. Çetin, *Kur'ân Okuma Esasları*, 192.
15 bk. Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 200.
16 bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 193.
17 bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 193.
18 bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 193.
19 bk. Çetin, *Kur'ân Okuma Esasları*, 183.
20 bk. Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 199.
21 Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 207; bk. Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 199.
22 Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma (Tecvid)*, 24; Çetin, *Kur'ân Okuma Esasları*, 200; Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 207.
23 Çetin, *Kur'ân Okuma Esasları*, 200; Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 207.

3. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ OKUYORUM

3.1. NİSA SURESİ 1-18. SAYFALAR (1-101. AYETLER)

3.2. FUSSİLET SURESİ 1-6. SAYFALAR (1-54. AYETLER)

Bu temada sizlerden

Nisa suresinin 1-101. ayetleri ve Fussilet suresinin 1-54. ayetlerini usulüne uygun yüzünden okuyabilmeniz

beklenmektedir.

Anahtar kavramlar

• tilavet

Temaya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'i tecvit kurallarına uygun biçimde ve anlamını düşünerek okumaya **tilavet** denir. Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel bir şekilde tilavet etmek tecvit kurallarını öğrenmek ve bu kuralları uygulamakla mümkündür. Dinimize göre Kur'an okumak bir ibadettir. Müslümanlar inançlarının gereğini yerine getirmek amacıyla namazlarda ve çeşitli vakitlerde Kur'an-ı Kerim'den sureler ve ayetler okur. Bununla birlikte kandil gecelerinde, nişan ve düğün merasimlerinde, taziyelerde, asker uğurlama törenlerinde Kur'an-ı Kerim'den sureler ve aşrışerifler okumak kültürümüzde önemli bir yer tutar.

Tema
karekodu

3. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları

Nisa suresinin 1-18. sayfalarını (1-101. ayetler) ve Fussilet suresinin 1-6. sayfalarını (1-54. ayetler) yüzünden okuyunuz. Okuyuşunuz, aşağıdaki kontrol listesi ile değerlendirilecektir.

KONTROL LİSTESİ

Tarih: .... / .... / .....

Adı Soyadı : .....
Sınıfı : .....
Numarası : .....

Bu form, öğrencinin Nisa suresinin 1-101. ayetleri ve Fussilet suresinin 1-54. ayetlerinin usulüne uygun yüzünden okunmasını değerlendirmek amacıyla düzenlenmiştir. Ölçütlerin uygulanma durumunu karşısında bulunan kutucuklara "✓" işareti koyarak belirtiniz.

Sıra No	Ölçütler	Evet	Hayır
1.	Kur'an-ı Kerim'i okurken abdestli olmaya özen gösterir.		
2.	Kur'an-ı Kerim'i okumaya euzübesmele ile başlar.		
3.	Kur'an-ı Kerim'i okurken harfleri mahreçlerine uygun olarak telaffuz eder.		
4.	Elif lâm takısı ile ilgili kurallara dikkat eder.		
5.	Sakin mimin okunuş kurallarına dikkat eder.		
6.	Kalkale kurallarına dikkat eder.		
7.	Ra harfinin okunuş kurallarına dikkat eder.		
8.	Lafzatullahtaki lâm harfinin okunuş kurallarına dikkat eder.		

ÖĞRETMEN GÖRÜŞÜ

.....
.....
.....
.....
.....

Performans Görevi

40 dk.

Amaç	*Fussilet suresinin 1-6. sayfalarındaki elif lâm takısı, sakin mimin okunuş şekilleri, kalkale, ra harfinin okunuşu ve lafzatullahtaki lâm harfinin okunuşuyla ilgili tecvit kurallarını tespit edebilme*
Görev	*Fussilet suresinin 1-6. sayfalarında geçen ilgili tecvit kurallarını tespit ederek bu kuralların açıklandığı bir sunum hazırlama*
Değerlendirme Ölçütleri	*Veri toplama, verileri kaydetme, içerik, sunum yapma*
Puanlama Yöntemi	*Analitik dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu*
Süre	*2 hafta*

Ön Hazırlık

- Görevle ilgili çalışma planı hazırlayınız.
- Fussilet suresinin 1-6. sayfalarını Diyanet İşleri Başkanlığının basılı veya dijital kaynaklarından okuyunuz.
- Okuduğunuz sayfalardaki ilgili tecvit kurallarını tespit ediniz.
- Çalışmanızda yer verdiğiniz tecvit kurallarının açıklamasını yapınız.
- Elde ettiğiniz bilgilerden yararlanarak bir sunu hazırlayınız.

Yönerge

- Hazırladığınız sunuyu sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Tespit ettiğiniz tecvit kurallarına dair bazı örnekleri aşağıdaki tabloya yazınız.

Ayet numarası	Elif lâm takısı	Sakin mimin okunuş şekilleri	Kalkale	Ra harfinin okunuşu	Lafzatullahtaki lâm harfinin okunuşu

Değerlendirme

Yapılan çalışma karekodda yer alan analitik dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formuna göre değerlendirilecektir.

اِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ ۭ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرٰتٍ مِّنْ اَكْمَامِهَا
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ اُنْثٰى وَلَا تَضَعُ اِلَّا بِعِلْمِهٖ ۭ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ
اَيْنَ شُرَكَاۗءِيْ ۙ قَالُوْٓا اٰذَنّٰكَ ۙ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيْدٍ ۚ ٤٧ وَضَلَّ عَنْهُمْ
مَّا كَانُوْا يَدْعُوْنَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُّوْا مَا لَهُمْ مِّنْ مَّحِيْصٍ ٤٨
لَا يَسْـَٔـمُ الْاِنْسَانُ مِنْ دُعَاۗءِ الْخَيْرِ ۠ وَاِنْ مَّسَّهُ الشَّرُّ فَيَـُٔـوْسٌ
قَنُوْطٌ ٤٩ وَلَىِٕنْ اَذَقْنٰهُ رَحْمَةً مِّنَّا مِنْۢ بَعْدِ ضَرَّاۗءَ مَسَّتْهُ
لَيَقُوْلَنَّ هٰذَا لِيْ ۙ وَمَآ اَظُنُّ السَّاعَةَ قَاۗىِٕمَةً ۙ وَّلَىِٕنْ رُّجِعْتُ
اِلٰى رَبِّيْٓ اِنَّ لِيْ عِنْدَهٗ لَلْحُسْنٰى ۚ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
بِمَا عَمِلُوْا ۠ وَلَنُذِيْقَنَّهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيْظٍ ٥٠ وَاِذَآ اَنْعَمْنَا
عَلَي الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ وَنَاٰ بِجَانِبِهٖ ۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُوْ دُعَاۗءٍ
عَرِيْضٍ ٥١ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ
بِهٖ مَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِيْ شِقَاقٍ بَعِيْدٍ ٥٢ سَنُرِيْهِمْ اٰيٰتِنَا
فِي الْاٰفَاقِ وَفِيْٓ اَنْفُسِهِمْ حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ ۭ اَوَلَمْ
يَكْفِ بِرَبِّكَ اَنَّهٗ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ٥٣ اَلَآ اِنَّهُمْ
فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَاۗءِ رَبِّهِمْ ۭ اَلَآ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيْطٌ ٥٤

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَمِنْ اٰيَاتِهٖٓ اَنَّكَ تَرَى الْاَرْضَ خَاشِعَةً فَاِذَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَآءَ
اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ؕ اِنَّ الَّذِيْٓ اَحْيَاهَا لَمُحْيِ الْمَوْتٰى ؕ اِنَّهٗ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٣٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ فِيْٓ اٰيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا ؕ
اَفَمَنْ يُّلْقٰى فِي النَّارِ خَيْرٌ اَمْ مَّنْ يَّاْتِيْٓ اٰمِنًا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ اِعْمَلُوْا
مَا شِئْتُمْ ۙ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٤٠﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
بِالذِّكْرِ لَمَّا جَآءَهُمْ ۚ وَاِنَّهٗ لَكِتٰبٌ عَزِيْزٌ ۙ ﴿٤١﴾ لَا يَاْتِيْهِ الْبَاطِلُ
مِنْۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهٖ ؕ تَنْزِيْلٌ مِّنْ حَكِيْمٍ حَمِيْدٍ ﴿٤٢﴾
مَا يُقَالُ لَكَ اِلَّا مَا قَدْ قِيْلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ ؕ اِنَّ رَبَّكَ
لَذُوْ مَغْفِرَةٍ وَّذُوْ عِقَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٤٣﴾ وَلَوْ جَعَلْنٰهُ قُرْاٰنًا اَعْجَمِيًّا
لَّقَالُوْا لَوْلَا فُصِّلَتْ اٰيٰتُهٗ ؕ ءَاَعْجَمِيٌّ وَّعَرَبِيٌّ ؕ قُلْ هُوَ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
تسهيل
هُدًى وَّشِفَآءٌ ؕ وَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ فِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَقْرٌ وَّهُوَ عَلَيْهِمْ
عَمًى ؕ اُولٰٓئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَّكَانٍۢ بَعِيْدٍ ﴿٤٤﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى
قصر
الْكِتٰبَ فَاخْتُلِفَ فِيْهِ ؕ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ
بَيْنَهُمْ ؕ وَاِنَّهُمْ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿٤٥﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ اَسَآءَ فَعَلَيْهَا ؕ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿٤٦﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

اِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
الْمَلٰٓئِكَةُ اَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَاَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِى
كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ اَوْلِيٰٓؤُكُمْ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَفِى الْاٰخِرَةِ ۚ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِٓى اَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ
فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣١﴾ نُزُلًا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَنْ
اَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَآ اِلَى اللّٰهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ اِنَّنِى
مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِى الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ
اِدْفَعْ بِالَّتِى هِىَ اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذِى بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ
كَاَنَّهُ وَلِىٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلَقّٰىهَآ اِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا ۚ وَمَا
يُلَقّٰىهَآ اِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾ وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ
الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ۖ اِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾
وَمِنْ اٰيَاتِهِ الَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۚ لَا تَسْجُدُوا
لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلّٰهِ الَّذِى خَلَقَهُنَّ اِنْ
كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَاِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ
رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْـَٔمُونَ ﴿٣٨﴾

سَجْدَةٌ

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَقَالُوا لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُّمْ عَلَيْنَا ۭ قَالُوْٓا اَنْطَقَنَا اللّٰهُ الَّذِيْٓ
اَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَّهُوَ خَلَقَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٢١﴾ وَمَا
كُنْتُمْ تَسْتَتِرُوْنَ اَنْ يَّشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَآ اَبْصَارُكُمْ
وَلَا جُلُوْدُكُمْ وَلٰكِنْ ظَنَنْتُمْ اَنَّ اللّٰهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيْرًا مِّمَّا
تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٢﴾ وَذٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِيْ ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ اَرْدٰىكُمْ
فَاَصْبَحْتُمْ مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٢٣﴾ فَاِنْ يَّصْبِرُوْا فَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ۚ وَاِنْ
يَّسْتَعْتِبُوْا فَمَا هُمْ مِّنَ الْمُعْتَبِيْنَ ﴿٢٤﴾ وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاۗءَ فَزَيَّنُوْا
لَهُمْ مَّا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِيْٓ اُمَمٍ
قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ۚ اِنَّهُمْ كَانُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿٢٥﴾
وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَسْمَعُوْا لِهٰذَا الْقُرْاٰنِ وَالْغَوْا فِيْهِ
لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُوْنَ ﴿٢٦﴾ فَلَنُذِيْقَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَذَابًا شَدِيْدًا
وَّلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَسْوَاَ الَّذِيْ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٢٧﴾ ذٰلِكَ جَزَاۗءُ
اَعْدَاۗءِ اللّٰهِ النَّارُ ۚ لَهُمْ فِيْهَا دَارُ الْخُلْدِ ۭ جَزَاۗءًۢ بِمَا كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا
يَجْحَدُوْنَ ﴿٢٨﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا رَبَّنَآ اَرِنَا الَّذَيْنِ اَضَلّٰنَا مِنَ
الْجِنِّ وَالْاِنْسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ اَقْدَامِنَا لِيَكُوْنَا مِنَ الْاَسْفَلِيْنَ ﴿٢٩﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

فَقَضٰىهُنَّ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ فِيْ يَوْمَيْنِ وَاَوْحٰى فِيْ كُلِّ سَمَآءٍ اَمْرَهَا ؕ
وَزَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ ۖ وَحِفْظًا ؕ ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ
الْعَلِيمِ ﴿١٢﴾ فَاِنْ اَعْرَضُوا فَقُلْ اَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ
صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ؕ ﴿١٣﴾ اِذْ جَآءَتْهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ اَيْدِيهِمْ
وَمِنْ خَلْفِهِمْ اَلَّا تَعْبُدُوٓا اِلَّا اللّٰهَ ؕ قَالُوا لَوْ شَآءَ رَبُّنَا لَاَنْزَلَ
مَلٰٓئِكَةً فَاِنَّا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ كٰفِرُونَ ﴿١٤﴾ فَاَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا
فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ اَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً ؕ اَوَلَمْ يَرَوْا
اَنَّ اللّٰهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً ؕ وَكَانُوا بِاٰيَاتِنَا
يَجْحَدُونَ ﴿١٥﴾ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِيٓ اَيَّامٍ نَحِسَاتٍ
لِنُذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ؕ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ
اَخْزٰى وَهُمْ لَا يُنْصَرُونَ ﴿١٦﴾ وَاَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنٰهُمْ فَاسْتَحَبُّوا
الْعَمٰى عَلَى الْهُدٰى فَاَخَذَتْهُمْ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ۚ ﴿١٧﴾ وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿١٨﴾ وَيَوْمَ يُحْشَرُ
اَعْدَآءُ اللّٰهِ اِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٩﴾ حَتّٰٓى اِذَا مَا جَآءُوهَا شَهِدَ
عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَاَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

3.2. FUSSİLET SURESİ 1-6. SAYFALAR (1-54. AYETLER)

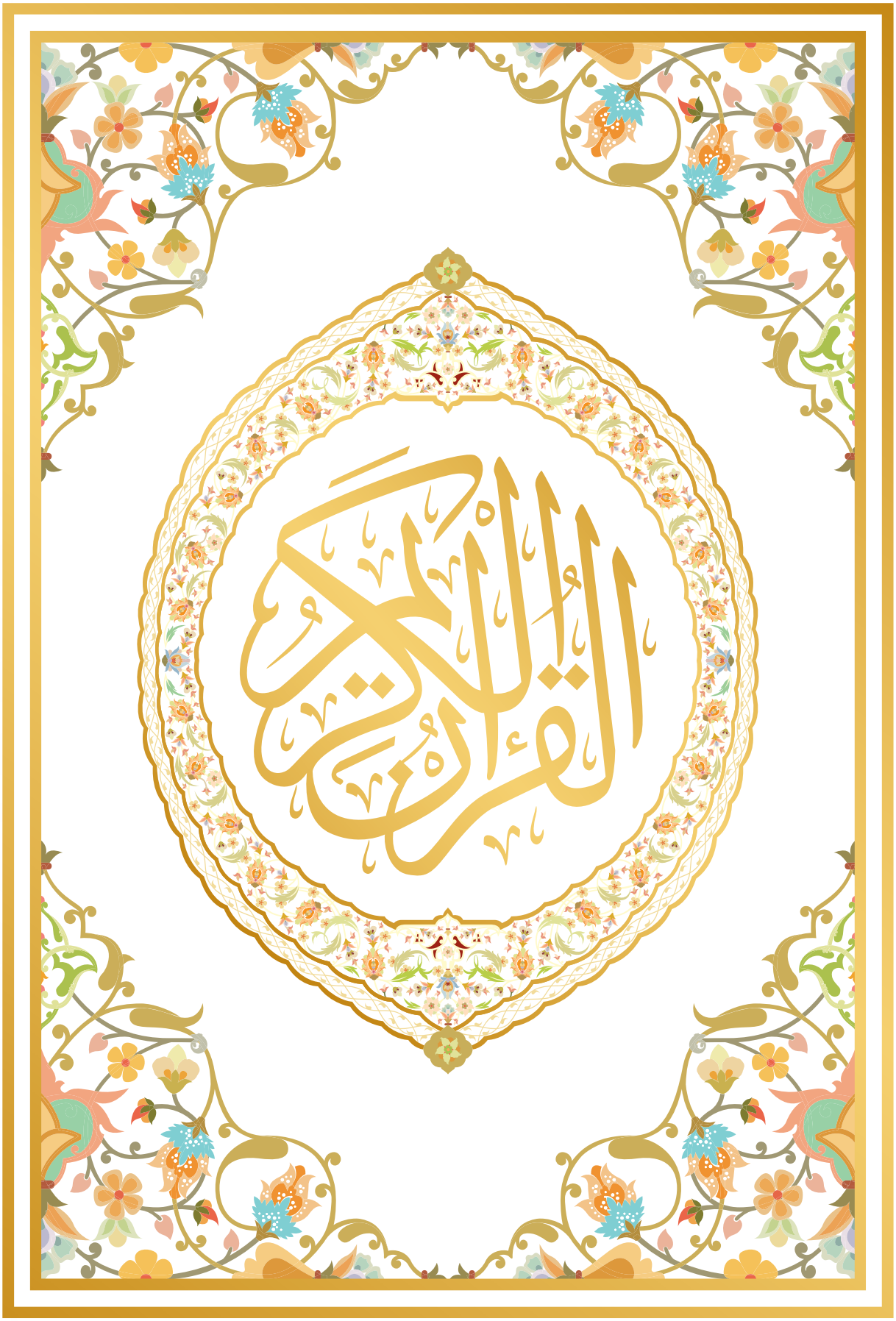
سُورَةُ فُصِّلَتْ مَكِّيَّةٌ
وَهِيَ اَرْبَعٌ وَخَمْسُونَ اٰيَةً

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

حٰمٓ ۟ ﴿١﴾ تَنْزِيلٌ مِنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۙ ﴿٢﴾ كِتَابٌ فُصِّلَتْ اٰيَاتُهُ قُرْاٰنًا
عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۙ ﴿٣﴾ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ فَاَعْرَضَ اَكْثَرُهُمْ فَهُمْ
لَا يَسْمَعُونَ ﴿٤﴾ وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِٓي اَكِنَّةٍ مِمَّا تَدْعُونَآ اِلَيْهِ وَفِٓي
اٰذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ اِنَّنَا عَامِلُونَ ﴿٥﴾ قُلْ
اِنَّمَآ اَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحٰٓى اِلَيَّ اَنَّمَآ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوٓا
اِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ ۗ وَوَيْلٌ لِلْمُشْرِكِينَ ۙ ﴿٦﴾ اَلَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ
وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٧﴾ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۧ ﴿٨﴾ قُلْ اَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ
الْاَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُٓ اَنْدَادًا ۗ ذٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۚ ﴿٩﴾
وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَآ اَقْوَاتَهَا
فِٓي اَرْبَعَةِ اَيَّامٍ ۗ سَوَآءً لِلسَّآئِلِينَ ﴿١٠﴾ ثُمَّ اسْتَوٰٓى اِلَى السَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٌ
فَقَالَ لَهَا وَلِلْاَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا ۗ قَالَتَآ اَتَيْنَا طَآئِعِينَ ﴿١١﴾

حزب ٤

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

القرآن الكريم

4. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Zorluklarla Baş Ediyorum*
Amaç	*Zorluklarla baş etmede alternatif çözüm yolları bulabilme*

Yönerge

- Hikâyeyi okuyunuz ve aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Âlimlerden biri talebelik yıllarında ilim öğrenmek için büyük bir çaba göstermesine rağmen bazı derslerde zorlandığını hissediyor, kendisini yetersiz görüyordu. Bu düşünceyle bir gün medreseden çıktı ve dışarıda dolaşmaya başladı. O esnada yüksek bir kayanın üzerinden süzülen su damlaları dikkatini çekti. Damlalar, yüksekten sert bir taşın üzerine düşüyordu. Biraz daha dikkatle baktığında su damlalarının zamanla taşın üzerinde bir delik açmış olduğunu fark etti. Bu durum onu çok etkiledi ve şöyle düşündü: "Eğer su damlaları, bir taşı zamanla delebiliyorsa ben de sabır ve azimle zihnimdeki engelleri aşabilir ve ilimde ilerleyebilirim." Bu olay, talebe için büyük bir ilham kaynağı oldu. Artık zorluklar karşısında pes etmiyor, istikrarlı bir şekilde çalışmanın gücüne inanıyordu. Yıllar boyunca kararlılıkla çalıştı ve büyük âlimlerden biri hâline geldi.

(Komisyon tarafından oluşturulmuştur.)

1. Hikâyede verilmek istenen mesaj nedir? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

2. Hayatınızda, sabır ve azimle üstesinden geldiğiniz bir zorluk oldu mu? Bu deneyiminizi kısaca yazınız.

.....

.....

.....

.....

Değerlendirme

Aşağıdaki boş alanları doldurunuz.

Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma konusunda karşılaşılabilecek zorlukları aşmak için	► sabır ve azimle çalışmak ► ..... ► ..... ►	gerekir.

لَا يَسْتَوِى الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ اُولِى الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ
فِى سَبِيلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ؕ فَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجَاهِدِينَ بِاَمْوَالِهِمْ
وَاَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً ؕ وَكُلًّا وَعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنٰى ؕ وَفَضَّلَ اللّٰهُ
الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ اَجْرًا عَظِيمًا ۙ ﴿٩٥﴾ دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً
وَرَحْمَةً ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۚ ﴿٩٦﴾ اِنَّ الَّذِينَ تَوَفّٰيهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ
ظَالِمِىٓ اَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ ؕ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِى الْاَرْضِ ؕ
قَالُٓوا اَلَمْ تَكُنْ اَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا ؕ فَاُولٰٓئِكَ مَاْوٰيهُمْ
جَهَنَّمُ ؕ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ۙ ﴿٩٧﴾ اِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ
وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾ فَاُولٰٓئِكَ
عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٩٩﴾ وَمَنْ يُهَاجِرْ
فِى سَبِيلِ اللّٰهِ يَجِدْ فِى الْاَرْضِ مُرَاغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً ؕ وَمَنْ يَخْرُجْ
مِنْ بَيْتِهٖ مُهَاجِرًا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِهٖ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ اَجْرُهٗ
عَلَى اللّٰهِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۚ ﴿١٠٠﴾ وَاِذَا ضَرَبْتُمْ فِى الْاَرْضِ فَلَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلٰوةِ ۖ اِنْ خِفْتُمْ اَنْ يَفْتِنَكُمُ
الَّذِينَ كَفَرُوا ؕ اِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿١٠١﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ اَنْ يَّقْتُلَ مُؤْمِنًا اِلَّا خَطَـًٔا ۚ
وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَـًٔا فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ
وَّدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَهْلِهٖٓ اِلَّآ اَنْ يَّصَّدَّقُوْا ۭ فَاِنْ كَانَ
مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ
مُّؤْمِنَةٍ ۭ وَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ
فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَهْلِهٖ وَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۚ فَمَنْ
لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ ۙ تَوْبَةً مِّنَ اللّٰهِ ۭ
وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٩٢﴾ وَمَنْ يَّقْتُلْ مُؤْمِنًا
مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاۗؤُهٗ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيْهَا وَغَضِبَ اللّٰهُ
عَلَيْهِ وَلَعَنَهٗ وَاَعَدَّ لَهٗ عَذَابًا عَظِيْمًا ﴿٩٣﴾ يٰٓاَيُّهَا
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا ضَرَبْتُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَتَبَيَّنُوْا وَلَا
تَقُوْلُوْا لِمَنْ اَلْقٰٓى اِلَيْكُمُ السَّلٰمَ لَسْتَ مُؤْمِنًا ۚ
تَبْتَغُوْنَ عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۡ فَعِنْدَ اللّٰهِ مَغَانِمُ
كَثِيْرَةٌ ۭ كَذٰلِكَ كُنْتُمْ مِّنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ
فَتَبَيَّنُوْا ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿٩٤﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

حِزْبٌ ٣

اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ؕ
وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ حَدِيْثًا ۝٨٧ فَمَا لَكُمْ فِى الْمُنٰفِقِيْنَ فِئَتَيْنِ
وَاللّٰهُ اَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوْا ؕ اَتُرِيْدُوْنَ اَنْ تَهْدُوْا مَنْ اَضَلَّ اللّٰهُ ؕ
وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ سَبِيْلًا ۝٨٨ وَدُّوْا لَوْ تَكْفُرُوْنَ
كَمَا كَفَرُوْا فَتَكُوْنُوْنَ سَوَآءً فَلَا تَتَّخِذُوْا مِنْهُمْ اَوْلِيَآءَ حَتّٰى
يُهَاجِرُوْا فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوْهُمْ وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ
وَجَدْتُّمُوْهُمْ ۪ وَلَا تَتَّخِذُوْا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ۙ ۝٨٩ اِلَّا الَّذِيْنَ
يَصِلُوْنَ اِلٰى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ اَوْ جَآءُوْكُمْ حَصِرَتْ
صُدُوْرُهُمْ اَنْ يُّقَاتِلُوْكُمْ اَوْ يُقَاتِلُوْا قَوْمَهُمْ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ
لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقٰتَلُوْكُمْ ۚ فَاِنِ اعْتَزَلُوْكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوْكُمْ
وَاَلْقَوْا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ ۙ فَمَا جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيْلًا ۝٩٠
سَتَجِدُوْنَ اٰخَرِيْنَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّاْمَنُوْكُمْ وَيَاْمَنُوْا قَوْمَهُمْ ؕ
كُلَّمَا رُدُّوْٓا اِلَى الْفِتْنَةِ اُرْكِسُوْا فِيْهَا ۚ فَاِنْ لَّمْ يَعْتَزِلُوْكُمْ وَيُلْقُوْٓا
اِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوْٓا اَيْدِيَهُمْ فَخُذُوْهُمْ وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ
ثَقِفْتُمُوْهُمْ ؕ وَاُولٰٓئِكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُّبِيْنًا ۝٩١

قصر

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ اَطَاعَ اللّٰهَ ۚ وَمَنْ تَوَلّٰى فَمَآ اَرْسَلْنَاكَ
عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ؕ ﴿٨٠﴾ وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ ۫ فَاِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ
بَيَّتَ طَآئِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِى تَقُولُ ؕ وَاللّٰهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ ۚ
فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيلًا ﴿٨١﴾ اَفَلَا
يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْاٰنَ ؕ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللّٰهِ لَوَجَدُوا فِيهِ
اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿٨٢﴾ وَاِذَا جَآءَهُمْ اَمْرٌ مِنَ الْاَمْنِ اَوِ الْخَوْفِ
اَذَاعُوا بِهٖ ؕ وَلَوْ رَدُّوهُ اِلَى الرَّسُولِ وَاِلٰٓى اُولِى الْاَمْرِ مِنْهُمْ
لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهٗ مِنْهُمْ ؕ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ
وَرَحْمَتُهٗ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ اِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٣﴾ فَقَاتِلْ فِى سَبِيلِ
اللّٰهِ ۚ لَا تُكَلَّفُ اِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ عَسَى اللّٰهُ
اَنْ يَكُفَّ بَاْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا ؕ وَاللّٰهُ اَشَدُّ بَاْسًا وَاَشَدُّ
تَنْكِيلًا ﴿٨٤﴾ مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهٗ نَصِيبٌ
مِنْهَا ۚ وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهٗ كِفْلٌ مِنْهَا ؕ وَكَانَ
اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ مُقِيتًا ﴿٨٥﴾ وَاِذَا حُيِّيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا
بِاَحْسَنَ مِنْهَآ اَوْ رُدُّوهَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ حَسِيبًا ﴿٨٦﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
وَالنِّسَآءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا مِنْ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ
اَهْلُهَا ۚ وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ۚ وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ۝٧٥
اَلَّذِينَ اٰمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ
فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوٓا اَوْلِيَآءَ الشَّيْطَانِ ۚ اِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ
كَانَ ضَعِيفًا ۝٧٦ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّٓوا اَيْدِيَكُمْ وَاَقِيمُوا
الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ۚ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ اِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ
يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللّٰهِ اَوْ اَشَدَّ خَشْيَةً ۚ وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ
عَلَيْنَا الْقِتَالَ ۚ لَوْلَآ اَخَّرْتَنَآ اِلٰٓى اَجَلٍ قَرِيبٍ ۗ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ ۚ
وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقٰى وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ۝٧٧ اَيْنَ مَا تَكُونُوا
يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُشَيَّدَةٍ ۗ وَاِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ
يَقُولُوا هٰذِهِ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۚ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هٰذِهِ مِنْ عِنْدِكَ ۗ
قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۗ فَمَا لِهٰٓؤُلَآءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ
حَدِيثًا ۝٧٨ مَآ اَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ ۘ وَمَآ اَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ
فَمِنْ نَفْسِكَ ۗ وَاَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا ۗ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيدًا ۝٧٩

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَلَوْ اَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ اَنِ اقْتُلُوٓا اَنْفُسَكُمْ اَوِ اخْرُجُوا
مِنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوهُ اِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ ؕ وَلَوْ اَنَّهُمْ فَعَلُوا
مَا يُوعَظُونَ بِهٖ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاَشَدَّ تَثْبِيتًا ۙ ٦٦ وَاِذًا
لَّاٰتَيْنٰهُمْ مِنْ لَّدُنَّآ اَجْرًا عَظِيمًا ۙ ٦٧ وَلَهَدَيْنٰهُمْ صِرَاطًا
مُّسْتَقِيمًا ٦٨ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَالرَّسُولَ فَاُولٰٓئِكَ مَعَ الَّذِينَ
اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيّٖنَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَآءِ
وَالصّٰلِحِينَ ۚ وَحَسُنَ اُولٰٓئِكَ رَفِيقًا ؕ ٦٩ ذٰلِكَ الْفَضْلُ
مِنَ اللّٰهِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ عَلِيمًا ۚ ٧٠ يٰٓاَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا خُذُوا
حِذْرَكُمْ فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ اَوِ انْفِرُوا جَمِيعًا ٧١ وَاِنَّ مِنْكُمْ
لَمَنْ لَّيُبَطِّئَنَّ ۚ فَاِنْ اَصَابَتْكُمْ مُّصِيبَةٌ قَالَ قَدْ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيَّ
اِذْ لَمْ اَكُنْ مَّعَهُمْ شَهِيدًا ٧٢ وَلَئِنْ اَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ اللّٰهِ
لَيَقُولَنَّ كَاَنْ لَّمْ تَكُنْۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهٗ مَوَدَّةٌ يّٰلَيْتَنِي
كُنْتُ مَعَهُمْ فَاَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ٧٣ فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ
الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ ؕ وَمَنْ يُّقَاتِلْ فِي سَبِيلِ
اللّٰهِ فَيُقْتَلْ اَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ اَجْرًا عَظِيمًا ٧٤

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ اَنَّهُمْ اٰمَنُوا بِمَآ اُنْزِلَ
اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ اَنْ يَتَحَاكَمُوٓا
اِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ اُمِرُٓوا اَنْ يَكْفُرُوا بِهٖ ؕ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ
اَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا
اِلٰى مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَاِلَى الرَّسُولِ رَاَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ
عَنْكَ صُدُودًا ۚ ﴿٦١﴾ فَكَيْفَ اِذَآ اَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا
قَدَّمَتْ اَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَآءُوكَ يَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ اِنْ اَرَدْنَآ
اِلَّآ اِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللّٰهُ
مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ
فِٓي اَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ
اِلَّا لِيُطَاعَ بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَلَوْ اَنَّهُمْ اِذْ ظَلَمُٓوا اَنْفُسَهُمْ
جَآءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللّٰهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ
لَوَجَدُوا اللّٰهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿٦٤﴾ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ
حَتّٰى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا
فِٓي اَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

أُولٰٓئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ ۖ وَمَنْ يَلْعَنِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ۖ ٥٢
قصر

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِنَ الْمُلْكِ فَإِذًا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا ۙ ٥٣

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلٰى مَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۚ فَقَدْ اٰتَيْنَآ اٰلَ
قصر

إِبْرٰهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَاٰتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا ٥٤ فَمِنْهُمْ

مَنْ اٰمَنَ بِهٖ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ ۚ وَكَفٰى بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ٥٥ إِنَّ

الَّذِينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا ۖ كُلَّمَا نَضِجَتْ

جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ ۗ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ

عَزِيزًا حَكِيمًا ٥٦ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ

جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَآ اَبَدًا ۖ لَهُمْ فِيهَآ

أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ ۖ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا ٥٧ إِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُكُمْ

أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلٰٓى أَهْلِهَا ۙ وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا

بِالْعَدْلِ ۚ إِنَّ اللّٰهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهٖ ۗ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ٥٨

يَآ أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا أَطِيعُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ
قصر

مِنْكُمْ ۚ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللّٰهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ

تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۚ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ۚ ٥٩

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

حِزْبُ ٢

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَعْدَآئِكُمْ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَلِيًّا ۙ وَّكَفٰى بِاللّٰهِ نَصِيْرًا ﴿٤٥﴾
مِنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ عَنْ مَّوَاضِعِهٖ وَيَقُوْلُوْنَ
سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ وَّرَاعِنَا لَيًّا بِاَلْسِنَتِهِمْ
وَطَعْنًا فِى الدِّيْنِ ؕ وَلَوْ اَنَّهُمْ قَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاسْمَعْ وَانْظُرْنَا
لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاَقْوَمَ ۙ وَلٰكِنْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا
يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٤٦﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ اٰمِنُوْا
بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ نَّطْمِسَ وُجُوْهًا
فَنَرُدَّهَا عَلٰۤى اَدْبَارِهَاۤ اَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّاۤ اَصْحٰبَ السَّبْتِ ؕ
وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُوْلًا ﴿٤٧﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ
مَا دُوْنَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَّشَآءُ ۚ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدِ افْتَرٰۤى اِثْمًا
عَظِيْمًا ﴿٤٨﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ يُزَكُّوْنَ اَنْفُسَهُمْ ؕ بَلِ اللّٰهُ يُزَكِّىْ
مَنْ يَّشَآءُ وَلَا يُظْلَمُوْنَ فَتِيْلًا ﴿٤٩﴾ اُنْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُوْنَ
عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ؕ وَكَفٰى بِهٖۤ اِثْمًا مُّبِيْنًا ۚ ﴿٥٠﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اُوْتُوْا
نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتٰبِ يُؤْمِنُوْنَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوْتِ وَيَقُوْلُوْنَ
لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا هٰۤؤُلَآءِ اَهْدٰى مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا سَبِيْلًا ﴿٥١﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ رِئَآءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ
وَلَا بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ وَمَنْ يَّكُنِ الشَّيْطَانُ لَهٗ قَرِينًا فَسَآءَ
قَرِينًا ﴿٣٨﴾ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَنْفَقُوْا
مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۚ وَاِنْ تَكُ حَسَنَةً يُّضٰعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَّدُنْهُ اَجْرًا
عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ فَكَيْفَ اِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَّجِئْنَا بِكَ
عَلٰى هٰٓؤُلَآءِ شَهِيدًا ؕ ﴿٤١﴾ يَوْمَئِذٍ يَّوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوْا وَعَصَوُا
الرَّسُوْلَ لَوْ تُسَوّٰى بِهِمُ الْاَرْضُ ؕ وَلَا يَكْتُمُوْنَ اللّٰهَ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾
يٰٓاَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوْا لَا تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْتُمْ سُكٰرٰى حَتّٰى
تَعْلَمُوْا مَا تَقُوْلُوْنَ وَلَا جُنُبًا اِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتّٰى تَغْتَسِلُوْا ؕ
وَاِنْ كُنْتُمْ مَّرْضٰٓى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَآءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ مِّنَ الْغَآئِطِ
اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوْا مَآءً فَتَيَمَّمُوْا صَعِيدًا طَيِّبًا
فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيْكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا
غَفُورًا ﴿٤٣﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ اُوْتُوْا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتٰبِ
يَشْتَرُوْنَ الضَّلٰلَةَ وَيُرِيْدُوْنَ اَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ ؕ ﴿٤٤﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ

اَلرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ اللّٰهُ بَعْضَهُمْ
عَلٰى بَعْضٍ وَبِمَآ اَنْفَقُوا مِنْ اَمْوَالِهِمْ ؕ فَالصّٰلِحٰتُ
قٰنِتٰتٌ حٰفِظٰتٌ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللّٰهُ ؕ وَالّٰتِى
تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِى الْمَضَاجِعِ
وَاضْرِبُوهُنَّ ۚ فَاِنْ اَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا ؕ
اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيرًا ﴿٣٤﴾ وَاِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا
فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ اَهْلِهٖ وَحَكَمًا مِنْ اَهْلِهَا ۚ اِنْ يُرِيدَآ
اِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللّٰهُ بَيْنَهُمَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ﴿٣٥﴾
وَاعْبُدُوا اللّٰهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهٖ شَيْـًٔا وَبِالْوَالِدَيْنِ
اِحْسَانًا وَبِذِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ
ذِى الْقُرْبٰى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ
وَابْنِ السَّبِيلِ ۙ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ۙ ﴿٣٦﴾ اَلَّذِينَ يَبْخَلُونَ
وَيَاْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَآ اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ
مِنْ فَضْلِهٖ ؕ وَاَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ۚ ﴿٣٧﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَاللّٰهُ يُرِيدُ اَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
الشَّهَوَاتِ اَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾ يُرِيدُ اللّٰهُ
اَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ ۚ وَخُلِقَ الْاِنْسَانُ ضَعِيفًا ﴿٢٨﴾ يَآ اَيُّهَا
الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَاْكُلُٓوا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ
اِلَّآ اَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُٓوا
اَنْفُسَكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٢٩﴾ وَمَنْ يَفْعَلْ
ذٰلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا ۭ وَكَانَ ذٰلِكَ
عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾ اِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَآئِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ
نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا
كَرِيمًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهٖ بَعْضَكُمْ
عَلٰى بَعْضٍ ۭ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَآءِ
نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبْنَ ۭ وَسْـَٔـلُوا اللّٰهَ مِنْ فَضْلِهٖ ۭ اِنَّ اللّٰهَ
كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٣٢﴾ وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا
تَرَكَ الْوَالِدٰنِ وَالْاَقْرَبُونَ ۭ وَالَّذِينَ عَقَدَتْ اَيْمَانُكُمْ
فَاٰتُوهُمْ نَصِيبَهُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٣٣﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَآءِ اِلَّا مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ۚ كِتَابَ
اللّٰهِ عَلَيْكُمْ ۚ وَاُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَآءَ ذٰلِكُمْ اَنْ تَبْتَغُوا
بِاَمْوَالِكُمْ مُّحْصِنِيْنَ غَيْرَ مُسَافِحِيْنَ ۭ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ
بِهٖ مِنْهُنَّ فَاٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ فَرِيْضَةً ۭ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
فِيْمَا تَرٰضَيْتُمْ بِهٖ مِنْۢ بَعْدِ الْفَرِيْضَةِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٢٤﴾ وَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا
اَنْ يَّنْكِحَ الْمُحْصَنٰتِ الْمُؤْمِنٰتِ فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ
اَيْمَانُكُمْ مِّنْ فَتَيٰتِكُمُ الْمُؤْمِنٰتِ ۭ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاِيْمَانِكُمْ ۭ
بَعْضُكُمْ مِّنْۢ بَعْضٍ ۚ فَانْكِحُوْهُنَّ بِاِذْنِ اَهْلِهِنَّ وَاٰتُوْهُنَّ
اُجُوْرَهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ مُحْصَنٰتٍ غَيْرَ مُسَافِحٰتٍ
وَّلَا مُتَّخِذٰتِ اَخْدَانٍ ۚ فَاِذَآ اُحْصِنَّ فَاِنْ اَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ
فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَي الْمُحْصَنٰتِ مِنَ الْعَذَابِ ۭ ذٰلِكَ
لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ ۭ وَاَنْ تَصْبِرُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ ۭ وَاللّٰهُ
غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٥﴾ يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ
الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوْبَ عَلَيْكُمْ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٦﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَاِنْ اَرَدْتُمُ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ ۙ وَّاٰتَيْتُمْ
اِحْدٰىهُنَّ قِنْطَارًا فَلَا تَاْخُذُوا مِنْهُ شَيْـًٔا ؕ اَتَاْخُذُوْنَهٗ
بُهْتَانًا وَّاِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ تَاْخُذُوْنَهٗ وَقَدْ اَفْضٰى
بَعْضُكُمْ اِلٰى بَعْضٍ وَّاَخَذْنَ مِنْكُمْ مِّيْثَاقًا
غَلِيْظًا ﴿٢١﴾ وَلَا تَنْكِحُوْا مَا نَكَحَ اٰبَآؤُكُمْ
مِّنَ النِّسَآءِ اِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ؕ اِنَّهٗ كَانَ فَاحِشَةً وَّمَقْتًا ؕ
وَسَآءَ سَبِيْلًا ﴿٢٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ اُمَّهٰتُكُمْ
وَبَنٰتُكُمْ وَاَخَوٰتُكُمْ وَعَمّٰتُكُمْ وَخٰلٰتُكُمْ
وَبَنٰتُ الْاَخِ وَبَنٰتُ الْاُخْتِ وَاُمَّهٰتُكُمُ الّٰتِيْٓ
اَرْضَعْنَكُمْ وَاَخَوٰتُكُمْ مِّنَ الرَّضَاعَةِ وَاُمَّهٰتُ
نِسَآئِكُمْ وَرَبَآئِبُكُمُ الّٰتِيْ فِيْ حُجُوْرِكُمْ
مِّنْ نِّسَآئِكُمُ الّٰتِيْ دَخَلْتُمْ بِهِنَّ ز فَاِنْ لَّمْ تَكُوْنُوْا
دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ ز وَحَلَآئِلُ اَبْنَآئِكُمُ
الَّذِيْنَ مِنْ اَصْلَابِكُمْ ۙ وَاَنْ تَجْمَعُوْا بَيْنَ الْاُخْتَيْنِ
اِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۙ ﴿٢٣﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَالّٰتِى يَاْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَآئِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا
عَلَيْهِنَّ اَرْبَعَةً مِنْكُمْ ۚ فَاِنْ شَهِدُوا فَاَمْسِكُوهُنَّ
فِى الْبُيُوتِ حَتّٰى يَتَوَفّٰيهُنَّ الْمَوْتُ اَوْ يَجْعَلَ اللّٰهُ لَهُنَّ
سَبِيلًا ﴿١٥﴾ وَالَّذَانِ يَاْتِيَانِهَا مِنْكُمْ فَاٰذُوهُمَا ۚ فَاِنْ تَابَا
وَاَصْلَحَا فَاَعْرِضُوا عَنْهُمَا ۗ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿١٦﴾
اِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللّٰهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوٓءَ بِجَهَالَةٍ
ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَاُولٰٓئِكَ يَتُوبُ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۗ
وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾ وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ
يَعْمَلُونَ السَّيِّـَٔاتِ ۚ حَتّٰٓى اِذَا حَضَرَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ
اِنِّى تُبْتُ الْـٰٔنَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ ۗ اُولٰٓئِكَ
اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلِيمًا ﴿١٨﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا يَحِلُّ
لَكُمْ اَنْ تَرِثُوا النِّسَآءَ كَرْهًا ۗ وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا
بِبَعْضِ مَآ اٰتَيْتُمُوهُنَّ اِلَّآ اَنْ يَاْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ ۚ
وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَاِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسٰٓى
اَنْ تَكْرَهُوا شَيْـًٔا وَيَجْعَلَ اللّٰهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٩﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ اَزْوَاجُكُمْ اِنْ لَّمْ يَكُنْ
لَّهُنَّ وَلَدٌ ۚ فَاِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ
مِمَّا تَرَكْنَ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُّوصِينَ بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ؕ
وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ اِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّكُمْ وَلَدٌ ۚ
فَاِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمْ
مِّنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ؕ وَاِنْ كَانَ
رَجُلٌ يُّورَثُ كَلٰلَةً اَوِامْرَاَةٌ وَّلَهٗٓ اَخٌ اَوْ اُخْتٌ
فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ ۚ فَاِنْ كَانُوْٓا اَكْثَرَ
مِنْ ذٰلِكَ فَهُمْ شُرَكَآءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ
وَصِيَّةٍ يُّوصٰى بِهَآ اَوْ دَيْنٍ ۙ غَيْرَ مُضَآرٍّ ۚ وَصِيَّةً
مِّنَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَلِيْمٌ ؕ ﴿١٢﴾ تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ ؕ
وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ يُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ وَذٰلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيْمُ ﴿١٣﴾ وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَيَتَعَدَّ حُدُوْدَهٗ
يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيْهَا ۪ وَلَهٗ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿١٤﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُونَ ۪ وَلِلنِّسَآءِ
نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ اَوْ كَثُرَ ؕ
نَصِيبًا مَفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَاِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ اُولُوا الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى
وَالْمَسَاكِينُ فَارْزُقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٨﴾
وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُوا
عَلَيْهِمْ ۪ فَلْيَتَّقُوا اللّٰهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾ اِنَّ الَّذِينَ
يَاْكُلُونَ اَمْوَالَ الْيَتٰمٰى ظُلْمًا اِنَّمَا يَاْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ
نَارًا ؕ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾ يُوصِيكُمُ اللّٰهُ فِٓي اَوْلَادِكُمْ
لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ ۚ فَاِنْ كُنَّ نِسَآءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ
فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۚ وَاِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ؕ
وَلِاَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ اِنْ كَانَ لَهُ
وَلَدٌ ۚ فَاِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُٓ اَبَوَاهُ فَلِاُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ فَاِنْ
كَانَ لَهُٓ اِخْوَةٌ فَلِاُمِّهِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصٰى بِهَآ
اَوْ دَيْنٍ ؕ اٰبَآؤُكُمْ وَاَبْنَآؤُكُمْ ۚ لَا تَدْرُونَ اَيُّهُمْ اَقْرَبُ لَكُمْ
نَفْعًا ۚ فَرِيضَةً مِنَ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

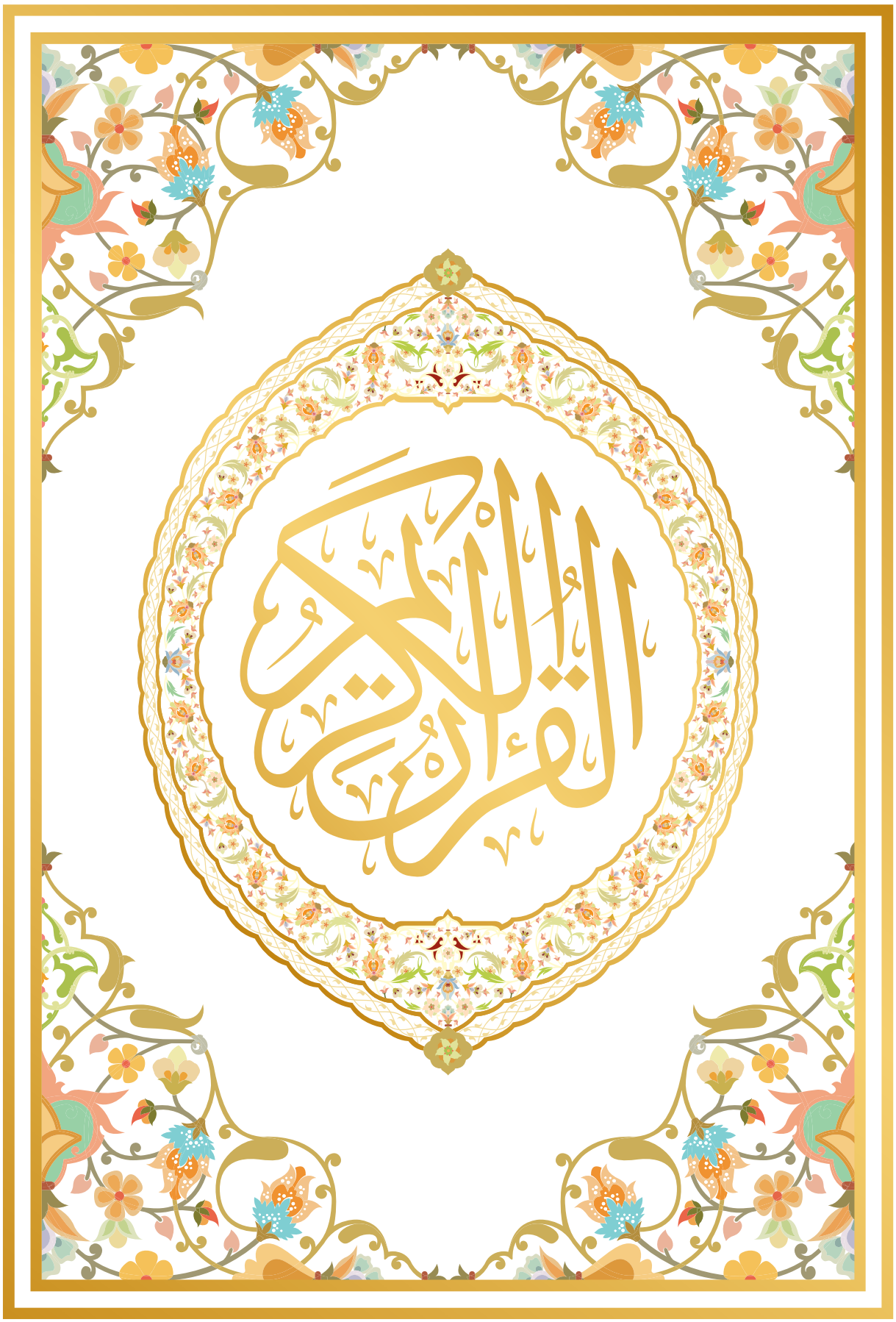

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يَآ اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِى خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ
وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَآءً ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ
الَّذِى تَسَآءَلُونَ بِهٖ وَالْاَرْحَامَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ۝١ وَاٰتُوا
الْيَتَامٰٓى اَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ ۪ وَلَا تَاْكُلُوٓا اَمْوَالَهُمْ
اِلٰٓى اَمْوَالِكُمْ ۭ اِنَّهٗ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ۝٢ وَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تُقْسِطُوا فِى الْيَتَامٰى
فَانْكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَآءِ مَثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ۚ فَاِنْ خِفْتُمْ
اَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ۭ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَلَّا تَعُولُوا ۭ ۝٣
وَاٰتُوا النِّسَآءَ صَدُقٰتِهِنَّ نِحْلَةً ۭ فَاِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا
فَكُلُوْهُ هَنِيْٓـًٔا مَّرِيْٓـًٔا ۝٤ وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَآءَ اَمْوَالَكُمُ الَّتِى جَعَلَ اللّٰهُ
لَكُمْ قِيٰمًا وَّارْزُقُوْهُمْ فِيْهَا وَاكْسُوْهُمْ وَقُوْلُوْا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ۝٥
وَابْتَلُوا الْيَتٰمٰى حَتّٰٓى اِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ ۚ فَاِنْ اٰنَسْتُمْ مِّنْهُمْ رُشْدًا
فَادْفَعُوْٓا اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ ۚ وَلَا تَاْكُلُوْهَآ اِسْرَافًا وَّبِدَارًا اَنْ يَّكْبَرُوْا ۭ
وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۚ وَمَنْ كَانَ فَقِيْرًا فَلْيَاْكُلْ بِالْمَعْرُوْفِ ۭ
فَاِذَا دَفَعْتُمْ اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ فَاَشْهِدُوْا عَلَيْهِمْ ۭ وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيْبًا ۝٦

Sayfanın okunuşuna karekoddan ulaşabilirsiniz.

القرآن الكريم

3. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Birlikte Öğreniyoruz*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim'i yüzünden tecvit kurallarına uygun olarak okuyabilme*

Yönerge

- İkişerli gruplara ayrılınız.
- Kur'an-ı Kerim'den bir sayfa belirleyiniz.
- Belirlediğiniz sayfayı arkadaşınızla tecvit kurallarına uyarak karşılıklı okuyunuz.
- Okuduğunuz sayfayı 3-4 dakika içerisinde bitirmeye özen gösteriniz.
- Arkadaşınızı dikkatle dinleyerek varsa eksikleri hakkında ona geri bildirimde bulununuz.

Değerlendirme

Aşağıdaki akran değerlendirme formunu kullanarak arkadaşınızın okuyuşunu değerlendiriniz.

Tecvit Kuralları	Uyguladı	Kısmen uyguladı	Uygulamadı
Elif lâm takısı			
Sakin mimin hâlleri			
Kalkale			
Ra harfinin okunuş özellikleri			
Lafzatullahtaki lâm harfinin okunuşu			

2. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Tekrar Ederek Öğreniyorum*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma konusunda tekrarın öneminin farkına varabilme*

Yönerge

- Aşağıdaki sureleri birkaç defa yüzünden okuyunuz.
- Öğretmen rehberliğinde, okuma seviyenize göre üçer kişilik gruplara ayrılınız. Grup olarak sırayla koro hâlinde sureleri tekrarlayınız.
- Grup arkadaşlarınızın mahreç ve tecvit konularında eksikleri varsa onlara geri bildirimde bulununuz.
- Sınıf ortamında tek başınıza sesli olarak bu sureleri yüzünden okuyunuz.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَآ اَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۙ ١ لَآ اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۙ ٢ وَلَآ اَنْتُمْ
عَابِدُونَ مَآ اَعْبُدُ ۚ ٣ وَلَآ اَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُّمْ ۙ ٤ وَلَآ اَنْتُمْ
عَابِدُونَ مَآ اَعْبُدُ ۜ ٥ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ٦

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ۙ ١ وَرَاَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ
فِي دِينِ اللّٰهِ اَفْوَاجًا ۙ ٢ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ۜ
اِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ٣

Değerlendirme

Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma konusunda tekrar yapmak etkili midir? Açıklayınız.

3.1. NİSA SURESİ 1-18. SAYFALAR (1-101. AYETLER)

Konuya Başlarken

Nisa suresinin 1. sayfasını sınıfta okuyunuz. Hatalarınızı tespit etmek için ilgili sayfayı koro tekniği ile bir kez daha okuyunuz.

Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okuma düzeyini tespit etmek amacıyla hazırlanan kontrol listesine ulaşmak için karekoddan yararlanınız.

1. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma ve Tecvit İlişkisi*
Amaç	*Kur'an-ı Kerim'i güzel okumanın tecvit kurallarını uygulamaya bağlı olduğunun farkına varabilme*

Yönerge

- Nisa suresinin 1. sayfasının tecvitli olarak okunuşunu dinlemek için yandaki karekoddan yararlanınız veya sayfayı öğretmeninizden dinleyiniz.
- Daha önce öğrendiğiniz tecvit kurallarını sayfada tespit ediniz.
- Tespit ettiğiniz tecvit kurallarını uygulayarak seslendiriniz.

Değerlendirme

1. Kur'an-ı Kerim'in etkili ve güzel okunması ile tecvit kuralları arasındaki ilişkiyi açıklayınız.
2. Kur'an-ı Kerim'in güzel okunması için yapılması gereken çalışmaları boş bırakılan alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Etkinlik sonunda karekodda verilen öz değerlendirme formunu doldurunuz.

4. TEMA

KUR'AN-I KERİM'DEN SURELER VE AYETLER EZBERLİYORUM

4.1. TEBBET SURESİ VE ANLAMI

4.2. FELAK SURESİ VE ANLAMI

4.3. NÂS SURESİ VE ANLAMI

4.4. BAKARA SURESİNİN 285-286. AYETLERİ VE ANLAMI

Bu temada sizlerden

- Tebbet, Felak, Nâs surelerini ve Bakara suresinin 285-286. ayetlerini anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilmeniz,
- Tebbet, Felak, Nâs surelerini ve Bakara suresinin 285-286. ayetlerini tilavet edebilmeniz

beklenmektedir.

Anahtar kavramlar

- haset
- resul
- şer
- vesvese

Temaya Başlarken

Tebbet suresini karekoddan yararlanarak dinleyiniz ve aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Dinlediğiniz surede ezbere okuyuşu ortaya çıkaran ve güzelleştiren unsurlar neler olabilir? Açıklayınız.
2. Tecvit kurallarını uygulama ile Kur'an-ı Kerim'i ezberden güzel okuma arasında nasıl bir ilişki vardır? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

Tema sunusu

Tema karekodu

Konuya Başlarken

Tebbet, Felak, Nâs sureleri ve Bakara suresinin 285-286. ayetleriyle ilgili aşağıda verilen öz değerlendirme formunu "✓" işareti ile doldurunuz.

Sure/ayetler	Evet	Kısmen	Hayır
Tebbet suresini ezbere biliyorum.			
Felak suresini ezbere biliyorum.			
Nâs suresini ezbere biliyorum.			
Bakara suresinin 285-286. ayetlerini ezbere biliyorum.			

1. Tabloda verilen surelerin ve Bakara suresinin 285-286. ayetlerinin anlamlarıyla ilgili neler biliyorsunuz? Açıklayınız.
2. Tabloda verilen surelerin ve Bakara suresinin 285-286. ayetlerinin anlamlarıyla ilgili https://kuran.diyanet.gov.tr/mushaf adresinden araştırma yapınız. Edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kur'an-ı Kerim, Müslümanlar için bir hayat rehberidir. Allah'ın (cc) sözleri olması bakımından eşsiz bir kaynak olan Kur'an-ı Kerim'i okumak, anlamak ve ona uygun bir hayat sürmek her Müslüman'ın temel görevlerinden biridir.

Kur'an-ı Kerim öğretim sürecinde bazı ayet ve surelerin ezberlemesine öncelik verilmiştir. Bunları ezberlemek ve anlamlarını öğrenmek kişinin manevi dünyasını zenginleştirir, hafızasını güçlendirir ve ahlakını güzelleştirir. Kur'an-ı Kerim'in ezberlenmesi onun sözlü olarak nesilden nesile aktarılmasına ve korunmasına da katkıda bulunur. Özellikle namaz ibadetinin yerine getirilebilmesi için bazı sure ve ayetlerin ezberlenmiş olması gerekir. Ezberlenen sure ve ayetler, günlük hayatta çeşitli dinî merasimlerde de okunur.

Kur'an-ı Kerim'i Ezberlemeye Başlamadan Önce Dikkat Edilecek Hususlar

Manevi Hazırlık	Ezberlenecek sure ve ayetlerin Allah'ın (cc) sözü olduğu bilinciyle manevi heyecan canlı tutulur. "Ya Rabbi! Kitabını ezberlemek ve öğrenmek istiyorum, onu bana kolaylaştır." şeklinde dua edilebilir.
Zihinsel Hazırlık	Ezbere başlamadan önce zihni meşgul edecek tutum ve davranışlardan uzak durulur. Şeytanın vesvesesinden korunmak için kararlılık gösterilir. "Bugün en önemli görevim Kur'an-ı Kerim'den bir bölüm ezberlemektir." denilerek motivasyon sağlanabilir.
Mekân Seçimi	Ezber yapılacak mekân, sade ve sessiz olmalıdır. Gözü ve zihni meşgul edecek unsurlardan arındırılmış bir ortam tercih edilmelidir. Mümkünse ezber yapılan mekân değiştirilmemelidir. Çünkü yeni mekânlar dikkati dağıtabilir.

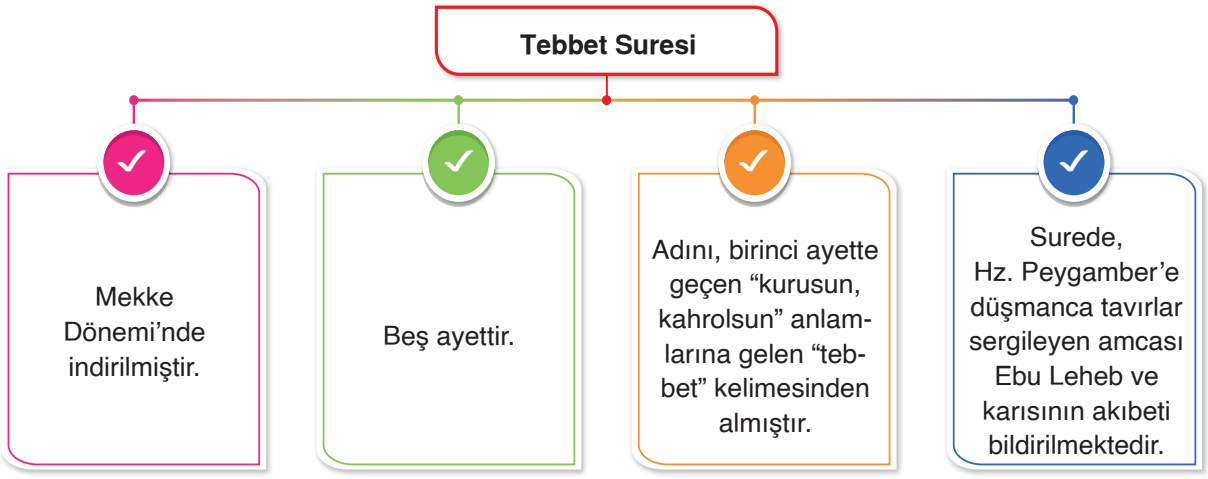
Kur'an-ı Kerim'i Ezberleme Sürecinde Dikkat Edilecek Hususlar

Zaman Seçimi	Genellikle zihnin dinç ve berrak olduğu sabah saatleri tercih edilir. Ezberlenecek bölümler bir gün öncesinden en az on defa okunabilir.
Anlam Bilgisi	Ayetlerin anlamını bilmek, ezberi kolaylaştırır ve Kur'an-ı Kerim'in anlaşılmasına katkı sağlar.
Telaffuz ve Tecvit	Harflerin mahreç ve telaffuzuna dikkat edilir. Tecvit kurallarına uygun okuma alışkanlığı kazanmak için gayret edilir. Ayetleri yanlış ezberlemek, sonradan düzeltmeyi zorlaştırır. Bu nedenle ezber yaparken öğretmenden veya dijital kaynaklardan yardım alınabilir.
Mushaf Seçimi	Aynı hatla yazılmış Mushaflardan ezber yapılır. Çünkü gözler, ezberlenen bölümlerin fotoğrafını çeker ve hafızaya kaydeder. Aynı sayfa düzeni, ezberlemeyi ve hatırlamayı kolaylaştırır.
Sesli Okumak	Ezber yaparken sesli okumak, kulakların da sürece dahil olmasını sağlar. Ezber yapan kişinin birden fazla duyusunu birlikte çalıştırması ezber sürecini hızlandırır.
Teganni ile Okumak	Ayetler usulüne uygun bir şekilde okunur.
Namazda Okumak	Ezberlenen bölümler namazlarda okunarak pekiştirilir. Bu yöntem ezberin kalıcı olmasını sağlar.
Anlamak ve Hayata Taşımak	Ezberlenen ayetlerin anlamı üzerinde düşünülür ve ayetlerin mesajları hayata yansıtılır.

4.1. TEBBET SURESİ VE ANLAMI

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَآ اَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝١ مَآ اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ۝٢ سَيَصْلٰى نَارًا
ذَاتَ لَهَبٍ ۝٣ وَامْرَاَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۝٤ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ ۝٥

Bilgi Görseli 4.1: Tebbet suresinin özellikleri

1. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Tebbet Suresinin Anlamını Öğreniyorum*
Amaç	*Tebbet suresini anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme*

Yönerge

- Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ adresinden faydalanarak Tebbet suresinin mealini bulunuz ve okuyunuz.
- Tebbet suresinin anlamını kendi cümlelerinizle aşağıdaki boş alana yazınız.

.....
.....
.....
.....

- Aşağıda yer alan bilgi kartını üzerinde yazan ifadelere göre doldurunuz.

Tebbet suresinde

yer alan kavramlar hangileridir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

değinilen konu nedir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

yer alan kişiler kimlerdir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

dikkatinizi en çok çeken ifade hangisidir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Değerlendirme

Surede anlatılmak isteneni aşağıdaki boş alana yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Tebbet suresi, Kur'an-ı Kerim'deki tertibe göre yüz on birinci, iniş sırasına göre altıncı sırada yer alır. Mekke Dönemi'nde, Fatiha suresinden sonra indirilmiştir. Yüce Allah, Hz. Peygamber'e yakınlarını uyarıp İslam'a davet etmesini emredince[1] Hz. Muhammed (sav) Safa Tepesi'ne çıkmış ve Kureyş kabilesi mensuplarını yanına çağırarak onları İslam'a davet etmiştir. Ancak Hz. Peygamber'in amcası Ebu Leheb bu duruma öfkelenerek "Kuruyup yok olasıca! Bizi bunun için mi çağırdın?" şeklinde karşılık vermiştir. İşte bu olay üzerine Tebbet suresi nazil olmuştur.[2]

Ebu Leheb, Hz. Peygamber'in öz amcasıdır. Asıl adı Abdülüzza olmakla birlikte güzelliği sebebiyle ateş gibi parladığı veya öfkelendiği zaman yanakları kızardığı için babası Abdülmüttalib tarafından kendisine "alev babası" anlamına gelen Ebu Leheb lakabı verilmiştir.[3] Hz. Muhammed'i (sav) peygamberlik öncesinde çok seven Ebu Leheb, iki oğlunu onun kızlarıyla evlendirmiştir. Ancak Hz. Muhammed (sav) peygamber olduktan sonra Ebu Leheb, onun en büyük düşmanlarından biri hâline gelmiş ve bu evlilikleri sonlandırmıştır.

Biliyor musunuz?

Bazı tefsirlerde Tebbet suresi, Mesed suresi olarak da isimlendirilir.

(bk. Nasıruddin Beydavi, *Envaru't-Tenzil,* 5/345)

Peygamber Efendimiz, insanların kul olmak bakımından Allah (cc) katında eşit olduğunu söylemiştir. Ebu Leheb ise kibirli ve zengin biri olarak zayıf insanların kendisiyle denk tutulmasına karşı çıkmıştır. Ebu Leheb; Sevgili Peygamberimizin bir sihirbaz olduğunu, kavmini birbirine düşürdüğünü, sözlerine itibar edilmemesi gerektiğini söylemiştir. Hz. Peygamber'i her yerde takip ederek onun sözlerini yalanlamış, karısı Ümmü Cemil ile birlikte Peygamber Efendimiz'e karşı düşmanca tavırlar sergilemiştir.[4]

Hicret'in ikinci yılında çiçek hastalığına yakalanan Ebu Leheb, Müslümanlara karşı yapılan Bedir Savaşı'na katılamamıştır. Savaşa katılması için yerine bir adam göndermiş ve müşriklere maddi destek sağlamıştır. Bedir Savaşı'nda Kureyş'in yenilgiye uğradığını ve ağır kayıplar verdiğini öğrendikten yedi gün sonra öfkesinden ve üzüntüsünden ölmüştür. Ailesi, kendilerine hastalık bulaşmasından korktuğu için onun cenazesine yaklaşamamıştır. Bu yüzden Ebu Leheb'in cenazesi ücret karşılığında başkaları tarafından defnedilmiştir.[5] Kur'an-ı Kerim'de kendilerinden açıkça bahsedilen Ebu Leheb ve karısı davranışları nedeniyle kınanan kişiler olarak tarihe geçmiştir.

Surede "**Ebu Leheb'in elleri kurusun!**" anlamındaki ilk ayet, mecazi bir ifade olup "Kahrolası!" manasında bir bedduadır. Devamındaki "tebbe" (kurudu da) ifadesi bu bedduanın gerçekleşeceğini belirtir. Bu ifadenin mecazi olduğu ve "İşinde zarar etsin, işleri kötüye gitsin." anlamına geldiği şeklinde yaygın bir yorum da vardır. Bu durum ikinci ayette **"Ona ne malı fayda verdi ne de kazandığı başka şeyler."** ifadesiyle bildirilmiştir. Tefsirlere göre bu ayette Ebu Leheb'in kazandığı başka şeylerden maksat onun çocukları, malı, mevkisi ve itibarıdır.[6]

Tebbet suresinde Ebu Leheb gibi dine karşı çıkan insanlara servetin ve soyun hiçbir fayda sağlamayacağı açıkça bildirilmektedir (*Görsel 4.1*). Bu surede ve Kur'an-ı Kerim'in başka ayetlerinde Allah'a (cc) isyan eden insanı, malı ve servetinin kurtaramayacağı vurgulanmaktadır.[7] Gerçek kurtuluşa ulaşmanın yolu, vahye ve onu öğreten Peygamber Efendimiz'e uymaktan geçmektedir.[8]

Biliyor musunuz?

Tebbet suresi, Hz. Muhammed'in (sav) hak peygamber olduğunu gösteren önemli bir suredir. Bu sure, ilk inen surelerden biri olup Ebu Leheb ve karısının cehenneme gireceğini açıkça bildirmiştir. Yaklaşık on yıl sonra Ebu Leheb, iman etmeden ölmüş ve surede yapılmış olan tespit gerçekleşmiştir. Bu durum, Kur'an-ı Kerim'in Allah'tan (cc) gelen bir vahiy olduğunu ve Peygamber Efendimiz'in doğru sözlü olduğunun kanıtlarından biridir.

(bk. Birışık, "Tebbet sûresi", 40/212)

Görsel 4.1
Allah (cc) rızası için kullanılmayan servetin ahirette hiçbir faydası olmayacaktır.

Ebu Leheb, Peygamberimizin amcası olmasına rağmen Hz. Muhammed'in (sav) peygamber olmasının ardından ona düşmanlık beslemiş; onu destekleyip koruması gerekirken karısıyla birlikte Hz. Peygamber'e eziyet etmiştir. Bu davranışları nedeniyle Tebbet suresinin üçüncü ayetinde Ebu Leheb'in, ateşi son derece şiddetli olan cehenneme gireceği bildirilmiştir.[9]

Tebbet suresinin son iki ayetinde Ebu Leheb'in karısı Ümmü Cemil'den bahsedilir ve onun da kötü amelleri nedeniyle cezalandırılacağı bildirilir. Ümmü Cemil, Mekke Dönemi'nde İslam'a karşı faaliyet gösteren müşrik kadınlarının önde gelenlerinden biridir. Sevgili Peygamberimize hem sözlü hakaretlerde hem de fiilî saldırılarda bulunmuştur. Ayrıca İslam'a düşmanlık etme konusunda kocasını desteklemiş ve ona yardımcı olmuştur[10] *(Görsel 4.2)*.

Görsel 4.2
İslam karşıtlığının günümüzdeki tezahürlerinden biri İslamofobi'dir.

Surede Ümmü Cemil'den bahsedilirken "odun hamalı, odun toplayan kadın" ifadesi kullanılır. Müfessirler bu ifadeyi farklı yorumlarla açıklamışlardır. Bazı açıklamalara göre Ümmü Cemil, geceleyin dikenli ağaç dallarını toplayarak Hz. Peygamber'in kapısının önüne bırakıyordu. Bu davranışı nedeniyle Tebbet suresinde ona "odun toplayan kadın" denmiştir. Diğer bir yoruma göre ise o, insanlar arasında dedikodu yaparak ve laf taşıyarak fitne çıkarıyordu. Bu nedenle Arap dilindeki bir deyime uygun olarak ona "odun toplayan kadın" denmiştir. Çünkü Araplar, insanlar arasında fitne ve kargaşa çıkaran kişileri bu şekilde nitelendirirlerdi. Bu ifadenin bir başka yorumu da "günahını taşıyan kadın" olarak ifade edilmiştir. Yani Ümmü Cemil, yaptığı kötü davranışlar nedeniyle kendi günahlarını sırtında taşıyan biri olarak nitelendirilmiştir.[11] Ümmü Cemil, Lat ve Uzza isimli putlara yemin ederek mücevherden yapılmış gerdanlığını satıp parasını Hz. Peygamber'e düşmanlık uğrunda harcayacağını büyük bir gururla söylemiştir. Bu nedenle beşinci ayet "Dünyadaki gerdanlığının yerine ahirette boynuna ateşten bir ip takılacaktır." şeklinde yorumlanmıştır.[12]

Tebbet suresinde; Allah'a (cc) ve peygamberine karşı gelenlerin, dünyada fesat çıkaranların ve kötü davranışlarda bulunanların cezalandırılacağı bildirilir. Mallarını ve güçlerini kötü amaçlarla kullananların Allah'ın (cc) gazabına uğrayacakları belirtilir. Hakkı ve doğruyu savunmak yerine yalan ve yanlışın peşinden gidenler, kibirlenip başkalarını küçümseyenler kötü bir sonla karşılaşacaktır. Bununla ilgili olarak Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur: "*Zulme yardımcı olan, mutlaka Yüce Allah'ın gazabına uğrar.*"[13]

2. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Tebbet Suresinden Yaptığım Çıkarımlar*
Amaç	*Tebbet suresinin meali doğrultusunda çıkarımlar yapabilme*

Yönerge

- Öğretmen rehberliğinde gruplara ayrılınız ve halka düzeninde oturunuz.
- Her grup için tek bir kâğıt kullanınız. Grup üyelerinin her biri, Tebbet suresinde yer alan konularla ilgili bir soru yazsın.
- Kâğıdı grup içinde sırayla yanınızdaki arkadaşınıza veriniz.
- Size gelen kâğıttaki soruların altına kendi cevaplarınızı yazınız.
- Kâğıdı gruptaki tüm öğrenciler cevap yazana kadar dolaştırınız.
- Etkinlik sonunda soruları ve cevapları sınıfça değerlendiriniz.

Değerlendirme

Etkinlikten hareketle Tebbet suresinden yaptığınız çıkarımlarla ilgili kısa bir metin yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Tebbet Suresini Ezberliyorum*
Amaç	*Tebbet suresini tilavet edebilme*

Yönerge

- Karekoddan yaralanarak Tebbet suresinin okunuşunu dinleyiniz.
- Tebbet suresini yüzünden okuyunuz.
- Suredeki bildiğiniz tecvit kurallarını tespit ederek açıklayınız.
- Tespit ettiğiniz tecvit kurallarına dikkat ederek Tebbet suresini seslendiriniz.
- Tebbet suresini öğretmeninizden ayet ayet dinleyiniz.
- Öğretmeninizin seslendirdiği ayeti koro hâlinde tekrar ediniz.
- Ayetleri birleştirerek surenin tamamını koro hâlinde seslendiriniz.
- Sureyi ezberledikten sonra öğretmeninize okuyunuz.
- Tebbet suresini öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ezberden tekrar ediniz.

- Tebbet suresini ezberlerken dikkat ettiğiniz unsurların neler olduğunu aşağıdaki boş alana yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Değerlendirme

Yapılan çalışma karekodda yer alan kontrol listesine göre değerlendirilecektir.

Kontrol Noktası

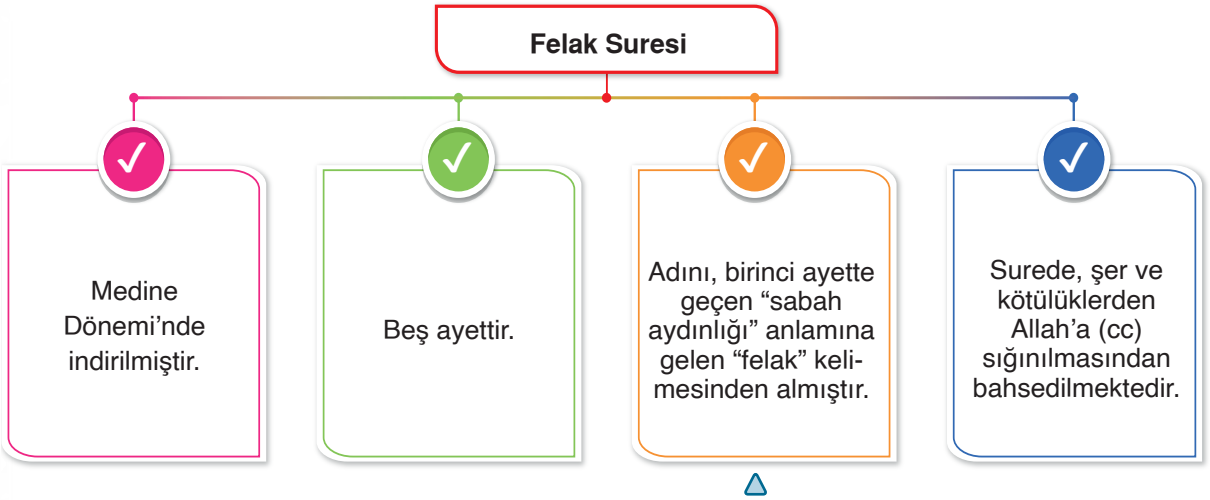
Tebbet suresinden çıkardığı ilkeleri kendisine rehber edinen bir kişi günlük hayatta nasıl davranır? Yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4.2. FELAK SURESİ VE ANLAMI

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۙ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۙ ﴿٢﴾ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ۙ ﴿٣﴾
وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۙ ﴿٤﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

Bilgi Görseli 4.2: Felak suresinin özellikleri

4. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Felak Suresinin Anlamını Öğreniyorum*
Amaç	*Felak suresini anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme*

Yönerge

- Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ adresinden faydalanarak Felak suresinin mealini bulunuz ve okuyunuz.
- Felak suresinin anlamını kendi cümlelerinizle aşağıdaki boş alana yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....

- Aşağıda yer alan bilgi kartını üzerinde yazan ifadelere göre doldurunuz.

Felak suresinde

yer alan kavramlar hangileridir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

değinilen konu nedir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

şerrinden Allah'a (cc) sığınılması istenen durumlar nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

dikkatinizi en çok çeken ifade hangisidir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Değerlendirme

Surede anlatılmak isteneni aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Felak suresi, Kur'an-ı Kerim'deki tertibe göre yüz on üçüncü, iniş sırasına göre yirminci sırada yer alır. Fil suresinden sonra Nâs suresinden önce indirilmiştir.[14] Kaynaklarda bu surenin Nâs suresiyle birlikte indirildiği belirtilir ve nüzul sebebi olarak çeşitli rivayetlere yer verilir. Bunlardan birine göre bu sureler nazardan korunmak için indirilmiştir. Nitekim konuyla ilgili şöyle bir rivayet nakledilmiştir: İnkârcılar bir gün "Gelin hep birlikte Muhammed'e nazar edelim, onu övelim ki ona göz değsin." dediler. Bunun üzerine Felak ve Nâs sureleri indirildi.[15] Bir başka rivayete göre Lebîd bin Asam isimli bir Yahudi'nin Hz. Peygamber'e sihir yapması üzerine bu iki sure indirilmiştir.[16]

Sureye ismini veren "felak" kelimesi yaygın kabule göre Allah'ın (cc) gece karanlığını yarması neticesinde meydana gelen sabah aydınlığını ifade eder. Ayrıca felak kelimesi, bir belirsizlikten sonra hakikatin ortaya çıkışı şeklinde de tanımlanmaktadır. Bu şekilde düşünüldüğünde ayette geçen "sabahın Rabb'i" veya "sabah aydınlığının Rabb'i" ifadesiyle Allah'ın (cc) bütün hakikatlerin kaynağı olduğu vurgulanır. "Sabahın Rabb'ine sığınmak" ise insanın hakikati arama arzusunun göstergesidir.[17]

Surenin ikinci ayetinde yaratılmışlardan gelebilecek her türlü **şer**den Allah'a (cc) sığınmanın gerekliliği vurgulanmıştır. Bu ifade; kişinin nefsinden veya çevresinden gelebilecek her türlü maddi ve manevi şerri, kötülük ve zararı kapsamaktadır. Hayrın da şerrin de yaratıcısı Allah'tır (cc). Bununla birlikte dünya hayatında insana iyiyi ve kötüyü isteyip istememe ve onu gerçekleştirebilme iradesi verilmiştir. İnsan, iradesini iyi yönde kullanmalı ve kötülükler karşısında Allah'a (cc) sığınmalıdır.[18]

İnsanlar için gece karanlığı çoğunlukla korkutucu ve ürperticidir. Özellikle bu surenin indiği dönemin insanı için bu korku daha fazladır. Çünkü gece karanlığında insanın faaliyetleri zorlaşır. Gündüz yapılan işlerin bir kısmı gece yapılamaz, hatta bazen imkânsız hâle gelir; insan, yolunu şaşırır. Düşmana karşı korunmak güçleşir[19] *(Görsel 4.3)*.

Ayette geçen "çöken karanlık" ifadesini hem gerçek hem de mecazi anlamda değerlendirmek mümkündür. Bu ifade, zulüm ve cehalet karanlığı; kin, öfke ve kıskançlık gibi kötü huylar şeklinde anlaşılabilir. Bununla birlikte ölüm, ümitsizlik ve karamsarlık gibi insanı korkutup kaygılandıran hâller şeklinde de yorumlanabilir.[20]

Biliyor musunuz?

Felak ve Nâs surelerinin ikisini birden ifade etmek için "muavvizeteyn" kelimesi (kavramı) kullanılmaktadır. Bu kelime "sığındıran, koruyan" anlamına gelir.

(Aydar, "Muavvizeteyn", 30/334)

şer

Bu dünyada hukuki yaptırımları ve kınamayı, ahirette de cehennem azabını ve Allah'ın (cc) gazabını gerektiren kötü sözler, inançlar, davranışlar.

("şer", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 340)

Görsel 4.3
Karanlığın şerrinden Allah'a (cc) sığınılmalıdır.

Surede sihirbaz, büyücü ve üfürükçülerin şerlerinden de Allah'a (cc) sığınılması emredilmiştir. Cahiliye Dönemi'nde ipi düğümleyerek ve düğümlere bir şeyler okuyup üfleyerek büyü yapıldığı birçok kaynakta zikredilmiştir. Ayette düğümlü ipe üfleyerek büyü yapanların kötülüğünden söz edilmiştir. Büyü ve sihirle uğraşanlar; insanları aldatmakta, insanların kafalarını karıştırmakta, onları bilhassa sıkıntılardan kurtulma hususunda gerçeklere yönelmekten ve bilime uygun tedbirlere başvurmaktan alıkoymakta, yanlış yollara ve davranışlara yönlendirmektedirler.[21] Nitekim Allah (cc), sihir ve büyü gibi işlerin şeytan işi olduğunu ve bunlarla uğraşanların ahirette nasibinin olmayacağını[22] bildirmiştir.

Son ayette geçen **haset** kavramı kıskançlık ve çekememezlik anlamlarına gelir. Haset, kişinin Allah'ın (cc) verdiği nimet ya da faziletin başkasında da bulunmasından hoşlanmaması veya o nimetlerin ondan alınıp kendisine verilmesini ve eğer kendisine verilmediyse başkasına da verilmemesini istemesidir.[23]

Haset, İslam'da kötülüğün başlıca sebepleri arasında gösterilmiştir. Bir tür manevi hastalık olarak kabul edilen haset duygusunun insan tabiatındaki bencillik eğiliminden, kişinin başkalarının kendisinden daha üstün durumda olmasına tahammül edememesinden kaynaklandığı bildirilmektedir. Bu sebeple ayette hasetçinin şerrinden Allah'a (cc) sığınmanın önemine dikkat çekilmiştir.[24]

Sevgili Peygamberimiz "*Ateşin odunu yakıp kül ettiği gibi haset de müminin iyiliklerini, hayır ve hasenatını yok eder.*"[25] sözü ile hasedin müminde bulunmaması gereken bir özellik olduğunu ve iyilikleri yok edeceğini vurgulamıştır. Bununla beraber haset ile gıpta karıştırılmamalıdır. İmrenme, özenme, beğenme, hoşlanma anlamlarına gelen gıpta, kişinin başkasının elindeki nimetin yok olmasını istemeksizin aynısının kendisinde de olmasını istemesidir.[26] Sevgili Peygamberimiz de gıpta edilebilecek kişileri şöyle ifade etmiştir: "*Ancak iki kişiye gıpta edilir: Birisi Allah'ın kendisine mal verdiği ve bu malı Allah yolunda harcayan kişidir. Diğeri, Allah'ın kendisine vermiş olduğu ilimle amel eden ve bu ilmi başkasına öğreten kişidir.*"[27]

Felak suresi, insanların kendi hataları ve dışarıdan gelebilecek kötülükler dâhil, çeşitli olumsuzluklardan Allah'a (cc) sığınmaları gerektiğini ifade eder. Bu ayetler, sıkıntılı durumlarda manevi destek arayışı ve huzur bulma konusunda önemli bir yol göstericidir. İnsan zorluklarla ve kötülüklerle karşılaşabilir. Ancak Allah'a (cc) sığınarak bu durumların üstesinden gelebilir. Felak suresi insanın iç huzurunu sağladığı gibi dışarıdan gelebilecek kötülüklere karşı da kalkan niteliğindedir.

5. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Felak Suresinden Yaptığım Çıkarımlar*
Amaç	*Felak suresinin meali doğrultusunda çıkarımlar yapabilme*

Yönerge

- Öğretmen rehberliğinde gruplara ayrılınız ve halka düzeninde oturunuz.
- Her grup için tek bir kâğıt kullanınız. Grup üyelerinin her biri, Felak suresinde yer alan konularla ilgili bir soru yazsın.
- Kâğıdı grup içinde sırayla yanınızdaki arkadaşınıza veriniz.

- Size gelen kâğıttaki soruların altına kendi cevaplarınızı yazınız.
- Kâğıdı gruptaki tüm öğrenciler cevap yazana kadar dolaştırınız.
- Etkinlik sonunda soruları ve cevapları sınıfça değerlendiriniz.

Değerlendirme

Etkinlikten hareketle Felak suresinden yaptığınız çıkarımlarla ilgili kısa bir metin yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Felak Suresini Ezberliyorum*
Amaç	*Felak suresini tilavet edebilme*

Yönerge

- Karekoddan yaralanarak Felak suresinin okunuşunu dinleyiniz.
- Felak suresini yüzünden okuyunuz.
- Suredeki bildiğiniz tecvit kurallarını tespit ederek açıklayınız.
- Tespit ettiğiniz tecvit kurallarına dikkat ederek Felak suresini seslendiriniz.
- Felak suresini öğretmeninizden ayet ayet dinleyiniz.
- Öğretmeninizin seslendirdiği ayeti koro hâlinde tekrar ediniz.
- Ayetleri birleştirerek surenin tamamını koro hâlinde seslendiriniz.
- Sureyi ezberledikten sonra öğretmeninize okuyunuz.
- Felak suresini öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ezberden tekrar ediniz.
- Felak suresini ezberlerken dikkat ettiğiniz unsurların neler olduğunu aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Değerlendirme

Yapılan çalışma karekodda yer alan kontrol listesine göre değerlendirilecektir.

Kontrol Noktası

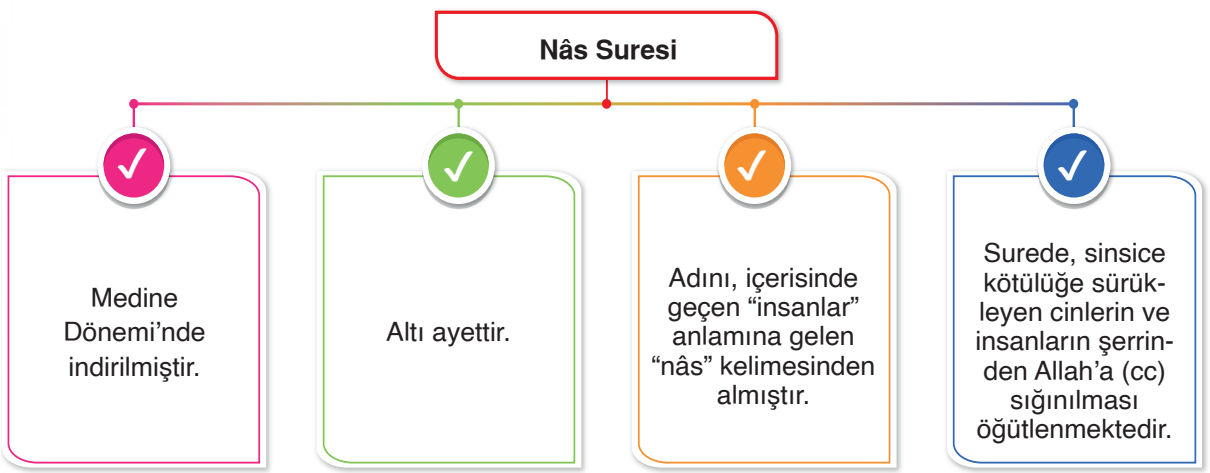
Felak suresinden çıkardığı ilkeleri kendisine rehber edinen bir kişi günlük hayatta nasıl davranır? Yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4.3. NÂS SURESİ VE ANLAMI

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۙ ١ مَلِكِ النَّاسِ ۙ ٢ اِلٰهِ النَّاسِ ۙ ٣ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ
الْخَنَّاسِ ۙ ٤ اَلَّذِى يُوَسْوِسُ فِى صُدُورِ النَّاسِ ۙ ٥ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ٦

Bilgi Görseli 4.3: Nâs suresinin özellikleri

7. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Nâs Suresinin Anlamını Öğreniyorum*
Amaç	*Nâs suresini anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme*

Yönerge

- Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ adresinden faydalanarak Nâs suresinin mealini bulunuz ve okuyunuz.
- Nâs suresinin anlamını kendi cümlelerinizle aşağıdaki boş alana yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Aşağıda yer alan bilgi kartını üzerinde yazan ifadelere göre doldurunuz.

Nâs suresinde

yer alan kavramlar hangileridir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

değinilen konu nedir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

yer alan varlıklar hangileridir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

dikkatinizi en çok çeken ifade hangisidir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Değerlendirme

Surede anlatılmak isteneni aşağıdaki boş alana yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Bir Hadis

Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur: Bugün bana öyle ayetler indirildi ki daha önce benzeri indirilmemiştir. Bunlar Felak ve Nâs sureleridir.

(Müslim, "Salatu'l-Musafirin", 46)

Nâs suresi Kur'an-ı Kerim'in Mushaf tertibine göre son suresidir. İniş sırasına göre yirmi birinci suredir. Felak suresinden sonra İhlas suresinden önce inmiştir. Surenin nüzul sebebi Felak suresiyle aynıdır.

Surenin başlangıcındaki "**De ki**" sözü Hz. Peygamber'in şahsında ilahi mesajın ulaştığı herkese yöneltilmiş bir hitaptır.[28] Surenin ilk ayetinde Rab ismine yer verilmesi, Yüce Allah'ın insanları yaratıp maddi ve manevi nimetleriyle yetiştirmesine ve terbiye etmesine bir işarettir.

İkinci ayette Yüce Allah kendisinden bahsederken Melik ismini kullanır. Sözlükte "emir ve yasaklarla toplumu yöneten kişi" anlamına gelen melik, özellikle akıllı varlıkları yöneten kimseler için kullanılır.[29] Allah'ın (cc) isimlerinden biri olan Melik, "görülen ve görülemeyen âlemlerin sahibi" anlamına gelir. Şu hâlde insanları kanunlarıyla buyruk ve yasaklarıyla yöneten, onların malik ve hâkimi de Allah'tır (cc).[30]

Üçüncü ayette ilah kelimesi "mabut" (kendisine ibadet edilen) anlamında kullanılmıştır. Bundan maksat; Allah'tan (cc) başka ilah olmadığını, ibadetin sadece O'na yapılması gerektiğini vurgulamaktır.[31] Yüce Allah yaratılanların hepsinin Rabb'i olduğu hâlde ilk üç ayette insanlar ifadesinin tekrarlanarak vurgulanması, insanın yaratılanların en üstünü ve en şereflisi oluşuna işarettir.

Allah'ın (cc), kâinatı insana göre yaratması, birçok şeyi insanın hizmetine vermesi insanoğluna verilen değerin göstergelerindendir.[32] Tarihte hükümdarları, kralları ilahlaştıran kavimler olmuştur. Bu durum bugün de farklı şekillerde tezahür etmektedir. Bu sebeple surede insanların Rabb'inin de ilahının da Allah (cc) olduğuna ve yalnızca O'na sığınmak, O'nun hükümranlığını tanımak gerektiğine dikkat çekilmiştir.[33]

Surenin ilk üç ayetine göre insanın şöyle dua etmesi gerekir: "Ey Rabb'im, ey melikim, ey kendisine kulluk ettiğim ilahım! Beni terbiye edip yetiştiren sensin, üstümde hüküm sahibi olan sensin, bütün varlığımı veren ve bütün isteklerimi verecek olan sensin. Sen kendisine en yüksek sevgi ve saygı ile kulluk etmeye layık tek ilahsın. Ancak sana sığınırım."[34]

△

Görsel 4.4
Müslüman, vesveselere karşı uyanık olmalıdır.

Dördüncü ayette geçen vesvâs kelimesi, "çokça vesvese veren" demektir. **Vesvese** ise "fısıldama, kötü telkinde bulunma, karışık sözler söyleme, kuşkulanma" anlamlarına gelir.[35] Terim olarak "şeytanın veya nefsin insana kötü ve zararlı telkinde bulunması, şeytandan yahut nefisten gelen, insanı dine aykırı davranışlara yönelten telkin" demektir.[36] Bir kimseye böyle bir düşünceyi telkin etmeye de "vesvese vermek" denir *(Görsel 4.4)*. İnsanı din ve ahlak dışı davranışlara yönelten kuşku olan vesvesenin kaynağı şeytandır. Nitekim birçok ayette şeytanın insana vesvese verdiği ifade edilmiştir.[37] Vesvesenin bir diğer kaynağı da kişinin nefsidir.[38] Vesvâs kelimesi hem insanlara vesvese veren şeytanı hem de insanları yoldan çıkarmak ve onlara kötülük yaptırmak için gizlice tuzak kuran şeytan karakterli insanları ifade eder.[39] Ayette geçen hannâs kelimesi "gizli hareket eden, gizlenen ve geride kalmayı âdet hâline getiren" anlamlarında bir sıfattır. Hannâs ifadesine dair yorumlardan birine göre insan, Rabb'ini

hatırladığında ve zikrettiğinde şeytan kaçarak gizlenir. İnsan, Rabb'ini unutup gaflete daldığında ise şeytan, dönüp ona fısıldamaya başlar. Bu sebeple şeytana hannâs denilmiştir.[40]

Son ayetten anlaşıldığına göre insanları aldatmaya ve doğru yoldan saptırmaya çalışan iki tür şeytan vardır. Bunlardan birincisi ateşten yaratılan şeytanlardır ki bunlar insanların içine vesvese düşürerek onları yanlış yola sürüklemek isterler. Her insanı kötülüklere sürüklemeye, kötü işleri onun gözünde güzel göstermeye çalışan bir şeytan vardır. Nitekim Hz. Peygamber, her insanın kendine ait bir şeytanı bulunduğunu bildirmiştir.[41] Başka bir hadiste de "*Şeytan, âdemoğlunun kan damarlarında dolaşır.*"[42] buyurulur. İnsanları doğru yoldan saptıran diğer şeytan ise şeytan karakterli insanlardır. Bunlar; ahlaki değerlerini kaybetmiş, kendilerini nefsani arzularına kaptırmış, fıtratlarını kirletmiş, kötülük ve sapkınlığın davetçisi olmuş insanlardır.[43] Kur'an-ı Kerim'de bu konuda şöyle buyurulur: "**Böylece biz, her peygambere insan ve cin şeytanlarını düşman kıldık. Bunlar, aldatmak için birbirlerine yaldızlı sözler fısıldarlar. Rabbin dileseydi bunu yapamazlardı. Artık onları uydurdukları şeylerle baş başa bırak da ahirete inanmayanların kalpleri ona (o yaldızlı sözlere) kansın, ondan hoşlansınlar ve işledikleri kötülüğü bundan böyle de işlemeye devam etsinler.**"[44]

Genel olarak Nâs suresinde insanlara; cinlerin, şeytanların ve insanların şerrinden Allah'a (cc) sığınmaları emredilmektedir. Bu emir, belirsiz bir kaynaktan veya kişinin içinden gelen arzu, duygu ve düşünceler karşısında uyanık olunmasını içermektedir. Aynı zamanda bunların akıl, vicdan ve dinî değerler süzgecinden geçirilmesini de telkin etmektedir. İnsanın zihnine veya kalbine bazen istenmeyen kötü düşünceler gelebilir. Bu tür düşünceler geldiğinde insanın yapması gereken "**Eğer şeytandan gelen kötü bir düşünce seni dürtecek olursa hemen Allah'a sığın...**"[45] ayetinde belirtildiği üzere Allah'a (cc) sığınmaktır. Allah'a (cc) sığınmanın en güzel şekillerinden biri O'nun izni olmadan hiçbir şeyin gerçekleşmeyeceği bilinciyle Felak ve Nâs surelerini okuyarak O'na yönelmektir. Müslümanlar için en iyi örnek olan Sevgili Peygamberimiz, bu surelerin ezberlenerek okunmasını tavsiye etmiş, kendisi de her gece yatmadan önce Felak ve Nâs surelerini okumuştur.[46]

8. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Nâs Suresinden Yaptığım Çıkarımlar*
Amaç	*Nâs suresinin meali doğrultusunda çıkarımlar yapabilme*

Yönerge

- Öğretmen rehberliğinde gruplara ayrılınız ve halka düzeninde oturunuz.
- Her grup için tek bir kâğıt kullanınız. Grup üyelerinin her biri, Nas suresinde yer alan konularla ilgili bir soru yazsın.
- Kâğıdı grup içinde sırayla yanınızdaki arkadaşınıza veriniz.
- Size gelen kâğıttaki soruların altına kendi cevaplarınızı yazınız.
- Kâğıdı gruptaki tüm öğrenciler cevap yazana kadar dolaştırınız.
- Etkinlik sonunda soruları ve cevapları sınıfça değerlendiriniz.

Değerlendirme

Etkinlikten hareketle Nâs suresinden yaptığınız çıkarımlarla ilgili kısa bir metin yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

9. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Nâs Suresini Ezberliyorum*
Amaç	*Nâs suresini tilavet edebilme*

Yönerge

- Karekoddan yaralanarak Nâs suresinin okunuşunu dinleyiniz.
- Nâs suresini yüzünden okuyunuz.
- Suredeki bildiğiniz tecvit kurallarını tespit ederek açıklayınız.
- Tespit ettiğiniz tecvit kurallarına dikkat ederek Nâs suresini seslendiriniz.
- Nâs suresini öğretmeninizden ayet ayet dinleyiniz.
- Öğretmeninizin seslendirdiği ayeti koro hâlinde tekrar ediniz.
- Ayetleri birleştirerek surenin tamamını koro hâlinde seslendiriniz.
- Sureyi ezberledikten sonra öğretmeninize okuyunuz.
- Nâs suresini öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ezberden tekrar ediniz.
- Nâs suresini ezberlerken dikkat ettiğiniz unsurların neler olduğunu aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Değerlendirme

Yapılan çalışma karekodda yer alan kontrol listesine göre değerlendirilecektir.

Kontrol Noktası

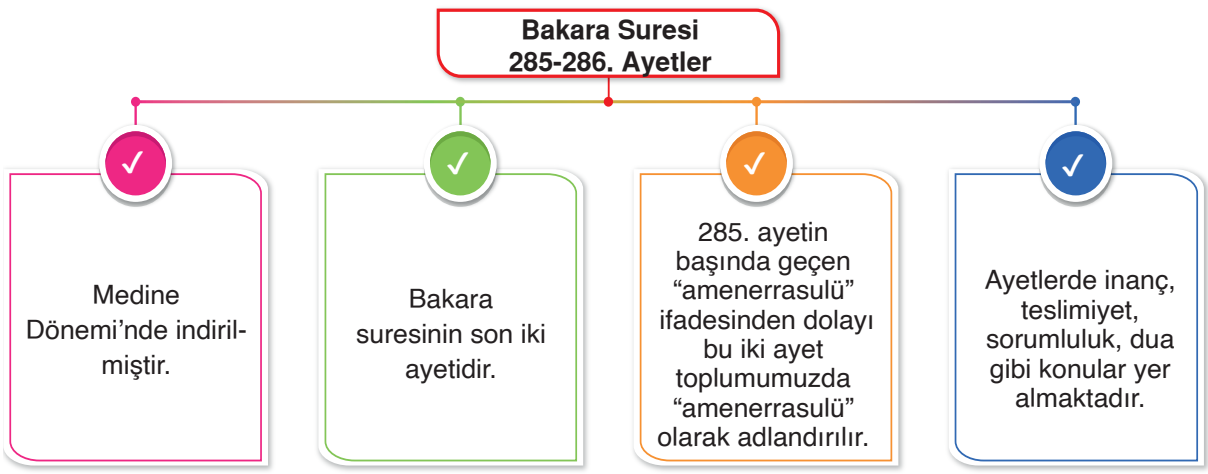
Nâs suresinden çıkardığı ilkeleri kendisine rehber edinen bir kişi günlük hayatta nasıl davranır? Yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4.4. BAKARA SURESİNİN 285-286. AYETLERİ VE ANLAMI

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اٰمَنَ الرَّسُولُ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَبِّهٖ وَالْمُؤْمِنُونَ ؕ كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ
وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ ؕ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْ رُسُلِهٖ ۟ وَقَالُوا سَمِعْنَا
وَاَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا
اِلَّا وُسْعَهَا ؕ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ؕ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ
اِنْ نَسِينَآ اَوْ اَخْطَاْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا اِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهٗ عَلَى
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهٖ ۚ وَاعْفُ عَنَّا ۟
وَاغْفِرْ لَنَا ۟ وَارْحَمْنَا ۟ اَنْتَ مَوْلٰينَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

Bilgi Görseli 4.4: Bakara suresi 285-286. ayetlerinin özellikleri

10. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Bakara Suresinin 285-286. Ayetlerinin Anlamlarını Öğreniyorum*
Amaç	*Bakara suresinin 285-286. ayetlerini anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme*

Yönerge

- Diyanet İşleri Başkanlığının genel ağ adresinden faydalanarak Bakara suresinin 285-286. ayetlerinin mealini bulunuz ve okuyunuz.
- Bakara suresinin 285-286. ayetlerinin anlamını kendi cümlelerinizle aşağıdaki boş alana yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Aşağıda yer alan bilgi kartını üzerinde yazan ifadelere göre doldurunuz.

Bakara suresinin 285-286. ayetlerinde

yer alan kavramlar hangileridir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

değinilen konular nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

yer alan dualar hangileridir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

verilen mesajlar nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Değerlendirme

Bakara suresinin 285-286. ayetlerinde anlatılmak isteneni aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bakara suresinin 285-286. ayetinin nüzul sebebi olarak kaynaklarda şöyle bir rivayet nakledilir:

"**Göklerde ve yerde ne varsa hepsinin mülkiyeti Allah'a aittir. İçinizdekini açığa vursanız da gizleseniz de Allah sizi ondan hesaba çeker. Sonra dilediğini bağışlar, dilediğine azap eder; Allah her şeye kadirdir.**" mealindeki Bakara suresinin 284. ayeti nazil olunca ilgili ayette işaret edilen konular sahabeye ağır gelmiş, Allah **Resul**ü'nün huzuruna gelerek "Ey Allah'ın elçisi! Namaz, oruç, cihat, sadaka (zekât) gibi gücümüzün yettiği amellerle yükümlü kılındık. Bunlara bir diyeceğimiz yok. Şimdi ise size bu ayet geldi; buna uymaya gücümüz yetmez! Çünkü zihinlerimizden, inançla ilgili olup açıklamaları mümkün olmayan bazı kötü düşünceler gelip geçmektedir." demişlerdi. Resulullah "*Sizden önceki iki kitabın tabileri gibi siz de 'Duyduk ve uymadık.' mı diyeceksiniz? Oysa 'Duyduk, itaat ettik. Senin bağışlamanı dileriz ey Rabbimiz, gidiş sanadır.' demeniz gerekir.*"[47] buyurmuş, onlar da aynen böyle söylemişler, bu cümleyi tekrarladıkça dilleri de buna alışmıştı. Bunun üzerine onların bu tutumunu öven 285. ayet, daha sonra da 284. ayete açıklık getiren ve bir bakıma sahabenin bu ayetle ilgili anlayışlarını düzelten "**Allah hiçbir kimseyi gücünün yetmediği bir şeyle yükümlü kılmaz...**" mealindeki 286. ayet nazil olmuştur.[48]

resul

Allah (cc) tarafından seçilip kendisine vahiy gönderilen, Allah'ın (cc) kendisine bildirdiği emir ve yasakları, gönderildiği milletin dili ile onlara ulaştırmakla görevli peygamber, nebi, Allah'ın (cc) elçisi.

(bk. "resul", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 304)

Bakara suresinin ilk ayetlerinde Allah'ın (cc) iyi kullarının gayba, doğru yolu göstermek üzere gönderilmiş Kur'an-ı Kerim'e ve ondan önce gelen ilahi kitaplara iman ettikleri, namazı kılıp zekâtı verdikleri belirtilmiştir. Bununla birlikte ilgili ayetlerde Allah'ın (cc) verdiklerinden O'nun rızası için harcadıkları, bu sayede Allah'ın (cc) rızasına uygun bir hayat sürüp iki cihan saadetine ulaştıkları zikredilmiştir.[49] Yüce Allah, Bakara suresinin son iki ayetinde bu kullarına bir mükâfat olmak üzere onlar hakkındaki hükmünü, onların kendi katındaki değerini bildirmek istemiştir. Böylece Yüce Allah, ilk Müslümanların yolunu izleyecek olanlara bir ders ve kul ile Rabb'i arasındaki ilişkiyi kurmanın yolu hakkında bir anahtar vermiştir. Allah Resulü'nün ve çevresindeki müminlerin

imanlarının ve itaatlerinin Allah (cc) tarafından onaylanması benzersiz bir iltifat ve saadet vesilesidir. Bununla birlikte Yüce Allah, iyi niyetli kullarının istemeden meydana gelen kusurlarını bağışlayacağına işaret etmektedir.

Sevgili Peygamberimizin getirdiği dinin başta gelen özelliklerinden biri kolaylık dini olmasıdır. Ayetler; kulluğun zor olmadığını, Allah'ın (cc), insanlara güçlerini aşan yükümlülükler buyurmadığını açıkça ortaya koymaktadır.[50]

Bakara suresinin 286. ayetindeki "**… Lehinde olanı da kendi kazandığıdır, aleyhinde olanı da kendi kazandığıdır…**" ifadesi insanın davranışlarındaki sorumluluğuna işaret etmektedir. İslam'a göre Yüce Rabbimiz kullarına irade ve kudret vermiştir.[51] İnsan, irade ve kudretini hayır yolunda da şer yolunda da kullanabilir. Bu tercihin sonucunda iyi veya kötü bir fiil ortaya çıkar. Dolayısıyla insan, özgür iradesiyle yaptığı davranışlardan sorumludur.[52]
Bakara suresinin 286. ayetinde müminlerin Yüce Allah'a yapmış oldukları dua örnekleri yer almaktadır *(Görsel 4.5)*. Bunlardan ilki "**Rabbimiz! Unutur veya yanılırsak bizi cezalandırma!**" duasıdır. Yüce Allah müminlerin bu duasına karşılık vermiş, iyi niyetli kullarının hata ve kusurlarını affedeceğini müjdelemiştir. Bununla ilgili olarak Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur: "*Şüphesiz ki Allah; hata, unutma ve zorlama suretiyle işlenen günahlardan dolayı ümmetimi hesaba çekmeyecektir.*"[53]

Görsel 4.5
Dua, kulun Allah (cc) ile iletişim kurmasıdır.

Ayette yer alan ikinci dua "**Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır yük yükleme!**" duasıdır. Yüce Allah önceki ümmetlere yeme içme, temizlik gibi konularda bazı ağır kurallar, yasaklama ve sınırlamalar getirmişti. İslam'ın ümmete getirdiği sorumluluklar ise insanların zorlanmadan yapabilecekleri ödevlerdir.[54]

Ayette yer alan üçüncü dua "**Rabbimiz! Üstesinden gelemeyeceğimiz şeyleri boynumuza borç kılma!**" duasıdır. İnsanoğluna Allah (cc) tarafından üstesinden gelinemeyen sorumluluklar yüklenseydi insan isyana ve itaatsizliğe düşebilirdi. O nedenle müminler ister sorumluluk olsun ister imtihan ya da ceza olsun güç yetiremeyecekleri davranışlarla sorumlu tutulmamak için Allah'a (cc) dua ederler.[55]

Allah (cc) insanlara güçlerinin üzerinde bir sorumluluk yüklemez. Bakara suresinin 286. ayeti günlük hayatta sıkça karşılaşılan başarısızlık korkusu, yetersizlik hissi gibi psikolojik durumların dinî açıdan nasıl anlamlandırılabileceğine dair önemli bir bakış açısı sunar. Söz konusu ayet, insanın sınırlı bir varlık olduğunu ve sorumluluğun bireyin gücüyle orantılı tutulduğunu vurgulamaktadır. Buna rağmen günümüzde öğrencilere akademik başarı beklentileri ve gelecek kaygısı nedeniyle kendi imkân ve kapasitelerini aşan sorumluluklar yüklenebilmektedir. Bu anlayış, öğrencinin süreç içerisindeki iyi niyetini ve çabasını görmezden gelmekte onu sonuca göre değerlendirmektedir. İslam ise kişinin çabasını esas almakta, sonucu tek başına bir değer ölçütü olarak değerlendirmemektedir. Sorumluluklarını yerine getirmesine rağmen istediği sonuçları elde edemeyen birey umutsuzluğa kapılmamalı, kişisel yetersizlik algısından uzaklaşarak elinden geleni yapmış olmanın huzuru içerisinde yaşamalıdır.

Ayette yer alan son dua ise "**Rabbimiz! Bizi bağışla, ayıplarımızı ört ve bize rahmetinle muamele buyur! Sen bizim sahibimiz ve yardımcımızsın; artık inkârcı topluluğa karşı bize yardım et!**" duasıdır. Bir mümin her ne kadar emir ve yasaklarına uyacağına dair Rabb'ine söz verse de kimi zaman hata yapabilir, günah işleyebilir. Bu nedenle Allah'tan (cc) her zaman bağışlanma diler, işlemiş olduğu günahların O'nun tarafından açığa vurulmamasını talep eder. Kâfirlere karşı İslam'ın korunmasında ve Allah'ın (cc) adının yüceltilmesinde O'ndan maddi ve manevi yardım bekler.[56]

Peygamber Efendimiz, Bakara suresinin 285-286. ayetlerinin fazileti ile ilgili *"Bakara suresinin sonunda iki ayet vardır ki, gece vakti okuyana onlar yeter; onu her türlü kötülüklerden korur."*[57] buyurmuştur. Bu nedenle camilerimizde yatsı namazından sonra aşrışerif olarak Bakara suresinin 285-286. ayetleri okunur *(Görsel 4.6)*. Camiye gidemeyenler ise ilgili ayetleri evlerinde okumaya gayret ederler.

Görsel 4.6
Ülkemizde yatsı namazından sonra aşrışerif olarak Bakara suresinin son iki ayeti okunmaktadır.

11. Etkinlik

20 dk.

Adı	*Bakara Suresinin 285-286. Ayetlerinden Yaptığım Çıkarımlar*
Amaç	*Bakara suresinin 285-286. ayetlerinin meali doğrultusunda çıkarımlar yapabilme*

Yönerge

- Öğretmen rehberliğinde gruplara ayrılınız ve halka düzeninde oturunuz.
- Her grup için tek bir kâğıt kullanınız. Grup üyelerinin her biri, Bakara suresinin 285-286. ayetlerinde yer alan konularla ilgili bir soru yazsın.
- Kâğıdı grup içinde sırayla yanınızdaki arkadaşınıza veriniz.
- Size gelen kâğıttaki soruların altına kendi cevaplarınızı yazınız.
- Kâğıdı gruptaki tüm öğrenciler cevap yazana kadar dolaştırınız.
- Etkinlik sonunda soruları ve cevapları sınıfça değerlendiriniz.

Değerlendirme

Etkinlikten hareketle Bakara suresinin 285-286. ayetlerinden yaptığınız çıkarımlarla ilgili aşağıdaki boş alana kısa bir metin yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12. Etkinlik

30 dk.

Adı	*Bakara Suresinin 285-286. Ayetlerini Ezberliyorum*
Amaç	*Bakara suresinin 285-286. ayetlerini tilavet edebilme*

Ön Hazırlık

- Bakara suresinin 285-286. ayetlerini, en az on defa yüzünden okuyunuz.

Yönerge

- Karekoddan yaralanarak Bakara suresinin 285-286. ayetlerinin okunuşunu dinleyiniz.
- Bakara suresinin 285-286. ayetlerini yüzünden okuyunuz.
- Ayetlerdeki bildiğiniz tecvit kurallarını tespit ederek açıklayınız.
- Tespit ettiğiniz tecvit kurallarına dikkat ederek Bakara suresinin 285-286. ayetlerini seslendiriniz.
- Bakara suresinin 285-286. ayetlerini öğretmeninizden dinleyiniz.
- Öğretmeninizin seslendirdiği ayeti koro hâlinde tekrar ediniz.
- Bakara suresinin 285-286. ayetlerinin tamamını koro hâlinde seslendiriniz.
- Ayetleri ezberledikten sonra öğretmeninize okuyunuz.
- Bakara suresinin 285-286. ayetlerini öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ezberden tekrar ediniz.
- Bakara suresinin 285-286. ayetlerini ezberlerken dikkat ettiğiniz unsurların neler olduğunu aşağıdaki boş alana yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

Değerlendirme

Yapılan çalışma karekodda yer alan kontrol listesine göre değerlendirilecektir.

Kontrol Noktası

Bakara suresinin 285-286. ayetlerinden çıkardığı ilkeleri kendisine rehber edinen bir kişi günlük hayatta nasıl davranır? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

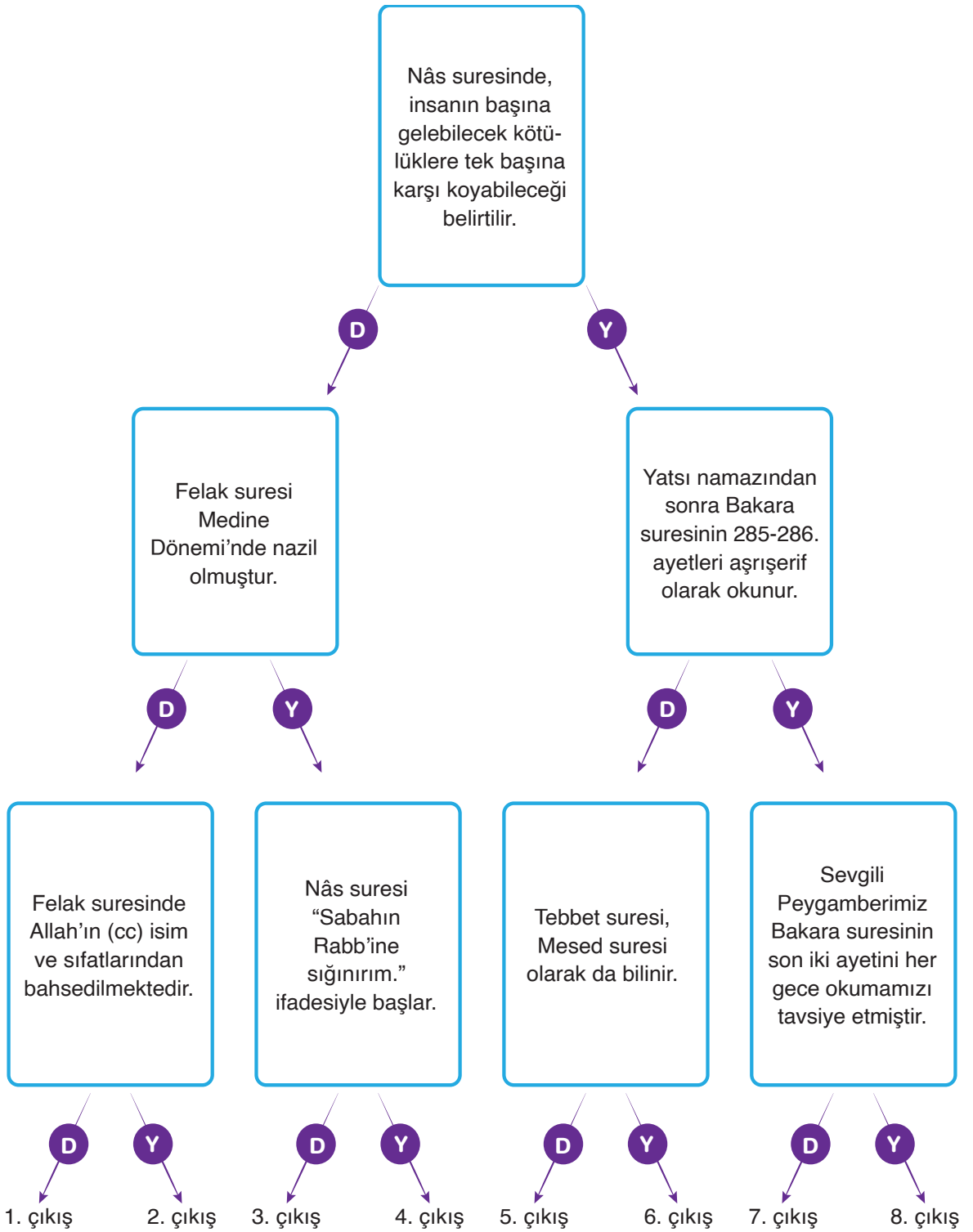
Kaydet

Bu ünitede öğrendiğiniz bilgileri aşağıdaki alana not edebilirsiniz.

4. Tema Ölçme ve Değerlendirme Soruları

Aşağıda 1. soruda verilen ifadelerin doğruluğunu ya da yanlışlığını belirleyerek yönlendirici okları takip ediniz. Ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

1.

Aşağıdaki 2-6. sorulardaki ifadeleri okuyunuz. İfadeler doğru ise yay ayraç içerisine "D", yanlış ise "Y" yazınız.

2. (....) Tebbet suresinde Ebu Cehil ismi geçmektedir.

3. (....) Felak suresinde büyü yapan insanlardan Allah'a (cc) sığınılır.

4. (....) Nâs suresinde vesvese kavramı geçmektedir.

5. (....) Bakara suresi, 285 ayetten oluşmaktadır.

6. (....) Ezberlenen sureleri namazda okumak ezberin kalıcılığını sağlar.

Aşağıda 7. soruda verilen dua örneklerinden hangileri Bakara suresinin son ayetinde yer almaktadır? "✓" işareti ile işaretleyiniz.

7. **a)** ( ) Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği işler yükleme!

b) ( ) Ey Rabbimiz! Bizden kabul buyur! Şüphesiz sen hakkıyla işitensin, hakkıyla bilensin.

c) ( ) Rabbimiz! Unutursak veya hataya düşersek bizi sorumlu tutma!

ç) ( ) Ey Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır bir yük yükleme!

d) ( ) Rabbimiz! Bizi hidayete erdirdikten sonra kalplerimizi eğriltme. Bize katından bir rahmet bahşet. Şüphesiz sen çok bahşedensin.

e) ( ) Bizi affet! Bizi bağışla! Bize acı! Sen bizim sahibimiz ve yardımcımızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et!

f) ( ) Ey Rabbimiz! Üzerimize sabır yağdır ve Müslüman olarak bizim canımızı al.

Aşağıdaki 8. soruda yer alan kelime ilişkilendirme testini tamamlayınız.

8.

1. Bölüm: Haset kavramı ile ilgili zihninizde çağrışım yapan kelimeleri aşağıdaki boş bırakılan alanlara yazınız.

Haset .....

Haset .....

Haset .....

Haset .....

2. Bölüm: 1. bölüme yazdığınız kelimelerle haset kelimesinin birlikte kullanıldığı anlamlı birer cümle yazınız.

1. cümle: .....

2. cümle: .....

3. cümle: .....

4. cümle: .....

Aşağıdaki anlam çözümleme tablosunda bazı sureler ve ayetlerin özelliklerine yer verilmiştir. 9-17. özellikleri ilişkili olduğu sure ve ayetlerle eşleştiriniz. Eşleştirme yaparken "✓" işareti kullanınız. (Aynı özellik için birden fazla kutuyu işaretleyebilirsiniz.)

		Sure ve Ayetler			
	Özellikler	**a) Tebbet suresi**	**b) Felak suresi**	**c) Nâs suresi**	**d) Bakara suresi 285-286. ayetler**
9.	Adını içinde geçen kelimeden alır.				
10.	Halk arasında "amenerrasulü" olarak bilinir.				
11.	Allah (cc) yolunda kullanılmayan servetin faydasız olduğu mesajı verilir.				
12.	Allah'a (cc) teslimiyetten bahsedilir.				
13.	Muavvizeteyn olarak da isimlendirilir.				
14.	İnsanın sorumluluğuna vurgu yapılır.				
15.	Mushaf tertibine göre son sırada yer alır.				
16.	"De ki" ile başlar.				
17.	Cinlerin ve insanların şerrinden Allah'a (cc) sığınmak gerektiği vurgulanır.				

Aşağıdaki kutucuklarda Tebbet, Felak, Nâs sureleri ve Bakara suresinin 285-286. ayetleri ile ilgili bazı ifadeler verilmiştir. 18-27. soruları kutucuklardaki harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı harfleri birden fazla soru için kullanabilirsiniz.

a elleri kurusun	**b** haset	**c** mevla
ç odun hamalı	**d** Rab	**e** resul
f sihir ve büyü	**g** şer	**ğ** vesvese

18. Hangileri Tebbet suresinde yer almaktadır?

.....

19. Ebu Leheb için kullanılan ifade hangisidir?

.....

20. Ümmü Cemil için kullanılan ifade hangisidir?

.....

21. Bakara suresinin 285-286. ayetlerinde geçen kavramlar hangileridir?

.....

22. Sözlükte "sahip, yardımcı" anlamlarına gelen kavram hangisidir?

.....

23. Nâs suresinde yer alan kavramlar hangileridir?

.....

24. Şeytanın fısıldamasını ifade eden kavram hangisidir?

.....

25. "Kıskançlık ve çekememezlik" anlamlarına gelen kavram hangisidir?

.....

26. Felak, Nâs sureleri ile Bakara suresinin 285-286. ayetlerinde geçen ortak kavram hangisidir?

.....

27. Hangileri Felak suresinde yer almaktadır?

.....

Aşağıdaki 28-34. soruların cevaplarını boş bırakılan alanlara yazınız.

28. Tebbet suresinin konusu nedir?

.....

.....

.....

29. Tebbet suresinde Ebu Leheb'in karısından bahsedilirken kullanılan "odun taşıyıcısı" ifadesiyle kastedilen nedir?

.....

.....

.....

30. Haset etmek ve imrenmek arasındaki farklar nelerdir?

.....

.....

.....

31. Felak suresinde kimlerden ve nelerden Allah'a (cc) sığınılması istenmektedir?

.....

.....

.....

32. Nâs suresinin anlamından hareketle Allah'a (cc) sığınmanın önemi nedir?

.....

.....

.....

33. Bakara suresinin 285. ayetinde İslam inanç esaslarından hangileri yer almaktadır?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

34. Bakara suresinin 286. ayetinde yer alan duaları aşağıdaki boş bırakılan alana kendi cümlelerinizle yazınız.

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

Aşağıdaki 35-42. soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

35. Tebbet suresinin ana teması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hz. Peygamber'e düşmanlık edenlerin akıbeti

B) Allah'ın (cc) merhameti ve bağışlayıcılığı

C) Cennet nimetlerinin güzellikleri

D) İnsan hayatında ibadetlerin önemi

E) İman esaslarına uymanın gerekliliği

36. Tebbet suresinde Ebu Leheb'in ve karısının cehenneme gireceği bildirilmiştir. Bu surenin indirilişinden yaklaşık on yıl sonra ölen Ebu Leheb kâfir olarak ölmüştür. Ebu Leheb, iman ederek surede bildirilen hükümleri geçersiz kılabilirdi. Ama Allah (cc) onun asla iman etmeyeceğini biliyordu.

Bu açıklamaya göre

I. Allah (cc), geleceği bilen ve her şeye kadir olandır.

II. İnsan, doğru ile yanlış arasında seçim yapma özgürlüğüne sahiptir.

III. Tebbet suresi, Kur'an-ı Kerim'in ilahi kelam olduğuna işaret eden önemli bir delildir.

IV. Tebbet suresi, insanları iman etmeye ve salih amel işlemeye teşvik eden bir uyarıdır.

çıkarımlarından hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I, II ve III C) I, III ve IV

D) II, III ve IV E) I, II, III, ve IV

37. Aşağıdaki tabloda bir öğrencinin doğru yanlış etkinliğindeki işaretlemeleri verilmiştir.

		Doğru	Yanlış
I.	Felak ve Nâs sureleri, koruyucu sureler olarak bilinir.	✓	
II.	Felak suresinde bazı kötülüklerden Allah'a (cc) sığınılması gerektiği belirtilmiştir.		✓
III.	Felak suresi, namazlarda sıkça okunan kısa surelerden biridir.	✓	
IV.	Felak suresinde ibadetleri aksatmanın yanlışlığı üzerinde durulur.	✓	

Tabloya göre öğrenci hangi cümlelerde hatalı işaretleme yapmıştır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV

D) III ve IV E) II, III ve IV

38.

Felak suresi	I	ayetten oluşmaktadır.
	II	Dönemi'nde indirilmiştir.
	III	suredir.
	IV	diye isimlendirilen surelerden biridir.

Bu tablodaki numaralandırılmış alanlara aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

	I	II	III	IV
A)	beş	Medine	113.	muavvizeteyn
B)	beş	Medine	114.	muavvizeteyn
C)	beş	Mekke	113.	muavvizeteyn
D)	altı	Mekke	113.	amenerrasulü
E)	altı	Medine	114.	amenerrasulü

39. I. Üfürükçüler

II. Kötü arkadaşlar

III. İnsanlar

IV. Vesveseciler

V. Gece

Nâs suresinde şerrinden Allah'a (cc) sığınılması istenenler hangileridir?

A) I ve III B) II ve IV C) III ve IV

D) II, IV ve V E) I, III, IV ve V

40. Nâs suresinde geçen “hannâs” **ifadesiyle aşağıdakilerden hangisi kastedilmektedir?**

A) Gizlice yaklaşan şeytan

B) Açıktan hakaret eden insan

C) Kötü niyetli insanlar

D) Görünmez tehlikeler

E) İki yüzlü arkadaş

41. Aşağıdaki ifadelerden hangisi Nâs suresinde bahsedilen kişilerin özelliklerinden biri değildir?

A) İnsanların arasını bozan

B) İnsanları gizlice korkutan

C) İnsanları aldatmak için çabalayan

D) İnsanların kalplerine vesvese veren

E) İnsanlara teşekkür etmesini bilmeyen

42. Allah hiçbir kimseyi, gücünün yetmediği bir şeyle yükümlü kılmaz; lehinde olanı da kendi kazandığıdır, aleyhinde olanı da kendi kazandığıdır. Rabbimiz! Unutur veya yanılırsak bizi cezalandırma! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır yük yükleme! Üstesinden gelemeyeceğimiz şeyleri boynumuza borç kılma! Bizi bağışla, ayıplarımızı ört ve bize rahmetinle muamele buyur! Sen bizim sahibimiz ve yardımcımızsın; artık inkârcı topluluğa karşı bize yardım et!

Bu ayetle ilgili

I. Bakara suresinin son ayetidir.

II. Medine Dönemi’nde nazil olmuştur.

III. Müslümanlara yapılan eziyetler sebebiyle nazil olmuştur.

ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, III ve III

Tema ile ilgili daha fazla soru çözmek için karekoddan yararlanınız.

4. Tema Sonnotlar

1 bk. Şuara suresi 214. ayet.
2 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/710.
3 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/710.
4 bk. Kapar, "Ebû Leheb", 10/178-179.
5 bk. Kapar, "Ebû Leheb", 10/178-179.
6 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/710.
7 bk. Al-i İmran suresi 91. ayet, Mümtehine suresi 3. ayet, Şuara suresi 88. ayet.
8 Abay, "Kur'an'da İronik Anlatımın Bir Örneği: Tebbet Suresi", 84.
9 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/710.
10 bk. Uyar, "Ümmü Cemîl", 42/315.
11 bk. Mevdudi, *Tefhimul Kur'an*, 7/298.
12 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/710.
13 Ebu Davud, "Melâhim", 17.
14 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/718.
15 bk. Yazır, *Hak Dini Kur'ân Dili*, 9/6353-6354.
16 Vahidi, *Esbabu'n-Nuzül*, 502-503; bk. Yazır, *Hak Dini Kur'ân Dili*, 9/6354-6355.
17 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/719-720.
18 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/720.
19 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/720.
20 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/721.
21 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/721.
22 bk. Bakara suresi 102. ayet.
23 bk. Mevdudi, *Tefhimu'l Kur'an*, 7/335.
24 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/722.
25 bk. İbni Mace, "Zühd", 22.
26 "gıpta", *Dinî Terimler Sözlüğü*, 106.
27 Buhari, "İlim", 15; "Zekât", 5.
28 Matüridi, *Te'vîlatü'l-Kur'an*, 10/659.
29 el-İsfahani, "Meleke", 774.
30 bk. Karaman vd, *Kuran Yolu*, 5/723.
31 Taberi, *Camiu'l-Beyan an Tevili'l-Kur'an*, 24/753.
32 bk. Bakara suresi 29. ayet, Lokman suresi 20. ayet.
33 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/724.
34 bk. Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 9/6414.
35 İsfahani, "Vesvese", 869.
36 Çağrıcı, "Vesvese", 43/70.
37 bk. Araf suresi 20. ayet, Taha suresi 120. ayet.
38 bk. Kaf suresi 16. ayet.
39 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/724-725.
40 Razi, *Mefatihu'l-Gayb*, 32/377.
41 bk. Ahmed b. Hanbel, *el-Müsned*, 3/529.
42 Buhari, "Ahkâm", 21; "İtikâf", 11, 12.
43 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/724-725.
44 Enam suresi 112-113. ayetler.
45 Fussilet suresi 36. ayet.
46 bk. Buhari, "Fedailu'l-Kur'an", 14; Suyuti, *ed-Durru'l-Mensur*, 8/675.
47 Müslim, "İman", 199.
48 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/450-451.
49 bk. Bakara suresi 1-5. ayetler.
50 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/454.
51 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/455.
52 bk. İsra suresi 15. ayet.
53 İbni Mace, "Talâk", 16.
54 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/456.
55 bk. Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 2/281.
56 bk. Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 2/282.
57 Buhari, "Fezailul-Kur'an", 10, 27, 34; Müslim, "Müsâfirin", 255.

Sözlük

A-B-C-Ç-D

aciz: 1. Güçsüz. 2. Beceriksiz.

cüzi irade: İnsanın Allah'ın (cc) yarattığı hayır ve şerden birine karar verme gücü.

dezenformasyon: Bilgi çarpıtma.

dileme: Bir şeyin gerçekleşmesini veya olmasını istemek, ummak, temennî etmek, niyaz etmek.

E-F-G-Ğ-H

gayb: 1. Göz önünde olmayan, gözle görülemeyen, gizli olan, hazırda olmayan. 2. Akıl ve duyular yoluyla hakkında bilgi edinilemeyen varlık alanı. 3. Henüz içinde yaşanılmayan gelecek zaman ve gelecek zaman içerisinde meydana gelecek olaylar.

gunne: Kur'an-ı Kerim'in tecvit kurallarına göre okunması sırasında nun ve mim harflerinin, burun yoluyla bir inleme hâlinde genizden çıkarılması.

hâkim: 1. Hüküm veren. 2. Kadı. 3. Yönetici.

hamt: Kulun Allah'ın (cc) yüceliği, sonsuz lutuf ve ihsanı karşısında yaratanına minnet ve şükran duygularını bildirmesi.

hidayet: 1. Doğru yolu gösterme, hakka sevk etme 2. Doğru yol, hak yolu, Müslümanlık.

I-İ-J

icabet etmek: 1. Çağrı üzerine gitmek. 2. Bir buyruğa, bir isteğe uygun olarak davranmak.

idgam: 1. Bir şeyi diğer bir şeyin içine katmak. 2. Arapçada aynı cinsten olan veya yakın mahreçlerden çıkan iki harften birinciyi ikinciye katarak okuma.

iki cihan: İslam inancına göre dünya ve ahiret.

iltifat: 1. Birine güler yüz gösterme, hatrını sorma, tatlı davranma. 2. İlgi gösterme, rağbet etme.

infak: 1. Karşılıksız yardımda bulunma, sadaka verme. 2. Tükenme, tamamlanma, bitirme, son bulma, yoksul düşme. 3. Zekât. 4. Kişinin kendisi, ana babası, çocukları ve eşi için yapmış olduğu her türlü meşru harcama. 5. Gerek akrabalardan gerekse diğer insanlardan yoksul ve muhtaç olanlara maddi yardım yaparak onların geçimini sağlamaya yardımcı olma.

İslamofobi: İslam'a veya Müslümanlara karşı beslenen korku, nefret, düşmanlık, kin vb.

isyan: Ayaklanma, başkaldırı, başkaldırma.

K-L-M-N

kusur: Bilerek veya bilmeyerek bir işi gereği gibi yapmama.

külli irade: Allah'ın (cc) istediğini istediği gibi dilemesi ve seçmesi anlamında Allah'ın (cc) mutlak ve sınırsız iradesi.

leh: Bir şeyden veya bir kimseden yana olma, aleyh karşıtı.

mahreç: 1. Çıkış yeri, dışarı çıkılacak yer. 2. Ses veya harfin ağızdan çıkış şekli, söyleyiş, telaffuz.

mesken: Konut, ev.

meyletme: 1. Bir yöne doğru yönelmek, eğilmek, eğik duruma gelmek 2. Yönelmek, sevgi, ilgi, alâka göstermek, istek ve arzu duymak.

miras: Birine, ölen bir yakınından kalan mal mülk, para veya servet; kalıt, bırakıt, tereke.

misal: Örnek, benzer olan

mucize: 1. İnsanın benzerini yapmaktan aciz kaldığı, alışılagelmiş şeylere aykırı olan, olağanüstü işler. 2. Peygamberlerin kendilerine inanmayan insanlara peygamberliklerini ispat etmek amacıyla gösterdikleri olağanüstü olaylar.

murdar: 1. Leş, kendiliğinden ölmüş hayvan.

2. İslami usule uygun olarak kesilmemiş ölü hayvan.

müfessir: 1. Açıklayan, tefsir eden, kapalı manaları ortaya çıkaran kimse. 2. Kur'an-ı Kerim'i insanların anlayabileceği şekilde, Kur'an ilimlerinden yararlanarak yorumlayan, Yüce Allah'ın ayetlerindeki esas amacı ortaya çıkarmaya çalışan ve tefsir ilminde otorite olan din bilgini.

nazar: 1. Bakış, bakma, göz atma 2. Bazı kimselerin bakışlarının bir şey veya kimse üzerinde meydana getirdiği etkiye yorulan ve kötü hâdiselere sebep olan terslik, uğursuzluk, göz, göz değmesi.

nimet: 1. Lutuf eseri olan iyilik, ihsan. 2. Allah'ın (cc) kullarına bağışı olan yiyecek içecek vb., özellikle ekmek.

O-Ö-P-R-S-Ş

risalet: Peygamberlik, nebilik, elçilik, nübüvvet.

saadet: Mutluluk.

T-U-Ü

tan: Güneş doğmadan önce ortalığın ağarmaya başladığı vakit, fecir.

tecvit: 1. Bir işi güzel yapma, güzelleştirme, iyi ve güzel söz söyleme, süsleme. 2. Kur'an-ı Kerim'i, harflerin çıkış yerlerine ve sıfatlarına uygun olarak hatasız bir biçimde okumayı öğreten ilim.

teganni: Nağme ile söyleme.

telaffuz: Kelimenin ses, hece, ton ve vurgu bakımından söylenişi; sesletim, söyleyiş.

telkin: 1. Birisine bir şeyi anlatıp zihnine sokma, kabul ettirme, emir ve talimat verme. 2. Ölmek üzere olan kişinin yanında Allah'ın (cc) varlığını ve birliğini, Hz. Muhammed'in (sav) peygamberliğini hatırlatmak amacıyla yüksek sesle "Kelimeitevhit" okuma. 3. Cenaze mezara gömülüp herkes dağıldıktan sonra kabri başında ölüye âlim bir kişinin Rabb'inin Allah (cc), dininin İslam, kitabının Kur'an ve peygamberinin Hz. Muhammed (sav) olduğunu hatırlatan sözleri yüksek sesle söylemesi.

tertip: Düzenleniş biçimi, tanzim.

teyit etmek: Gerçeklemek.

ürperti: Korku, kaygı, kuşku vb. durumlardan endişe duyma hâli

V-Y-Z

yakarma: İçi yana yana yalvarmak, ısrarla istemek.

zafiyet: 1. Zayıflık. 2. Bitkinlik.

Kaynakça

Abay, Ahmet. "KUR'AN'DA İRONİK ANLATIMIN BİR ÖRNEĞİ: TEBBET SURESİ". *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 20 (Nisan 2012), 68-93.

Beydavi, Nasuriddin. *Envâru't-Tenzîl ve Esrâru't-Te'vîl*. Beyrut: Dâru İhyâi't-Turâsi'l-Arabi, 1997.

Birışık, Abdülhamit. "Kur'an". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 26/383-388. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2002.

Birışık, Abdülhamit. "Tebbet". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 40/212. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2011.

Boyalık, Mehmet Taha. "Kur'an". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 26/393-398. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2002.

Buhari, Ebu Abdullah Muhammed b. İsmail. *el-Câmi'u's-Sahîh*. nşr. Muhammed Züheyr b. Nasr. Beyrut: Dâru Tavki'n-Necât, 1422/2001.

Cerrahoğlu, İsmail. *Tefsir Usûlü*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1993.

Çağrıcı, Mustafa. "Cehalet". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 7/218-219. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1993.

Çağrıcı, Mustafa. "Vesvese". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 43/70-72. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2012.

Çetin, Abdurrahman. "Vakf ve İbtidâ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.* 42/461. İstanbul: TDV Yayınları, 2012.

Çetin, Abdurrahman. *Kur'an Okuma Esasları*. İstanbul: Aksa Yayınları, 1997.

Demirci, Muhsin. *Tefsir Usûlü*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Vakfı Yayınları, 2017.

Ebu Davud, Süleyman bin Eş'as es-Sicistani. *es-Sünen*. Beyrut: Darü'l-kütübi'l-ilmiyye*, 1988.*

Hakim, Ebu Abdullah en-Nisaburi. *el-Müstedrek*. thk. Mustafa Abdulkadir Ata'. Beyrut: Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1990.

İbni Hanbel, Ebu Abdullah Ahmed b. Muhammed eş-Şeybani. *el-Müsned*. thk. Şuayb el-Arnavut, Adil Mürşid, vd. b.y.: Müessesetü'r-Risâle, 2001.

İbni Manzur, Cemaluddin*. Lisânu'l-Arab*. Beyrut: Dâru Sâdir, 1994.

İbni Mace, Muhammed. es-*Sünen. Beyrut*: Darü İbni'l-Heysem, 2003.

İsfahani, Ragıb. *el-Müfredât fî Garibi'l-Kur'ân*. Dimeşk: Dâru'l-Kalem, 1412.

Kandemir, M. Yaşar. "Hadis". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.* 15/28. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.

Kapar, Mehmet Ali. "Ebû Leheb". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 10/178-179. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1994.

Karagöz, İsmail vd. *Dinî Kavramlar Sözlüğü*. ed. İsmail Karagöz. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2010.

Karakılıç, Celâleddin. *Tecvid İlmi – Kur'an-ı Kerîm Okuma Kâideleri.* Ankara: Lazer Ofset Eğitim ve Kültür Yayınları, 1998.

Karaman, Hayrettin vd. Kur'an Y*olu Türkçe Meal ve Tefsir. 5 Cilt*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2007.

Kaya, Davut. *Tecvid Uygulamalı Kur'ân Okumayı Öğrenme Rehberi.* İstanbul: Çelik Yayınevi, 2018.

Malik b. Enes, Ebu Abdullah el-Asbahi el-Himyeri. *Muvatta-i Malik*. ed. Salih b. Abdülaziz. Arabistan: Daru's-Selam, 2000.

Maturidi, Ebu Mansur Muhammed b. Muhammed b. Mahmud. *Te'vîlâtü'l-Kur'ân*. Beyrut: Darü'l-Kütubi'l-İlmiyye, 2005.

Mevdudi, Ebü'l-A'la. *Tefhim'ül Kuran/Kur'an'ın Anlamı ve Tefsiri.* çev. Muhammed Han Kayani, vd. İstanbul: İnsan Yayınları, 3. Basım, *2020.*

Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu. "Kur'an-ı Kerim Dersi Öğretim Programı (11. Sınıf)". Ankara: 2024.

Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu. “Ortaöğretim Kur’an-ı Kerim Dersi Öğretim Programı (9, 10, 11 ve 12. Sınıflar)”. Ankara: 2024.

Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu. “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni”. Ankara: 2024.

Müslim bin Haccac, Ebül Hasan Nisaburi. *Sahihu Müslim.* Beyrut: Darü’l-Kütübi’l-İlmiyye, 8. Basım, 2018.

Pakdil, Ramazan. *Ta’lim, Tecvid ve Kıraat.* İstanbul: M. Ü. İlâhiyat Fakültesi Yayınları, 2016.

Razi, Fahreddin. *Mefâtîhu’l-Gayb*. Beyrut: Dâru İhyâi’t-Turâsi’l-Arabi, 1999.

Suyuti, Celaluddin. *el-İtkân fî Ulûmi’l-Kur’ân*. thk. Muhammed Ebu’l-Fadl İbrahim. Kâhire: el-Hey’etü’l-Âmmetü’l-Misriyyetü li’l-Kitâb, 1974.

Sürmeli, Mehmet vd. *Dinî Terimler Sözlüğü*. ed. Ahmet Nedim Serinsu, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü Yayını, 1. Basım, 2009.

Şahan, Ramazan. “Tefsir ve Belağat Açısından Lâm-ı Ta‘rif (Belirlilik Takısı) ve Marife-Nekra’ya Dair Örnek Ayetler. *İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi-İhya International of Islamic Studies* 8/1 (Ocak/January 2022), 374-403.

Taberi, Muhammed b. Cerir. *Câmi’u’l-Beyân*. Kâhire: Dâru Hicr li’t-Tibâati ve’n-Neşr, 2001.

Tirmizi, Ebu İsa Muhammed bin İsa. *Sünenu Tirmizi*. thk. Halid Abdülğani Mahfuz. Beyrut: Darü’l-Kütübi’l-İlmiyye, 7. Basım, 2017.

Uyar, Gülgün. “Ümmü Cemîl”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 42/315-316. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2012.

Vahidi, Ebü’l-Hasen Ali b. Ahmed b. Muhammed Nisaburi. *Esbâbü’n-Nüzûl*. thk. Kemal Besyuni Zaglul. Beyrut: Dârü’l-Kütübi’l-İlmiyye, 1990.

Yazır, Elmalılı Hamdi. *Hak Dini Kur’ân Dili*. İstanbul: Eser Neşriyat ve Dağıtım, 1979.

Yılmaz, Nazif vd. *Kur’an-ı Kerim’i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid.* b.y., 2020.

Zerkeşi, Bedreddin. *el-Burhân fî Ulûmi’l-Kur’ân*. Mısır: Dâru İhyâi’l-Kütubi’l-Arabî İsâ el-Bâbi el-Halebi ve Şurakeuhu, 1957.

Kaynakçanın hazırlanmasında İSNAD Sonnot atıf sistemi kullanılmıştır.

Cevap Anahtarı

Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası

25°D
30°D
35°D
40°D
45°D
50°D
40°K
35°K
ROMANYA
Bükreş
UKRAYNA
RUSYA FEDERASYONU
HAZAR DENİZİ
Sofya
BULGARİSTAN
K A R A D E N İ Z
GÜRCİSTAN
Tiflis
ERMENİSTAN
AZERBAYCAN
Erivan
YUNANİSTAN
EGE DENİZİ
MARMARA DENİZİ
Edirne
Kırklareli
Tekirdağ
İstanbul
Gökçeada
Bozcaada
Çanakkale
Balıkesir
Bursa
Yalova
Kocaeli
Sakarya
Düzce
Bolu
Bilecik
Eskişehir
Kütahya
Manisa
Afyonkarahisar
Uşak
İzmir
Aydın
Denizli
Muğla
Atina
Isparta
Burdur
Antalya
Konya
Karaman
Mersin
Adana
Niğde
Aksaray
Nevşehir
Kırşehir
Kırıkkale
Ankara
Çankırı
Karabük
Bartın
Zonguldak
Kastamonu
Çorum
Amasya
Tokat
Sinop
Samsun
Ordu
Giresun
Trabzon
Rize
Artvin
Gümüşhane
Bayburt
Erzincan
Sivas
Yozgat
Kayseri
Kahramanmaraş
Osmaniye
Hatay
Gaziantep
Şanlıurfa
Kilis
Adıyaman
Malatya
Elâzığ
Tunceli
Bingöl
Muş
Bitlis
Van
Diyarbakır
Batman
Siirt
Şırnak
Hakkâri
Mardin
Ardahan
Kars
Ağrı
Iğdır
AĞRI Ö.Ç.
ARDAHAN Ö.Ç.
NAHÇIVAN Ö.C. (AZERBAYCAN)
İ R A N
S U R İ Y E
I R A K
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
Erenköy
Lefkoşa
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ
LÜBNAN
Beyrut
Şam
Bağdat
A K D E N İ Z
L İ B Y A
M I S I R
Tel Aviv
FİLİSTİN
Batı Şeria
Doğu Kudüs
FİLİSTİN
Gazze Şeridi
İSRAİL
TÜRKİYE'NİN MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ İLE
KARA VE DENİZ KOMŞULARI HARİTASI
BAŞKENT
Ankara
İL MERKEZİ
Elâzığ
GÖL
ÜLKE SINIRI
ÖZERK BÖLGE SINIRI
AKARSU
0 50 100 200 300 400 km
Harita Genel Müdürlüğü tarafından üretilmiştir.

TÜRK DÜNYASI HARİTASI
Bağımsız Türk Devletleri
Türk Cumhuriyetleri, Türk Bölgeleri
Türk Toplulukları
0 250 500 1.000 1.500 2.000 km
TÜRK CUMHURİYETLERİ, TÜRK BÖLGELERİ
1 GAGAVUZ YERİ
2 KARAÇAY-ÇERKESYA
3 KABARDİN-BALKARYA C.
4 DAĞISTAN C.
5 ÇUVAŞİSTAN C.
6 TATARİSTAN C.
7 BAŞKURT C.
8 KARAKALPAKİSTAN C.
9 ALTAY C.
10 HAKASYA C.
TÜRK TOPLULUKLARI
a Avrupa'daki Türkler
b Kosova Türkleri
c Yunanistan Türkleri
ç Bulgaristan Türkleri
d Romanya Türkleri
e Suriye Türkmenleri
f Irak Türkmenleri
g İran Türkleri
h Afganistan Türkmenleri
ı Pakistan Türkmenleri
i Hindistan Türkmenleri
j Çin H. C. Türkleri
k Moğolistan Türkleri
l Rusya Federasyonu Türkleri
ÜLKE KISALTMALARI
ARNAVUTLUK ARN
BELÇİKA BEL
BOSNA - HERSEK BH
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ GKRY
HIRVATİSTAN HRV
İSVİÇRE İSV
KARADAĞ KRD
KOSOVA KSV
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ KKTC
KUZEY MAKEDONYA KMKD
LİHTENŞTAYN LİH
SIRBİSTAN SRB
TÜRKİYE
KAZAKİSTAN
RUSYA FEDERASYONU
SAHA (YAKUT) C.
TUVA C.
MOĞOLİSTAN
ÇİN HALK CUMHURİYETİ
SİNCAN UYGUR ÖZERK BÖLGESİ
ÖZBEKİSTAN
TÜRKMENİSTAN
KIRGIZISTAN
TACİKİSTAN
AFGANİSTAN
PAKİSTAN
İRAN
IRAK
SURİYE
AZERBAYCAN
GÜRCİSTAN
UKRAYNA
BELARUS
POLONYA
ROMANYA
BULGARİSTAN
YUNANİSTAN
ALMANYA
FRANSA
İSPANYA
PORTEKİZ
İTALYA
İSVİÇRE
İSVEÇ
FİNLANDİYA
NORVEÇ
İZLANDA
İRLANDA
HOLLANDA
DANİMARKA
MACARİSTAN
SLOVAKYA
MOLDOVA
CEZAYİR
TUNUS
FAS
LİBYA
MISIR
SUDAN
NİJER
ÇAD
SUUDİ ARABİSTAN
YEMEN
UMMAN
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ
KATAR
HİNDİSTAN
BANGLADEŞ
Norveç Denizi
Barents Denizi
Kara Denizi
Bering Denizi
Ohotsk Denizi
Kuzey Denizi
Akdeniz
Karadeniz
Hazar Denizi
Kızıldeniz
Umman Denizi
Yemen Denizi
Moskova
Astana
Taşkent
Bişkek
Aşkabat
Dışanbe
Kabil
Tahran
Bağdat
Ankara
Atina
Sofya
Bükreş
Budapeşte
Varşova
Minsk
Kiev
Berlin
Paris
Londra
Madrid
Roma
Cezayir
Trablus
Tunus
Rabat
Lizbon
Dublin
Oslo
Stockholm
Helsinki
Kopenhag
Amsterdam
Brüksel
Prag
Viyana
Belgrad
Zagreb
Sarayevo
Priştine
Tiflis
Erivan
Bakü
Lefkoşa
Şam
Amman
Kudüs
Beyrut
Kahire
Riyad
Doha
Abu Dabi
Muskat
Sana
Aden
Yeni Delhi
İslamabad
Dakka
Ganj N.
Pekin
Ulanbator
Hotan N.
Sarı N.
Irtış N.
Ob N.
Yenisey N.
Lena N.
Indigirka N.
Kolyma N.
Peçora N.
Usa N.
Ural N.
Volga N.
Don N.
Dinyeper N.
Tuna N.
Nil N.
Fırat N.
Dicle N.
Seyhan N.
Ceyhan N.
Sakarya N.
Meriç N.
Struma N.
Vardar N.
Ladoga G.
Onega G.
Bothnia Bnj. G.
Finlandiya Bnj. G.
Baykal G.
Ulu G.
Aral G.
Balkaş G.
Issık G.
Urmiye G.
Van G.
Tuz G.
Akşehir G.
Eğirdir G.
Beyşehir G.
Manş Denizi
Cebeliittarık B.
Tiren Denizi
Adriyatik Denizi
Ege Denizi
Baltık Denizi
Kırım Y.C.
Karpatlar D.
Kafkas D.
Ural D.
Altay D.
Tanrı D.
Pamir D.
Himalaya D.
Hint Y.C.
Tarafsız Bölge
Kuveyt
Lübnan
İsrail
Filistin
Ürdün
Katar
Bahreyn
Kıbrıs
Malta
Sicilya
Sardunya
Korsika
Balear Ad.
Kanarya Ad.
Grönland
Kanada
ABD
Meksika
Küba
Jamaika
Haiti
Porto Riko
Trinidad ve Tobago
Venezuela
Kolombiya
Panama
Kosta Rika
Nikaragua
Honduras
Salvador
Guatemala
Belize
Ekvador
Peru
Brezilya
Bolivya
Paraguay
Şili
Arjantin
Uruguay
Avustralya
Yeni Zelanda
Papua Yeni Gine
Endonezya
Filipinler
Malezya
Singapur
Brunei
Tayland
Kamboçya
Laos
Vietnam
Myanmar
Bangladeş
Nepal
Bhutan
Sri Lanka
Maldivler
Afganistan
Pakistan
Kazakistan
Özbekistan
Türkmenistan
Kırgızistan
Tacikistan
Moğolistan
Çin H. C.
Japonya
Güney Kore
Kuzey Kore
Tayvan
Hindistan
Rusya Federasyonu
Saha (Yakut) C.
Tuva C.
Altay C.
Hakasya C.
Başkurt C.
Tataristan C.
Çuvaşistan C.
Dağıstan C.
Kabardin-Balkarya C.
Karaçay-Çerkesya
Gagavuz Yeri
Türkiye
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi
Kosova
Kuzey Makedonya
Sırbistan
Hırvatistan
Bosna - Hersek
Karadağ
Arnavutluk
Belçika
İsviçre
Lihtenştayn
İsveç
Finlandiya
Norveç
İzlanda
İrlanda
Hollanda
Danimarka
Almanya
Fransa
İspanya
Portekiz
İtalya
Yunanistan
Romanya
Bulgaristan
Macaristan
Slovakya
Polonya
Belarus
Ukrayna
Moldova
Cezayir
Tunus
Fas
Libya
Mısır
Sudan
Nijer
Çad
Suudi Arabistan
Yemen
Umman
Birleşik Arap Emirlikleri
Katar
Hindistan
Bangladeş
İran
Irak
Suriye
Azerbaycan
Gürcistan
30°B 20°B 10°B 0° 10°D 20°D 30°D 40°D 50°D 60°D 80°D 100°D 120°D 130°D 140°D 150°D 160°D 170°D 180°
40°K 30°K 20°K 10°K
30°D 40°D 50°D 60°D 70°D 80°D 90°D 100°D 110°D 120°D
50°K 40°K 30°K 20°K 10°K